

vii ಹರಪ್ಪನಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಮೂಡಗೇರಿ ಮತ್ತು ಉದ್ಗಡಿ ತಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಬೇಕಿ

ಅಪಘಾತಕ್ಕೀಡಾದವರಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ನೀಡುವ ಬಗ್ಗೆ

ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎಚ್. ಯಂಕನಾಯಕ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಹರಪನಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಮೂಡಗೇರಿ ಮತ್ತು ಉದ್ಗಡಿ ಈ ಎರಡು ತಾಣಗಳಲ್ಲಿ ದಿನಾಂಕ ೨೦-೧೧-೮೨ ರಂದು ಉಂಟಾದ ಬೇಕಿ ಅಪಘಾತದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಆಸ್ತಿ ನಾಶವಾಗಿದ್ದರೂ ೭೫ ಲಂಚಾಣಿ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಕೇವಲ ೧೯,೫೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಪರಿಹಾರ ನೀಡಲಾಗಿರುವುದು ಸರ್ಕಾರದವರ ಗವನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಸದರಿ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮೊತ್ತದ ಪರಿಹಾರ ಕೋರಿ ಮನವಿಗಳು ಏನಾದರೂ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಹಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಕೋರಿರುವ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರಿ ವತಿಯಿಂದಲಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ದುವರ ಪರಿಹಾರ ನಿಧಿಯಿಂದಲಾಗಲೀ ನೀಡಲು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವರೇ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾಗರ್ (ಮಾನ್ಯ ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ಸಂಸದೀಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಸಚಿವರು).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಮಾನ್ಯ ರೆವಿನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಮನವಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈಗ ವಿತ್ತೀಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಸ್ವಾಮಿರಾವ್.—ನಾನು ನಿಯಮ ೩೩೪ರ ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟ ನೋಟೀಸ್‌ಗಳನ್ನು ಈ ದಿನ ಏತಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಬಂದಂಥವು ನೋಟೀಸ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅತಿ ಮಹತ್ವದ ನೋಟೀಸ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ತಮ್ಮದು ಸಹ ಅತಿ ಮಹತ್ವದ ನೋಟೀಸ್ ಆಗಿದ್ದರೆ, ತಾವು ನನ್ನ ಟೆಂಬರ್‌ಗೆ ಬನ್ನಿ, ಅಲ್ಲಿ ನೋಡೋಣ.

ವಿತ್ತೀಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳು

1985-86ನೇ ಸಾಲಿನಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಬೇಡಿಕೆಗಳಮೇಲಿನ ಚರ್ಚೆ

ಬೇಡಿಕೆ ಸಂಖ್ಯೆ 15, 16, 17, 18, 20, 38, 39, 40, 41 ಮತ್ತು 42

ಅಭಿಯಾಚನೆ ಕ್ರಮಾಂಕ ೧೫-ವರಮಾನ ತೆರಿಗೆ, ವೃತ್ತಿಗಳು, ಮಾರಾಟ, ಮತ್ತು ಇತರ ಸೇವೆಗಳು

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ (ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು) ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ.—ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಡಿಫಾರಸ್ಸಿನ ಮೇರೆಗೆ ೩೧-೩-೮೨ ರಂದು ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುವ ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ವರಮಾನ ತೆರಿಗೆ ವೃತ್ತಿಗಳು, ಮಾರಾಟ ಮತ್ತು ಇತರ ಸೇವೆಗಳಿಗೆ ಸಂದಾಯ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕಂಥ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಮಹಿಸಲು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ರಾಜಸ್ವ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ೨೯,೮೨,೮೦,೦೦೦ ರೂ.ಗಳಿಗಿಂತ ಮೀರದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಲೇಖಾನುದಾನದಲ್ಲಿ ಮಂಜೂರಾದ ಮೊತ್ತವೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು (ಮಂಡಿಸಲು) ನಾನು ಬಿನ್ನವಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಭಿಯಾಚನೆ ಕ್ರಮಾಂಕ ೧೬-ವಿವಿ ಖಜಾನೆ ಮತ್ತು ಲೇಖಾ ಇಲಾಖೆಗಳ ಆಡಳಿತ.

ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಡಿಫಾರಸ್ಸಿನ ಮೇರೆಗೆ ೩೧-೩-೮೨ ರಂದು ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುವ ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ವಿವಿ, ಖಜಾನೆ ಮತ್ತು ಇಲಾಖೆಗಳ ಸೇವೆಗಳಿಗೆ ಸಂದಾಯ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕಂಥ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಮಹಿಸಲು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ರಾಜಸ್ವ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ೭,೫೦,೦೦,೦೦೦ ರೂ.ಗಳಿಗಿಂತ ಮೀರದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಲೇಖಾನುದಾನದಲ್ಲಿ ಮಂಜೂರಾದ ಮೊತ್ತವೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು (ಮಂಡಿಸಲು) ನಾನು ಬಿನ್ನವಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಭಿಯಾಚನೆ ಕ್ರಮಾಂಕ ೧೩-ವಿಶ್ರಾಂತಿ ವೇತನ ಮತ್ತು ಇತರ ನಿವೃತ್ತಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು

ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಶಿಫಾರಸ್ಸಿನ ಮೇರೆಗೆ ೩೧-೩-೧೯೮೬ ರಂದು ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುವ ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ವೇತನ ಮತ್ತು ಇತರ ನಿವೃತ್ತಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಂದಾಯ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕಂಥ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ವಹಿಸಲು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ರಾಜಸ್ವ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ೯೪,೧೫,೦೦,೦೦೦ ರೂ.ಗಳಿಗಿಂತ ಮೀರದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಲೇಖಾನುದಾನದಲ್ಲಿ ಮಂಜೂರಾದ ಮೊತ್ತವೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು (ಮಂಡಿಸಲು) ನಾನು ಬಿನ್ನವಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಭಿಯಾಚನೆ ಕ್ರಮಾಂಕ ೧೮-ಸರಕಾರಿ ನೌಕರರಿಗೆ ಸಾಲಗಳು ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ಸಾಲಗಳು

ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಶಿಫಾರಸ್ಸಿನ ಮೇರೆಗೆ ೩೧-೩-೧೯೮೬ ರಂದು ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುವ ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರಿ ನೌಕರರಿಗೆ ಸಾಲಗಳು ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ಸಾಲಗಳಿಗೆ ಸಂದಾಯ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕಂಥ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ವಹಿಸಲು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂಡವಾಳ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ೩೨,೬೦,೦೦,೦೦೦ ರೂ.ಗಳಿಗಿಂತ ಮೀರದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಲೇಖಾನುದಾನದಲ್ಲಿ ಮಂಜೂರಾದ ಮೊತ್ತವೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು (ಮಂಡಿಸಲು) ನಾನು ಬಿನ್ನವಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಭಿಯಾಚನೆ ಕ್ರಮಾಂಕ ೨೦-ವಿವಿಧ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸೇವೆಗಳು

ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಶಿಫಾರಸ್ಸಿನ ಮೇರೆಗೆ ೩೧-೩-೧೯೮೬ ರಂದು ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುವ ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸೇವೆಗಳಿಗೆ ಸಂದಾಯ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕಂಥ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ವಹಿಸಲು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ರಾಜಸ್ವ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ೧೨,೬೦,೪೨,೦೦೦ ರೂ.ಗಳಿಗಿಂತ ಮೀರದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಮತ್ತು ಬಂಡವಾಳ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ೩,೫೦,೦೦,೦೦೦ ರೂ.ಗಳಿಗಿಂತ ಮೀರದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಲೇಖಾನುದಾನದಲ್ಲಿ ಮಂಜೂರಾದ ಮೊತ್ತವೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು (ಮಂಡಿಸಲು) ನಾನು ಬಿನ್ನವಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಭಿಯಾಚನೆ ಕ್ರಮಾಂಕ ೩೮-ಚುನಾವಣೆಗಳು

ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಶಿಫಾರಸ್ಸಿನ ಮೇರೆಗೆ ೩೧-೩-೧೯೮೬ ರಂದು ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುವ ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆಗಳಿಗೆ ಸಂದಾಯ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕಂಥ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ವಹಿಸಲು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ರಾಜಸ್ವ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ೧,೨೯,೦೦,೦೦೦ ರೂ.ಗಳಿಗಿಂತ ಮೀರದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಲೇಖಾನುದಾನದಲ್ಲಿ ಮಂಜೂರಾದ ಮೊತ್ತವೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು (ಮಂಡಿಸಲು) ನಾನು ಬಿನ್ನವಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಭಿಯಾಚನೆ ಕ್ರಮಾಂಕ ೩೯-ರಾಜ್ಯಪಾಲರು, ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಲೋಕಸೇವಾ ಆಯೋಗ

ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಶಿಫಾರಸ್ಸಿನ ಮೇರೆಗೆ ೩೧-೩-೧೯೮೬ ರಂದು ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುವ ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು, ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಲೋಕಸೇವಾ ಆಯೋಗಗಳಿಗೆ ಸಂದಾಯ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕಂಥ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ವಹಿಸಲು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ರಾಜಸ್ವ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ೮೪,೨೫,೦೦೦ ರೂ.ಗಳಿಗಿಂತ ಮೀರದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಲೇಖಾನುದಾನದಲ್ಲಿ ಮಂಜೂರಾದ ಮೊತ್ತವೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು (ಮಂಡಿಸಲು) ನಾನು ಬಿನ್ನವಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಭಿಯಾಚನೆ ಕ್ರಮಾಂಕ ೪೦-ಸಚಿವಾಲಯ

ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಶಿಫಾರಸ್ಸಿನ ಮೇರೆಗೆ ೩೧-೩-೧೯೮೬ ರಂದು ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುವ ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಸಚಿವಾಲಯಕ್ಕೆ ಸಂದಾಯ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕಂಥ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ವಹಿಸಲು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ರಾಜಸ್ವ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ೮,೯೩,೬೬,೦೦೦ ರೂ.ಗಳಿಗಿಂತ ಮೀರದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಲೇಖಾನುದಾನದಲ್ಲಿ ಮಂಜೂರಾದ ಮೊತ್ತವೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು (ಮಂಡಿಸಲು) ನಾನು ಬಿನ್ನವಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಭಿಯಾಚನೆ ಕ್ರಮಾಂಕ ೪೧-ಜಿಲ್ಲಾಡಳಿತ

ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಶಿಫಾರಸ್ಸಿನ ಮೇರೆಗೆ ೩೧-೩-೧೯೮೬ ರಂದು ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುವ ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾಡಳಿತಗಳಿಗೆ ಸಂದಾಯ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕಂಥ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ವಹಿಸಲು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ರಾಜಸ್ವ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ೧೩,೬೬,೯೭,೦೦೦ ರೂ.ಗಳಿಗಿಂತ ಮೀರದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಲೇಖಾನುದಾನದಲ್ಲಿ ಮಂಜೂರಾದ ಮೊತ್ತವೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು (ಮಂಡಿಸಲು) ನಾನು ಬಿನ್ನವಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಭಿಯಾಚನೆ ಕ್ರಮಾಂಕ ೪೨-ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರ ವಿವಿಧ ಅಭಿಯಾಚನೆ

ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಶಿಫಾರಸ್ಸಿನ ಮೇರೆಗೆ ೩೦.೩.೮೯ರಲ್ಲಿ ರಂದು ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುವ ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮಂಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ವಿವಿಧ ಅಭಿಯಾನಗಳಿಗೆ ಸಂದಾಯ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕಂಥ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ವಹಿಸಲು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯ ಸ್ವ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ೮,೦೪,೮೯,೦೦೦ ರೂ.ಗಳಿಗಿಂತ ಮೀರದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಮತ್ತು ಬಂಡವಾಳ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ೧,೯೯,೫೬,೦೦೦ ರೂ. ಗಳಿಗಿಂತ ಮೀರದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಲೇಖಾನವಾದ ನದಲ್ಲಿ ಮಂಜೂರಾದ ಮೊತ್ತವೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು (ಮಂಡಿಸಲು) ನಾನು ಭಿನ್ನ ವಿವರಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಮೇಲ್ಕಂಡ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೊರುತ್ತೇನೆ

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಪ್ರಸ್ತಾವವನ್ನು ಮಂಡಿಸಲಾಯಿತು ಈಗ ಈ ಮೇಲ್ಕಂಡ ಎಲ್ಲ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಚರ್ಚೆಗಾಗಿ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿವೆ. ಈ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಚರ್ಚೆಗೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಉತ್ತರವೂ ಸಹ ಸೇರಿದಂತೆ ಒಟ್ಟು ೧೦ ಗಂಟೆಗಳನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ೧೯೫ ನಿಮಿಷಗಳನ್ನು, ಸಿ. ಪಿ. ಐ. ಗೆ ೩೦ ನಿಮಿಷಗಳನ್ನು, ಸಿ. ಪಿ. ಐ. (ಎಂ) ಗೆ ೨೦ ನಿಮಿಷಗಳನ್ನು, ಬಿ. ಜೆ. ಪಿ. ಗೆ ೩೦ ನಿಮಿಷಗಳನ್ನು, ಪಕ್ಷೇತರರಿಗೆ ೩೦ ನಿಮಿಷಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಜನತಾ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಉತ್ತರವೂ ಸೇರಿದಂತೆ ೩೫ ನಿಮಿಷಗಳನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲರೂ ಸಹಕರಿಸಬೇಕು. ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರು ತಮ್ಮ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬಹುದು.

† ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ (ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು) ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಮಂಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಖಾತೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸುಮಾರು ಹತ್ತು ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ನಾನು ವಿರೋಧಿಸಿ ಮಾತನಾಡಲು ನಿಂತಿದ್ದೇನೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಇತರ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿರುವಂತಹ ಕೆಲವು ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಇದರಲ್ಲಿವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಆಡಳಿತ. ತಮಗೆಲ್ಲಾ ತಿಳಿದಿರುವಂತೆ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿರುವಂತಹ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಯಾರೇ ಇರಬಹುದು, ಅವರವರ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಂತೆ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ, ಆಯಾ ಇಲಾಖೆಗಳ ಕಾರ್ಯನೀತಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಇರಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆಡಳಿತದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆಯ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೆಲವೊಂದು ನೀತಿಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವುದೇ ಪಕ್ಷ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುತ್ತಿರಲಿ, ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅಂದರೆ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತಹ ಮತ್ತು ಒಳ್ಳೆಯ ಫಲಿತಾಂಶ ನೀಡುವಂತಹ ನೀತಿಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಎಲ್ಲ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೂ ಒಂದು ದಾರಿ ದೀಪದಂತೆ ಇಲ್ಲವೇ ಕೈ-ದೀವಿಗೆಯಂತೆ ಇರುವಂತಹ ಆಜ್ಞೆಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ನೀಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ನೀತಿಗಳನ್ನು, ಆಜ್ಞೆಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಡಿ. ಪಿ. ಎ. ಆರ್. ನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳೋಣ.

೧-೦೦ ಪಿ ಎಂ.

ಡಿ.ಪಿ.ಎ.ಆರ್. ಇಲಾಖೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಇದೆ. ಆ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಹೊರತಕ್ಕಂತಹ ಎಲ್ಲಾ ಆಜ್ಞೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಎಲ್ಲಾ ಇಲಾಖೆಗಳು ಪಾಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮಂತ್ರಿಗಳಾದಿಯಾಗಿ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪಾಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಆಜ್ಞೆಗಳನ್ನು ಪಾಲನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಾದಾಗ ಸಹಜವಾಗಿ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ದುಃಖವಿಣ್ಣಾಪವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಯಾವ ಆದೇಶಗಳು ಇಂತಹ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಹೊರಡುತ್ತವೆ, ಅಂಥ ಆದೇಶಗಳನ್ನು ಅಯಾ ಇಲಾಖೆಯ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರೇ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು. ಇಲಾಖೆಯ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು ಇರಬಹುದು, ಅಥವಾ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಯಾವುದೇ ಒಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಇರಬಹುದು, ಯಾರೇ ಇರಬಹುದು. ಆದೇಶಗಳನ್ನು ಪಾಲನೆ ಮಾಡಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಜನರ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸರ್ಕಾರದ ಆದೇಶಗಳನ್ನು ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ತೀರ್ಮಾನಗಳನ್ನು ನಾವು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದ ಸಭೆಗಳು ಸೇರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಮತ್ತು ತೀರ್ಮಾನಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕಂಥದ್ದು, ಹಾಗೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನು ತಕ್ಕ ವಿಚಾರವನ್ನು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿ ಆದೇಶಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಸ್ಪಷ್ಟವೂ ನಾವೂ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ ಒಂದು ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲ ಇಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ

ಒಳ್ಳೆಯ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆಂದು ಚುನಾವಣೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಈ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಭಗವತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಎರಡು ರೀತಿಯಿಂದ ಉದ್ಭವವಾಗುತ್ತವೆ. ಒಂದು ಪರ್ವದಿಂದ ಯಾರು ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅವರು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಎಂದರೆ, ನನ್ನ ಅಥವಾ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ನಾವು ಒಳ್ಳೆಯ ಆಡಳಿತವನ್ನು ತಂದಿದ್ದೇವೆ ಅಥವಾ ತರತಕ್ಕಂತಹ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎನ್ನತಕ್ಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಆಡಳಿತ ನಡೆಸತಕ್ಕಂತಹವರ ಮತಿಯಿಂದ ಬಂದಿದೆ. ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಬಹುಮತ ಪಡೆದಿರತಕ್ಕಂತಹ ಪಕ್ಷ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಿ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತದೆ. ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಜನರು ಯಾವ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಬಹುಮತವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೋ ಆ ಪಕ್ಷ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ.

(ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು, ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಪೀಠವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿದರು)

ಸಮಾಜದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂತಹ ಬುದ್ಧಿವಂತರ ವರ್ಗ, ವಿವೇಕಿಗಳು, ಪ್ರಾಜ್ಞರು, ಪರಿಣಿತರು, ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳೇ ಇಂತಹವರು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂತಹವರಿಗೆ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಪ್ರತಿಕೆಯ ಹೇಳಿಕೆ ಇರಬಹುದು. ಖಾಸಗಿಯಾಗಿ ಬರಬಹುದು, ಕೆಲವು ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದು ಬಿಡಬಹುದು. ಹೀಗೆ ಹಲವಾರು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಪ್ರಕಟವಾಗುವುದು ಸಹಜವಾಗಿರುತ್ತದೆಂದು ನಾವು ಕಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಮಾತನ್ನು ನಾವೂ ಒಪ್ಪುತ್ತೇವೆ. ಯಾವುದೇ ಪಕ್ಷದ ಸರ್ಕಾರ ಇದರೂ ಕೂಡ ಅಂತಹ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭ ಉದ್ಭವ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಸರ್ವಜನ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥದ್ದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಒಂದು ಪಕ್ಷ ಬಹುಮತವನ್ನು ಪಡೆದು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಹೋದ ಮೇಲೆ ಕೆಲವಾರು ವಿಚಾರಧಾರೆಗಳನ್ನು ಮತದಾರರುಗಳಿಗೆ ಆಯಾ ಪಕ್ಷದವರು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಮಾತನ್ನು ನಡೆಸತಕ್ಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಬಹುಮತವನ್ನು ಪಡೆದು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಹೋದ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಮಾತನ್ನು ಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡಿ ಆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷ ಸಹಜವಾಗಿ ತೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಿ ಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ವಸ್ತು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾವು ವಿಚಾರ ಮಾಡೋಣ. ನಾವು ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಸರ್ಕಾರವನ್ನೂ ಕೂಡ ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಿ ಹೇಳುವ ಹಾಗಿದ್ದರೆ, ನಾವು ಅಂತಹ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಲೋಪದೋಷಗಳು ಹಿಂದೆ ಕೂಡ ಇರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಅಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲೂ ಈ ಲೋಪದೋಷಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಜನರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಮಾತನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸದಾಪರಿಶ್ರಮವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಕೆಲಸ ಇವರು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಸರ್ಕಾರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೂ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಮೂಲ ಹೆದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಸಹಜವಾಗಿ ಉದ್ಭವವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಯಾವುದೇ ಸರ್ಕಾರ ಕೊಡಬಾರದು. ನಿಜ. ನೀತಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹ ಒಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಮಾಲ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಮೌಲ್ಯಧಾರಿತ ಆಡಳಿತವನ್ನು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ, ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ನೀಡತಕ್ಕ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೆ ನಿಜವಾಗಲೂ ಕೂಡ ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡತಕ್ಕ ವಿಚಾರ. ಮೇಜ್ ತಕ್ಕಂತಹ ವಿಚಾರ. ಆದರೆ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಚುನಾವಣೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ ಅದನ್ನು ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಥಾತ್ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹ ಮತ್ತು ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕಂತಹ ಸ್ಪಷ್ಟಮಾರ್ಗವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೇ ಇದರ ಅದು ಸಮಾಜದ ಮೇಲೆ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ. ಇದು ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನವಾಗಿ ಮುಂದೆ ಕೂಡ ಹೋಗುತ್ತದೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸದನದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನೆಲ್ಲವೂ ಕೂಡ ನಾನು ಹೇಳತಕ್ಕಂತಹ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಜೆಗಳ ಹೇಳತಕ್ಕಂತಹ ಮಾತುಗಳು. ಯಾವ ರೀತಿ ಸಮಾಜದ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತನೆ ಇರಬೇಕು ಎಂಬ ಅಂಶದ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಪೂರ್ವಭಾವಿ ಪೀಠಿಕೆಯಿಂದ ಈ ಮಾತನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ನಿಜವಾಗಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಮೌಲ್ಯಗಳಿಗೆ ಬೆಲೆ ಕೊಡತಕ್ಕಂತಹ ಚಿಂತನೆ ಮಾತುಗಳು. ಅದನ್ನು ನಾನು ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇವರು ರಚನೆ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲ ಇದೆ. ಸುಮಾರು ೨೯-೩೦ ಜನ ವಿವಿಧ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂತಹ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು, ಯಾರು ಆ ಒಂದು ಸ್ಥಾನವನ್ನು, ಅಲಂಕರಿಸಿರುತ್ತಾರೆ ಅವರ ಪೂರ್ವ ಚರಿತ್ರೆಯು ಮತ್ತು ಅವರು ಆಡಳಿತ ನಡೆಸತಕ್ಕಂತಹ ರೀತಿ ನೀತಿಗಳ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂತಹ ಜನರ ಹಿತವೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಯಾವ ಮಾತನ್ನು ಜನತೆಗೆ ಚುನಾವಣೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆ ಪಕ್ಷ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ,

ಅದನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಇದೆಯೇ ಎಂಬುದು ಮೂಲಭೂತವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಇದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರ. ಎಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ತಪ್ಪು ತ್ತರೋ ಆಗ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಎಲ್ಲವೂ ಕೂಡ ಕಟ್ಟು ಹೋಗಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ಕೈ ಎನಾದರೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾದರೆ ಅದನ್ನು ರಿವೇರಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗದಿದ್ದರೂ ಜೀವವನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿರಬಹುದು. ಕಾಲ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾದರೂ ಜೀವವನ್ನು ತಡೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಹೃದಯವೇ ಅಥವಾ ತಲೆಯೇ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾದರೆ ಅಥವಾ ಕುತ್ತಿಗೆಗೆ ಪಟ್ಟು ಬಿದ್ದರೆ ಅದು ಸುಮಾರಾಗಿ ಆಡಳಿತ ಯಂತ್ರವನ್ನು ನಡೆಸುವುದರಲ್ಲಿ ನಿಲಾಗಡೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಸಮಸ್ಯೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಆಗದೆ ಹಾಗೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ವಿಚಾರ ಬರಬೇಕು. ರಾಜ್ಯದ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂತಹ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹಲವಾರು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಇದು ನಿಜವಾಗಲೂ ಸರಿಯಲ್ಲ. ಮೌಲ್ಯಾಧಾರಿತ ರಾಜಕಾರಣ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಅಥವಾ ಜನಹಿತ ರಾಜಕಾರಣ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು, ಸೀರೆ, ಕುಪ್ಪಸ ಕೊಡುವುದು ಇರಬಹುದು, ಪಂಚ ಕೊಡುವುದು ಇರಬಹುದು, ಅಂಗಿ ಕೊಡುವುದು ಇರಬಹುದು ಎರಡು ರೂಪಾಯಿಗೆ ಒಂದು ಕೇಜಿ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಇರಬಹುದು ಅಥವಾ ಎಲ್ಲಾ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ

ಅಥವಾ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂತಹ ಲಂಚನಿಮೋಲನೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹ ವಿಚಾರ ಇರಬಹುದು. ಅಥವಾ ತುಳಿತಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿರುಪವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಇರಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡಾ ಬಡವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಡತನದ ಪ್ರಮಾಣ ಜಾಸ್ತಿ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ವಿಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿವಿಧ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬಿ.ಡೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ನೀವೆ ಹಿಂದಿನ ಸರಕಾರದ ಆಡಳಿತಕ್ಕಿಂತ ಈಗ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಆಗಿದ್ದು, ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕೂಡಾ ಒಳ್ಳೆಯ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಈ ಸರಕಾರ. ಈ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲ ತಂದಿದೆ ಎಂದರೆ ಆಗ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕೂಡಾ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಮೌಲ್ಯಗಳಿಗೆ ಚಿಂತನೆ ಈ ಆಡಳಿತದ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಅಥವಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕಂತಹ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಚಿಂತನೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿರ ತಕ್ಕಂತಹದ್ದು ಎಂಬ ಅಂಶ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಒಂದು ಸರಕಾರದ ಚಿಂತನೆ ಮತ್ತು ನೀತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿರ ತಕ್ಕಂತಹ ವಿಚಾರಗಳಾಗಿವೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಆಳವಾಗಿ ಹೋಗುವ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಕಾಲದ ವಿತಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಇದನ್ನು ನಾನು ಎಂದು ಸಾರಾಂಶದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹ ಸದಾಪಕಾಶವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನು ಮಂತ್ರಿಗಳ ವಿಚಾರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ಈಗಾಗಲೇ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಆ ಸದನದಲ್ಲಿಯಾಗಲಿ ಆಪಾದನೆಗಳು ಬಂದ ತತ್ಕ್ಷಣ ಆಪಾದನೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಮೇಲ್ಮೂಟೆಗೆ ಅಂತಹ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಬೆಳಕಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಅಂತಹ ಮಂತ್ರಿ ಯನ್ನು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕಂತಹದ್ದರಿಂದ ಕಟ್ಟು ಪರಿಣಾಮ ಮತ್ತು ಸನ್ನಿವೇಶಗಳು ಉದ್ಭವವಾಗುತ್ತವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದು. ಈಗಾಗಲೇ ಅಂತಹ ವಿಷಯ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಬಾಟ್ಲಿಂಗ್ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾವು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಬಾಟ್ಲಿಂಗ್ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಸಂಬಂಧೀಕರು ಶಾಮಿಲಂ ಆಗಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನತಕ್ಕಂತಹ ವಿಷಯ. ಇಂತಹವು ಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಬಹುದೇ ಎನ್ನತಕ್ಕಂತಹ ವಿಚಾರ, ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಅಧಿಕಾರದ ದುರುಪಯೋಗ, ಸ್ವಜನ ಪಕ್ಷಪಾತ, ಇವೆಲ್ಲವೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ನಡೆದಿರತಕ್ಕಂತಹ ಸೂಚನೆ ಗಳು ಉದ್ಭವವಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನೂ ಕೂಡಾ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಆ ಸದನದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡಾ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನತೆಗೂ ಕೂಡಾ ಇದು ಗೊತ್ತಿರತಕ್ಕಂತಹ ವಿಚಾರವಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಇನ್ನೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಿಚಾರಗಳೂ ಕೂಡಾ ಬಂದಿದ್ದಾವೆ ಇನ್ನೂ ಕೂಡಾ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಆಗತಕ್ಕಂತಹ ವಿಚಾರಗಳೂ ಕೂಡಾ ಇದ್ದಾವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಈ ಸದನ ಮುಗಿಯುವ ದಿನಗಳಿಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಇಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ಇರತಕ್ಕಂತಹ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆ, ರಾಜ್ಯದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಯಾವರೀತಿಯಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಜನರಿಗೆ ಅದರ ಪ್ರಯೋಜನ ಹೇಗೆ ಮುಟ್ಟು ಬೇಕೆಂದು ಚಿಂತಿಸ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಬದಲು ಸ್ವಂತ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗೆ ಗಮನ ಕೊಡತಕ್ಕಂತಹ ವಿಚಾರ ಉದ್ಭವ ಆಗಿಬಿಟ್ಟರೆ ಆಗ ಅದಕ್ಕೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ತಾವಾಗಿಯೇ ಅಡ್ಡ ಬರತಕ್ಕಂತಹ ವಿಚಾರಧಾರೆ ಇರುತ್ತದೆ.

ಈಗ ಇಂತಹ ವಿಚಾರಧಾರೆಯನ್ನು ನಾವು ಕಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಾನು ನೋಡಿದಹಾಗೆ ಇಡೀ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ಯಂತ್ರ ಯಾವ ರೀತಿ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನು ತಕ್ಕಂತಹ ವಿಚಾರ. ಇದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದಂತಹ ವಿಚಾರ. ಈಗ ಆ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿರತಕ್ಕಂತಹ ಮಾನ್ಯ ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರು ಮಾನ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರವರು ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಯಾರೇ ಇರಬಹುದು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರವು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾಗ ನೋಡಿ ಲಂಚ ಇದೆ ಎಂದಿಲ್ಲಾ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಯಾವುದೇ ಪಕ್ಷದವರು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ವಿಚಾರಗಳು ನಡೆದಾಗ ಅದು ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನತೆಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದಲ್ಲ. ಇದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟಕರವಾದ ವಿಚಾರ. ಆದರೆ ಲಂಚವನ್ನು ಕುಗ್ಗಿಸ ತಕ್ಕಂತಾದ್ದು, ತಗ್ಗಿಸ ತಕ್ಕಂತಾದ್ದು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವ ಒಂದು ವಿಚಾರದ ಸೃಷ್ಟಿ ಬಿಡು ಆಗಬೇಕೋ, ಆ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಆಡಳಿತ ಸುಧಾರಣೆ ಏನಾದರೂ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ವಿಚಾರ. ಈ ವಿಚಾರವಾ? ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಹೋಲಿಸಿದಾಗ ಈ ಲಂಚ ಗುಳಿತನ ಅವಾಗ ಕೂಡಾ ಇತ್ತು. ಆದರೆ ಈಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಈ ಲಂಚ ಗುಳಿತನ ಯಾವ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಿದೆ ಎನ್ನು ತಕ್ಕಂತಹ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಲಂಚತನ ಹೋಗಿ ಬೇಕೆಂದರೆ ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ಅಷ್ಟು ಸುಲಭವಾಗಿ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ಮೇಲಾಗಬೇಕೆಂದ ಹೋಗುವುದು ಅಲ್ಲಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭ ಆಗಬೇಕು ನೀರು ಮೇಲಿಂದ ಕೆಳಗೆ ಹೋಗಿ ಹೋಗಿ ಭೂಮಿಯ ತಳಕ್ಕೆ ಇಳಿದ ಹಾಗೆ ಅದೂ ಕೂಡಾ ಮೇಲಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಕೆಳಗೆ ಇಳಿಯ ಬೇಕು. ಈ ನಿರ್ಮೂಲನ ಕಾರ್ಯ, ಇವು ತ್ತು ವಿಲೇಜ್ ಅಕೌಂಟೆಂಟ್ಸ್‌ನು ಣ್ಣಿಂದ ವಧಾನ ಸೌಧಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ವಧಾನ ಸೌಧ ದಿಂದ ಹೊರಡ ಬೇಕು. ವಧಾನ ಸೌಧದಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಆಗಿಬಿಟ್ಟರೆ ವಿಲೇಜ್ ಅಕೌಂಟೆಂಟ್ಸ್ ಮಂತ್ರಿ ಯಂತೆಯೂ ವರ್ತಿಸುತ್ತಾನೆ. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಂತೆಯೂ ವರ್ತಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇದನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಪಕ್ಷದವರೂ ಒಪ್ಪತಕ್ಕಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಮತ್ತು ಜನರ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಚಿಂತನೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಯೋಗ್ಯವಾಗಿ ರೂಪಿಸಿ ಅವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಪತ್ರಿಕಾ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಅಂದರೆ. ಕರಪಶನ್ ತಗ್ಗ ಬೇಕೆನ್ನುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ೩-೭-೮೫ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆ ಇಂಡಿಯನ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ.

“Chief Minister Sri Ramakrishna Hegde at the outset, called upon the Deputy Commissioners and Divisional Commissioners to take the responsibility for eradicating corruption at the District level.” ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ, ಉಳಿದಿರತಕ್ಕಂಥ, ಲಂಚಗುಳಿತನವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ವಹಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆನ್ನುವ ವಿಚಾರ. ಕೆಲವು ಅಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಕರಪಶನ್ ಚಾರ್ಜ್ಸ್ ಬಂದರೆ ಆಗ ಏನು ಮಾಡ ಬೇಕೆನ್ನುವ ವಿಚಾರ. ಅಂತಹವರಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯವರೂ ಇದ್ದಾರೆ, ಕಟ್ಟುವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿರ ತಕ್ಕಂತಹ ಒಂದು ಗುಡವರೇ ಈ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಮಾಡುವವರು ಆಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದಿಯಿಂದ ಮುಡಿಯುವವರೇ ಆಪಾದಮಸ್ತಕ ಆಗಿರತಕ್ಕಂತಹ ಒಂದು ವಿಚಾರ. ಈ ಒಂದು ನೀತಿಯನ್ನು ನಾವು ಪರಿಪಾಲನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ಬಹಳ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ತಾವು ಹೇಳುವ ಪ್ರಕಾರ ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಮತ್ತು ಕರಪಶನ್ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. He also stated that the level of corruption had come down in the State after Janata Party took the reigns of administration. We must note that the Janata Party took the reigns of administration in the year 1980 and not in 1985. ೧೯೮೦ ೧೯೮೪ ಮತ್ತು ೧೯೮೫. ಈ ಎರಡೂವರೆ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆ ತಮ್ಮ ಆಡಳಿತದ ಅನುಭವವನ್ನು ಕಂಡು ಉಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದೇನೋ ಹೊಸ ವಿಚಾರ ಅಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ the level of corruption had come down. ಲಂಚ ಗುಳಿತನದ ಮಟ್ಟ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆಯೆಂದು ಎನ್ನ ತಕ್ಕಂತಹ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಅವರದ್ದು. ಒಮ್ಮೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಾಗ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು, ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿ ತಮ್ಮ ಅಜೀವಮೆಂಟ್‌ನ್ನು ಹೇಳಿದರು.

ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ೪೦ ಪರ್ಟೆಂಟ್ ಟಾರ್ಗೆಟ್ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ೩೫ ಪರ್ಟೆಂಟ್ ಅಚೀವ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ನೀವು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕಂತ ಟಾರ್ಗೆಟ್ ೯೦ ಪರ್ಟೆಂಟ್ ಇದ್ದರೂ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಿರುವುದು ಕೇವಲ ೫೫ ಪರ್ಟೆಂಟ್ ಮಾತ್ರ. ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಟಾರ್ಗೆಟ್ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದು ಕಾರ್ಯಗತ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಆ ರೀತಿಯ ಒಂದು ಅಂದಾಜು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ತಾವು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಸುಮಾರಾಗಿ ನಾನು ಈ ಮಾತನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಅಂದರೆ ಅರ್ಥಾತ್ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಎಂದು ಅರ್ಥ. ಲಂಚಗುಳಿತನ ಯಾವುದೇ ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಾವು ಹೋಲಿಕೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದರೂ ಕೂಡ ಹಿಂದಿನ ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕಿಂತ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೆ ೫೦ ಪರ್ಟೆಂಟ್‌ನಷ್ಟು ಲಂಚಗುಳಿತನ ಇದ್ದು ಈಗ ಸುಮಾರಾಗಿ ೭೦-೭೫ ಪರ್ಟೆಂಟ್‌ನಷ್ಟು ಆಗಿದೆ ತಾವು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದು ೧೯೮೩ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಆಗ ಲಂಚಗುಳಿತನ ಶೇಕಡಾವಾರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ೭೫ ಪರ್ಟೆಂಟ್ ಇತ್ತು ಎಂದು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೂ ಸಹ ಈಗ ನಿಮ್ಮ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯ ಪ್ರಕಾರ ೭೫ ಪರ್ಟೆಂಟ್‌ಗೆ ಇಳಿದಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ನೀವು ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂಥ ಸಾಧನೆ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ. ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಕೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದಾಗ ಯಾವ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ತಾವು ಲಂಚಗುಳಿತನ ನಿರ್ಮೂಲನೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಕೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದಾಗ ಸುಮಾರು ೧೫ ಪರ್ಟೆಂಟ್‌ನಷ್ಟು ಜಾಸ್ತಿ ಲಂಚಗುಳಿತನವಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಅನುಮಾನ ಬೇಡ. ಲಂಚಗುಳಿತನ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ನೀವು ಬರುವುದಾದರೆ ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ ಒಂದು ಟಾರ್ಗೆಟ್ ತಾವು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಈ ರೀತಿಯ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರಬಹುದು. ಇವತ್ತು ಜನರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಲಂಚದ ಪ್ರಮಾಣ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ಈ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಲಂಚದ ಪ್ರಮಾಣ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಲಂಚಗುಳಿತನ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಎನ್ನುವುದು ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇ ಏನಾದ ವಾಸ್ತವಾಂಶವಾಗಿ ಲಂಚಗುಳಿತನ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ತಾವು ಪ್ರತಿಭಾ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿರಬಹುದು. ಅಥವಾ ಈ ಸಂದರ್ಭ ಹೊರಗಡೆ ಮತ್ತು ಬಳಗಡೆ ಇಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾದ ಅಂತಹ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಯತ್ನ ಅಥವಾ ಅಂತಹ ವಿಚಾರಧಾರೆ ನಡೆದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ನಾವು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡಿಲ್ಲ ಇವತ್ತು ಯಾವುದೇ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿಯಾಗಲೀ ಸಾಮಾನ್ಯ ಗುಮಾಸ್ತಾನಾಗಲೀಯಾದ ಅಥವಾ ಎರಡನೇ ದರ್ಜೆ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಲೀಯಾದ ಅಥವಾ ಒಂದನೇ ದರ್ಜೆ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿರಬಹುದು. ಎಲ್ಲಾ ದರ್ಜೆಗಳಲ್ಲಿ ಇವತ್ತು ಲಂಚಗುಳಿತನ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಎಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ನಿಮ್ಮ ಹಿಡಿತ ಇಲ್ಲ. ತಾವು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ ನಾವು ಲೋಕಾಯುಕ್ತರನ್ನು ಮತ್ತು ಉಪ ಲೋಕಾಯುಕ್ತರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿ ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ಲಂಚಗುಳಿತನವನ್ನು ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವನ್ನು ಅದಷ್ಟು ತಡೆಗಟ್ಟುತ್ತೇವೆಂದು ಆ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ತಾವು ಒಂದು ಕಾನೂನು ಕೂಡ ತಂದಿದ್ದೀರಿ. ತನ್ನ ನಾನು ಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹಿಂದೆ ಕೂಡ ಜಾಗೃತ ಆಯೋಗ ಮಾತ್ರ ಅಂಟಿಕೆ ಕರೆಪಾಕವೇ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇತ್ತು. ಅವರೂ ಕೂಡ ಲಂಚಗುಳಿತನ ನಿರ್ಮೂಲನೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ನನಗನಿಸುತ್ತದೆ ನಾವು ಎಷ್ಟೇ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಮನೋಭಾವ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ನಾವು ನಿರೀಕ್ಷಿಸದ ಫಲಿತಾಂಶ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಆ ರೀತಿ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುವುದು ಮೂಲಭೂತ ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅನುಮಾನವೂ ಬೇಡ. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದ ಎರಡೂವರೆ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತದ ಲಂಚದ ಪ್ರಮಾಣ ಸಾಕಷ್ಟು ಬೆಳೆದಿದೆ. ಸರ್ವ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಅನುಮಾನ ಬೇಡ. ಇದು ಜನರಲ್ಲಿರುವಂತಹ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ನೀವು ಲಂಚಗುಳಿತನವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡಿರುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಪ್ರರಾವಣೆಗಳಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಸಾಕ್ಷಾಧಾರಗಳು ಇಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳು ನಮಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಆಡಳಿತದ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಇವತ್ತು ಈ ಲಂಚಗುಳಿತನ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಎಷ್ಟರಷ್ಟಾಗಿದೆ. ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದಿಂದಾಗ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿರುವ ಒಬ್ಬ ಗ್ರಾಮ ಲೆಕ್ಕಿಗ ಲಂಚವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಶೇಕಡ ೭೦-೮೦ ಪರ್ಟೆಂಟ್‌ನಷ್ಟು ಭಯಪಡುತ್ತಿದ್ದ. ಆದರೆ ಇವತ್ತು ಶೇಕಡ ೭೦-೭೫ ಪರ್ಟೆಂಟ್‌ನಷ್ಟು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಕೇಳಿ ಲಂಚ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಯಾರೂ ಏನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯ ತನ್ನ ದಾವಿಲೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸಬೇಕಾದರೆ

ಇವತ್ತಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸುಸ್ತಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಒಂದು ದಾಖಲೆಗಳು ಬೇಕಾದರೆ ಡಿಪ್ಯಾಂಡ್ ಮಾಡಿ ಲಂಚ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ನಿಮ್ಮ ಆಡಳಿತ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಲಂಚಗುಳಿತನ ಕಾನೂನಿನ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಷಯ ಈಗಾಗಲೇ ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಬಂದಿರಬಹುದು. ಇಂತಹ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭ ಇದ್ದಾಗ ತಾವು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಲಂಚಗುಳಿತನ ಕಡೆಗೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು. ಮೇಲ್ಕೊಟ್ಟಿಟ್ಟ ಲಂಚಗುಳಿತನ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಬೇಕಾದಷ್ಟು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ತಾವು ಮಲ್ಟಿಫಾರಿಟಿ ರಾಜಕಾರಣ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಕ್ರಮ ಇದು ಇರಬಹುದು. ತಾವು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ನಂತರ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಗ್ರೀನ್ ಬೆಲ್ಟ್ ಏರಿಯಾ ಎಂದು ಮಾಡಿದಿರಿ. ಆದರೆ ವೈಯಾಲಿಕಾವರ್ ಸೊಸೈಟಿ ಮತ್ತು ಇನ್ನಿತರೆ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಮೇಲೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಆಪಾದನೆಗಳು ಇವೆ. ತಾವು ಮೇಯೋ ಹಾಲ್ ಸೆಂಟರ್ ಮಾಡಿ ಸುತ್ತಲೂ ೧೮ ಕಿಲೋಮೀಟರ್‌ಗಳು ರೇಡಿಯಸ್ ತೆ ದುಕೊಂಡು ಗ್ರೀನ್‌ಬೆಲ್ಟ್ ಏರಿಯಾ ಎಂದು ಮಾಡಿದಿರಿ. ಇದರ ಅರ್ಥವೇನೆಂದರೆ ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಜಮೀನು ಅಕ್ವೈರ್ ಮಾಡಬಾರದು. ಈ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಯಾವುದೇ ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡಬಾರದು ಎಂದು ಮಾಡಿದಿರಿ. ಆದರೆ ನನಗೆ ತಿಳಿದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ವೈಯಾಲಿಕಾವರ್ ಸೊಸೈಟಿ ಹಾಗೂ ಇತ್ತರೆ ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಗ್ರೀನ್‌ಬೆಲ್ಟ್ ಏರಿಯಾ ಎಂದು ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಭೂಮಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಇಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಹಣ ದುರ್ಬಳಕೆ ಮಾಡಿದರು. ೧೯೮೦-೮೧ರಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ನಡೆದಿದೆ. ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಸೈಟ್ ಒಂದಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ೨೦ ಸಾವಿರ ೫೦ ಸಾವಿರ ೫೦ ಸಾವಿರ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಮಾರಾಟವಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಏಕೆರೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಸೈಟ್‌ಗಳಾಗಿವೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಫೈಲ್‌ಗಳು ಹೆಚ್.ಯು.ಡಿ. ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೂ ಆ ಫೈಲ್‌ಗಳು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಆಫೀಸಿಗೆ ಹೋಗಿವೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಫೈಲ್‌ಗಳು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಖಾತೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಆಫೀಸಿಗೂ ಹೋಗಿವೆ. ಇದು ನನಗೆ ಬಂದಿರುವಂತಹ ಒಂದು ವರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ. ಇದು ಒಬ್ಬ ಪ್ರಭಾವಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಕಸೆಯಿಂದ ನಡೆದಿದೆ. ಈ ಒಂದು ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆದಿರುವುದು ೧೯೮೪ರ ಲೋಕಸಭಾ ಚುನಾವಣೆ ಮತ್ತು ೧೯೮೪ರ ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆಗಳ ಮಧ್ಯಂತರದಲ್ಲಿ. ಗ್ರೀನ್ ಬೆಲ್ಟ್ ಏರಿಯಾದ ಸಮಿತಿ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ತಜ್ಞ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸಹ ಇದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಸಹ ತಾವು ಎಲ್ಲಾ ನಿಯಮಗಳನ್ನು, ಎಲ್ಲಾ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಗಾಳಿಗೆ ತೂರಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬಲಿ ಕೊಟ್ಟು ಸ್ವಹಿತ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ವಿಚಾರ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ನಡೆದಿದೆ. ತಾವೇ ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದರೆ ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ವಂಚಿತರಾದರೆ ಒಬ್ಬ ಗ್ರಾಮಲೆಕ್ಕಿಗೆ ಏತಕ್ಕೆ ಹೆದರುತ್ತಾನೆ. ಇನ್ನು ಮತ್ತೊಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಅಧಿಕೃತತೆಯ ಬಗ್ಗೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ದಿನಾಂಕ ೨೫-೬-೮೫ರಂದು ಡೆಕ್ಲೇರ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿರುವಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

“The State Cabinet which met here to-day has taken a decision to compulsorily retire those employees of the Government who are found in-efficient by strictly implementing the Rule 285 of the service rules. Chief Minister Ramakrishna Hegde who disclosed this to the newsmen after the Cabinet meeting said the measure was being taken to streamline the administration.”

ಸಾಮಾನ್ಯ ಕೆಲವು ಜನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಗುರುತರವಾದ ಆಪಾದನೆಗಳು ಇವೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಸಿ.ಬಿ.ಡಿ. ಆಫೀಸರ್ಸ್ ಏನೂ ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಬೇಕಾದರೆ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಿಯೇ ಇದೆ. ತಾವು ನಿಯಮ ೨೮೫ರ ಸರ್ವಿಸ್ ರೂಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ಕ್ರಮ ಜರುಗಿಸಬಹುದು. ಮತ್ತೆ ಈಗಾಗಲೇ ಸುಖ್ಯಂ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿರುವಂತಹ ಜಡ್ಜ್ ಮೆಂಟ್ ಕಾಖಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳಿಗೂ ಬಂದಿರಬಹುದು. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಅಥವಾ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿ ಅಧಿಕೃತನಾದಾಗ, ಅಪರಾಮಾಣಿಕನಾದಾಗ, ಲಂಚಕೋರನಾದಾಗ, ಮತ್ತೊಂದು ಜನಪಕ್ಷಪಾತಿಯಾದಾಗ ಈ ಆರ್ಟಿಕಲ್ ತಮಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಬಹುದು.

೧-೩೦ ಪಿ. ಎಂ.

ಸುಮಾರಾಗಿ ಈ ಜಡ್ ಮೆಂಟ್ ಪ್ರಕಾರ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಪತ್ರಿಕಾ ವರದಿ ನೋಡಿ ಹೇಳತಕ್ಕ ಮಾತು. ತಾವು ಇದನ್ನೂ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿ, ಅದರ ದುರುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಒಳ್ಳೆಯ ಆಫೀಸರ್‌ಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಒಳ್ಳೆಯ ಆಫೀಸರ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಅವನಿಗೆ ಗದಾಪುಚಾರ ಮಾಡಿ, ಜಾತಿ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಯಾವುದೋ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಯಾರನ್ನೋ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಗದಾಪುಚಾರ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಯಾರೂ ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಬಲಿ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅದನ್ನು ಸದುಪಯೋಗ ಪಡಿಸಬೇಕು. There will be every meaning in case such action is taken by the State Government ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಸುಮಾರು ಹೇಳಿಕೆಗಳು. ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಈ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಅಂತಹ ಕೆಟ್ಟದ್ದು ಮಾಡತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಗದಾಪುಚಾರ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ನನರಾಡಿಗಳು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಉಳಿದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಇವರಿಗೆ ಆ ನೈತಿಕ ಧೈರ್ಯ ಉಳಿದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ, ಇವರಿಗೆ ಆ ನೈತಿಕ ಧೈರ್ಯ ಉಳಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ. ಹೇಗೆ ಅಧಿಕಾರ ದುರುಪಯೋಗ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಹೇಗೆ ಮೇಲ್ಕಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರಾಗಿ ಇದು ಯಾರಿಗೂ ಗೊತ್ತಾಗದ ಹಾಗೆ, ಬೆಕ್ಕು ಕಣ್ಣುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹಾಲು ಕುಡಿದಹಾಗೆ ಈ ವಿಚಾರ ನಡೆದರೆ, ನನಗಿನ್ನೆ ಸುತ್ತದೆ. ಹಾಲು ಕಾಯುವುದಕ್ಕೆ ಬೆಕ್ಕನ್ನು ಇಟ್ಟುಹಾಕಿ ಆಯಿತು, ಎಂದು. ಹಾಲು ಕಾಯುವುದಕ್ಕೆ ಬೆಕ್ಕನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದರೆ ಎಷ್ಟು ಅರ್ಥ ಬರುತ್ತದೋ ಅಷ್ಟೇ ಅರ್ಥ ಇವತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಜನರ ಹಿತವನ್ನು ಕಾಯುವುದಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಒಂದೇ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಸುಮಾರಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಿಮ್ಮ ಸ್ಪಿರಿಟ್ ಸ್ಪಲ್ಲಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕೇಂದ್ರದವರು ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅದು ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯ ನೋಡಿ, ನಮಗೆ ಅದು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ, ನಮಗೆ ಇದು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇದರ ವಿವರಗಳನ್ನು ಬಚೆಟ್ ಮೇಲೆ ಜನರಲ್ ಡಿಸ್ಕಷನ್ ನಡೆದಾಗ ನಾನು ಬಹಳ ವಿವರವಾಗಿ ಇಚ್ಛಿದ್ದೇನೆ. ಇದು ಪವರ್ ಸೆಕ್ರೆ ಇಂಬಹುದು ಹಣಕಾಸಿನ ವಿಚಾರ ಇರಬಹುದು, ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಇರಬಹುದು. ಇವತ್ತು ಹಲವಾರು ಯೋಜನೆಗಳು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದಿಂದ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾಗಿ ಬರತಕ್ಕಂಥ ಕಾನೂನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುತ್ತೇವೆ. ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಕಮಿಷನ್ ಯೋಜನಾ ಆಲೋಚನೆ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಬಹುದು, ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ ಒಪ್ಪಬಹುದು ಆಯಾ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ರೀಜನಲ್ ಇಂಬಾಲೆನ್ಸ್ ಅಥವಾ ಸ್ಟೇಟ್ ಇಂಬಾಲೆನ್ಸ್ ಇದ್ದುದನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿ, ಬ್ಯಾಲೆನ್ಸ್ ಮಾಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಇರುತ್ತದೆ. ಸರಿಯಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಗಳೂ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಆಗಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಕೂಡಾ ಒಪ್ಪತಕ್ಕ ಮಾತು. ಏನು ಮಾಡಿದರೂ ಎಂದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಆಂಗ್ಲ ಮುಂಬೆ ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಂ ಮತ್ತು ಎನರ್ಜಿ ಮಿನಿಸ್ಟ್ರಿಯವರು ಒಂದು ಯೋಜಿಸ್ತನ್ನು ನಮಗೆ, ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದವರು, ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟರು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಇದನ್ನು ಕೆ.ಎಸ್.ಐ.ಐ.ಡಿ.ಸಿ. ಮುಂಬಂತರ ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆನ್ನತಕ್ಕಂಥ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅದು ಮಾನ್ಯ ಫೈನಾನ್ಸ್ ಆಫ್ ಫಿಲಿಮೆಂಟ್ ಅಂಡ್ ಸಿಂಥೆಟಿಕ್ ಫೈಬರ್ ತಯಾರು ಮಾಡ ತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಿಂಥೆಟಿಕ್ ಫೈಬರ್ ಯೋಜಿಸ್ತನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿ, ಲೈಸೆನ್ಸ್‌ನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದವರು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದರು. ಇದು ಸುಮಾರಾಗಿ ಆಂಗ್ಲ ಮುಂಬೆ ಇದು ಏನು ಮಂಜೂರಾಯಿತು. ಅದನ್ನು ಲೋಕಲ್ ಆಗಿ, ಇಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥವರಿಗೆ ಕೊಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು, ಅಥವಾ ನಮ್ಮದೇ ಅದಂಥ ಸಿಲ್ಕ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿ ಇದೆ. ಗೌರ್ಮೆಂಟ್ ಒನ್ ಸಿಲ್ಕ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿ ಇದೆ, ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಈ ಸಿಂಥೆಟಿಕ್ ಫೈಬರ್ ಮಾಡತಕ್ಕದೂ ಕೂಡಾ. ಟೆಕ್ಸೈಲ್ ನೊಹ್ ಇದನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಮಾಡಿ, ತಾಂತ್ರಿಕ ಜ್ಞಾನ ಪಡೆದು, ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿ ಸರಕಾರವೇ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ, ಕಡೆ ಪಕ್ಷ ಏನು ಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಲೋಕಲ್ ಎಂಟರ್‌ಪ್ರೈಸರ್ಸ್, ಯಾರು ಯಾರು ಇಂತಹಾ ಅಮಿಂದ ಎಲ್ಲ ಪೇಪರ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚುಕೇಷನ್ ಕರೆದು, ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿ, ಪ್ರಕಟಣೆ ಮಾಡಿ ಸಿಂಥೆಟಿಕ್ ಫೈಬರ್ ತಯಾರು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಗೌರ್ಮೆಂಟ್ ಆಫ್

ಇಂಡಿಯಾದವರು ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರು ಯಾರಿಗೆ ಇಂಟರಸ್ಟ್ ಇದೆ ಅವರು ಬರಬೇಕೆನ್ನ ತಕ್ಕಂಥ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದರೆ, ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕೂಡಾ ಸರಕಾರದವರು ಬಹಳ ಒಪ್ಪನೆ ಆಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಬಹಳ ನೀತಿಯಿಂದ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಯಾವುದೇ ಮಂಜೂ ಪರೆ ಇಲ್ಲ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇವರು ಯಾವುದೇ ಪಬ್ಲಿ ಸಿಟಿ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ, ಏನೂ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ, ಸುಮಾರಾಗಿ ಯಾರು ಸಿಂಥೆಟಿಕ್ ಫೈಬರ್ ತಯಾರು ಮಾಡತಕ್ಕ ಭಾರಿ ಭಾರಿ ಉದ್ಯಮಗಳು ಬೊಂಬಾಯಿನಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ ಅವರ ಜೊತೆಗೆ ಸರಕಾರದವರು ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಏನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಇವರು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ವಿನಾಯಿತಿಗಳು, ಸಿಂಥೆಟಿಕ್ ಫೈಬರ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ, ಇದ್ದರೆ ಅಂತಹ ನಿರ್ಲಾಫನ್ಸ್ ಕಂಪೆನಿಗೆ ಇದನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರದವರು ನಿರ್ಲಾಫನ್ಸ್ ಕಂಪೆನಿಗೆ, ಸಿಂಥೆಟಿಕ್ ಫೈಬರ್ ತಯಾರು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಈ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಪಬ್ಲಿ ಸಿಟಿ ಇಲ್ಲ, ಅಪ್ಪಿಕೇಷನ್ಸ್ ಏನೂ ಕೂಡ ಇಲ್ಲದೆ ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಇದನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ? ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹಣಕಾಸಿನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಐ.ಡಿ.ಬಿ.ಐ.ನವರು, ಐ.ಸಿ.ಐ.ನವರು, ಯೂನಿಟ್ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾದವರು, ಎಲ್.ಐ.ಸಿ.ಯವರು ಎಲ್ಲರೂ ಕೂಡಾ ಹಣ ತೊಡಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಟೂ ಥರ್ಡ್ ಆಫ್ ದಿ ಲೋನ್ ಅಮೌಂಟ್ ಇದೆಯಲ್ಲ ಇದು ಫೈನಾನ್ಷಿಯಲ್ ಇನ್ ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್ಸ್ ನಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಈ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಯಾವ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರ ಪಡೆದಿದೆ, ಆ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರದವರು ಇದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನೂ ತೊಡಗಿಸತಕ್ಕ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಮೂರನೇ ಒಂದು ಭಾಗ ನೀವು ತೊಡಗಿಸಬೇಕು, ಇನ್ನು ಮೂರನೇ ಎರಡು ಭಾಗ ಹಣ ನೀವು ತೊಡಗಿಸುವುದು ಬೇಕಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದು ಫೈನಾನ್ಷಿಯಲ್ ಎಜ್ಜೆಕ್ಯೂಷನ್, ಫೈನಾನ್ಷಿಯಲ್ ಇನ್ ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್ಸ್ ಆದರೆ ಅಮೌಂಟ್. ಇವತ್ತಿನದಿವಸ. ಆದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಕೆಮಿಕಲ್ ಪೆಟೋಲಿಯಂ ಮತ್ತು ಎನರ್ಜಿ ಮಿನಿಸ್ಟ್ರಿಯವರು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿ ಕೆಳುಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು, ಗೌರವಂಟ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾದವರು ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಕಡಿಮೆ ಹಣ ತೊಡಗಿಸಿ, ದೊಡ್ಡ ಉದ್ದಿಮೆಯನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಹುದು ತಾವು ಇದನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಇಲ್ಲಿನ ಎಂಟರ್ ಪ್ರೈಸರ್ಸ್ ಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಅರ್ಥ ಇರುತ್ತಿತ್ತು. ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇವರು ಏನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ ಯಾವುದೂ ಕೂಡಾ, ಏನೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ. ಒಳ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಯಾರಿಗೂ ಕೂಡಾ ಇದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಬೊಂಬಾಯಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಕಂಪೆನಿಗಳ ಜೊತೆ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿ, ನಿರ್ಲಾಫನ್ಸ್ ಕಂಪೆನಿಗೆ ಈ ಒಂದು ಯೂನಿಟ್ ನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮಾಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ವಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಯಾವ ಟರ್ಮ್ಸ್, ಯಾವ ಕಾಂಡಿಷನ್ಸ್, ಏನು ವಿಚಾರ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಈ ಸದನದ ಮುಂದೆ ತಾವು ದಯವಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಇಡುತ್ತೇವೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದನ್ನು ಕೇಳಬೇಕು. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆಗೆ ಇದು ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹಲವಾರು ಜನ ಬೊಂಬಾಯಿಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಉದ್ಯಮಿಗಳು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಜೊತೆ ಮಾತುಕತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಉದ್ಯಮಿಗಳು ಏನು ಮುಂದೆ ಬಂದಿದ್ದರು. ಏಕೆಂದರೆ, ನೀವು ಅವರಿಗೆ ಪರ್ಮಿಟ್ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ, ಭೂಮಿ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ, ನೀರು ಕೊಡುತ್ತೀರಿ ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಹಲವಾರು ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ನೀವು ಈ ಯೂನಿಟ್ ಬಂದಾಗ ಕೊಡಲೇ ಬೇಕುಗುತ್ತದೆ. ಹೊಸ ಉದ್ಯಮ ಬಂದಾಗ, ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿ ಬಂದಾಗ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಿಂದಿಗಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬೇರೆ. ಆದರೆ ನೀವು ಮಾಲ್ಪಾಧಾರಿತ ರಾಜಕಾರಣ ಮಾಡತಕ್ಕವರು ನೀವು ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಕೆಲಸ ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ, ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು, ಇದರಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಯಾವ ಉಪಯೋಗ. ಅಥವಾ ಅದರಿಂದ ಏಷ್ಟು ಬದಲಾವಣೆ, ಬೆಳವಣಿಗೆ, ಬೊಕ್ಕಸದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ. ಉದ್ಯಮದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಬಂದಿದೆ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥ ಅಂತ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಹಣದ ದುರ್ವ್ಯವಹಾರ ಸೃಷ್ಟವಾಗಿ ನಡೆದಿದೆ. ನೀವು ನಿರ್ಲಾಫನ್ಸ್ ಕಂಪೆನಿಗೆ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಯಾರು ಕೂಡಾ ಪಬ್ಲಿ ಸಿಟಿ ಇಲ್ಲವೇ, ಮತ್ತೊಂದು ಇಲ್ಲದೆ, ಯಾವರಿಗೆ ಬಾಟಲಿಂಗ್ ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಬಂದಾಗ, ಟೇಂಡರ್ ಕರೆವರೆಲ್ಲ, ಕೆಪಿಟೇಷನ್ಸ್ ಕರೆಯಲಿಲ್ಲ ಏನೇನೂ ಇಲ್ಲ. ೨೦-೪-೧೯೮೪ಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಿಕೇಷನ್ಸ್ ಇನ್ ಸೀಲ್ಡ್ ಕವರ್ಸ್ ಉದ್ಘಾಟನೆಗೆ ನಾನು ಕೊಟ್ಟೆ. Application in sealed cover. Not even a single application was called by the KSIIDC or the Government. ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ

ಕೂಡಾ ಈ ಸಂಸ್ಥೆ ಏನಿದೆ, ಇದು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಜೊತೆ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು. ಕೆ.ಎಸ್.ಐ.ಐ.ಡಿ.ಸಿ., ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು. ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರ ಮಾಡಿದಮೇಲೆ, ಇದು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಲೆವೆಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾತುಕತೆಗಳು ನಡೆದಿದ್ದು ಬೊಂಬಾಯಿ ಉದ್ಯಮಗಳ ಜೊತೆ ಎಂಬತ್ತಕ್ಕಿಂಥ ಮಾತು ಇದೆ, ಇಲ್ಲಿ ದುರ್ವ್ಯವಹಾರ ಇದೆ. ರಾಜ್ಯದ ಹಿತವನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿ, ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ, ತಮ್ಮ ಲಾಭಕ್ಕೋಸ್ಕರ, ಸ್ವಲಾಭಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಈ ಉದ್ಯಮಿಯನ್ನು ನಿರ್ಲಾಸ್ಯ ಕಂಪೆನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದೇನೆ. ಏತಕ್ಕೆ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ ಎಂದರೆ, ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವಹಾಗಿ ಇದರ ಒಟ್ಟು ಟೋಟಲ್ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಸುಮಾರು ೪೦-೫೦-೬೦ ಕೋಟಿ ಆಗಬಹುದು, ಇದು ಒಬ್ಬರ ಹಣ ಅಲ್ಲ. ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಇದರಲ್ಲಿ ಫೈನಾನ್‌ಷಿಯಲ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್ ಹಣ ಕೂಡಾ ಸೇರಿದೆ.

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ, ಇದು ೯ ತಿಂಗಳ ಮುಂಚೆ, ಲೋಕಸಭಾ ಚುನಾವಣೆಗೆ ಮೊದಲು ನಡೆದಿರತಕ್ಕ ವಿಚಾರ. ಇಷ್ಟು ನಡೆದಿರಬೇಕಾದರೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ದುರ್ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆದಿದೆ ಎಂಬುದು ಬೆಳಕಿಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಇಂತಹವರು ಮೌಲ್ಯಧಾರಿತ ರಾಜಕಾರಣ ಮಾಡುವವರು, ಮೌಲ್ಯಧಾರಿತ ರಾಜಕಾರಣದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವವರು. ಇವರು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಚಿಂತನೆ ಮಾಡುವ ನೈತಿಕ ಹಕ್ಕನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇಂತಹವರಿಗೆ ನಾವು ಅಧಿಕಾರ ಕೊಟ್ಟರೆ ಯಾವ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ, ಯಾವ ಒಂದುಹಂತದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನೆಂದೆಯಬಾರದು ಅದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದು ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಉತ್ತೇಜನ ಬಂದಾಗ, ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಲಂಚ ತಿಸ್ತೆ ತಕ್ಕ ಒಬ್ಬ ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧಿಕಾರಿ ಎಂದೂ ಕೂಡ ನಿಮ್ಮ ಆಡಳಿತ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಮಾತು ಲಂಚದ ಬಗ್ಗೆ, ಮೌಲ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂಬ ಯೋಚನೆ ಇಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಲಂಚಗುಳಿತನ ಜಾಸ್ತಿ ಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸುಮಾರಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಶರೀರ, ಇದು ಲಂಚದ ಅಂಗಡಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ, ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಹೋದರೂ, ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಲಂಚಮಯ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ರಕ್ತವನ್ನು ತೊಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ರಕ್ತವನ್ನೇ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಲಂಚವನ್ನು ತೊಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಲಂಚವನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಯಾವುದೇ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ, ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಡೆಯತಕ್ಕ ವಿಚಾರ. ಲಂಚವನ್ನು ತೊಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ದುರ್ವ್ಯವಹಾರ ಇಂದು ಸಹಾಯಕವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇವತ್ತು ಒಂದು ಸಿಂಹ ಇರುತ್ತದೆ. ಸಿಂಹ ಒಂದುಸಾರಿ ಗುಡುಗು ಹಾಕುತ್ತದೆ. ಅದರ ಮರಿ, ಇದಕ್ಕೆ ಹೆದರುತ್ತದೆಯೇ ? ದೊಡ್ಡ ಸಿಂಹಘರ್ಜನೆ ಮಾಡಿದಕೂಡಲೇ ಬೇರೆಯವರು ಹೆದರಬೇಕೇ ಎನಹ ಸಿಂಹದ ಮರಿ ಹೆದರುವುದಿಲ್ಲ. ತಾಯಿಯ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ, ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ಮೇಲ್ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರುವಾಗ, ಒಬ್ಬ ವಿಲೇಜ್ ಅಕೌಂಟೆಂಟ್ ಎಂಬ ಮರಿ ಎಂದೂ ಕೂಡ ಹೆದರುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ತಮ್ಮ ಹತ್ತಿರವೇ ಒಂದು ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ಒಂದು ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಾವು ಯಾವಾಗಲೂ ಕೂಡ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕಂಥವರು, ನೀತಿಯಿಂದ ಮಾತನಾಡಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ, ನಾವು ಒಳ್ಳೆಯ ನೀತಿಯಿಂದ ಇದ್ದು, ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅವನ್ನು ಬೆಳಕಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ನೀವು ನಕ್ಕರೆ ಇಡೀ ಸಮಾಜ ನಗಬೇಕು. ಅದು ಬಿಟ್ಟು ನೀವು ಒಬ್ಬರೇನಕ್ಕೋಂಡು ಕುಳಿತುಕೊಂಡರೆ, ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಸಮಾಜವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಮಾಡಬೇಕು. ಜನ ನೋವು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ, ತಮ್ಮ ಗೋಳನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಗೋರೆಯುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಆಗ ನಿಮ್ಮ ನಗು ಅರ್ಥ ಹೀನ ಅರ್ಥಶೂನ್ಯ, ಎಂದೂ ಅದಕ್ಕೆ ಬೆಲೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಎಷ್ಟು ನಾವು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಈ ಲಂಚದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸದ್‌ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನತೆ ನೀರಿಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾ, ಒಳ್ಳೆಯ ನೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ವಿಭಿನ್ನವಾದ, ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾದ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೆಂದು ನೀರಿಗೆ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಅದು ಜನರಿಗೆ ಹುಸಿ ಮಾಡಿದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಹಂತದಲ್ಲೂ ತಮ್ಮ ವಿಫಲತೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸುಮಾರಾಗಿ, ನಿಮ್ಮನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನನಗೆ ಒಂದು

ನೆನಪು ಬರುತ್ತಲ್ಲ. ನವಗುಡುವ ಬೆಕ್ಕು ಯಾವಾಗಲೂ ಇಲ್ಲಿ ಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಹಿಡಿಯುವ ಬೆಕ್ಕು ಯಾವಾಗಲೂ ಹೊಂಚು ಹಾಕಿ ಇಲ್ಲಿ ಹಿಡಿಯುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬೆಕ್ಕು ನವ ಗುಡುವುದು ಬೇಡ. ಬಡವರನ್ನು ಬಲಿ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಒಳ್ಳೆಯವರನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತೇವೆ, ಮೌಲ್ಯಾಧಾರಿತ ರಾಜಕಾರಣ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳದ್ದು. ಈ ಸರ್ಕಾರದ್ದು. ನಿಮ್ಮದು ಇಲ್ಲಿ ಮರೆಯನ್ನೂ ಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕಾಗಿಲ್ಲ. ನವಗುಡುವ ಬೆಕ್ಕು, ಇದರ ಮಸನೆ, ಧ್ವನಿ ಗೊತ್ತಿರತಕ್ಕ ವಿಚಾರ. ಈ ರೀತಿ ಬೆಕ್ಕು ನವಗುಡುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಬೇಡಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಈ ತರದ ಮಾಧ್ಯೆ, ಮಾಧ್ಯೆ ಹೇಳುವುದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ತಾವು ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಡಿ ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಿ, ಅದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ಇತಿ ಚೆಗೆ ಮೌಲ್ಯಾಧಾರಿತದ ಬಗ್ಗೆ ಭಾಷಣ ಇಲ್ಲ. ಆ ಶಬ್ದ ಕೂಡ ಕ್ಷೀಣಿಸಿ ಬಂದು ಹಂತಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ, ಕೇಂದ್ರದ ಮೇಲೆ ಭಾರಿ ಭಾರಿ ಭಾಷಣಗಳು ಆಗುವುದು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಭಾರಿ ಭಾರಿ ವಿಚಾರಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ನಿಮ್ಮ ಅಧೀನ ಶಾಸನ ಸಭೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತಗೊಂಡರೆ ಸಾಲದು. ವ್ಯವಹಾರಿಕವಾಗಿ ಯಾರಾರ್ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಡಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ನಿಮ್ಮ ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ಅಧಿಕಾರ ಇರಬಹುದು, ನಾಳೆ ಇಲ್ಲದಿರಬಹುದು. ಇವತ್ತು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ಏನು ಹೇಳಬೇಕು ಅನುತ್ಕಂಠ. ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ವಿಚಾರ, ಅನಿಸಿಕೆಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಡದೇ ಹೋದರೆ, ಅದು ಅರ್ಥಶೂನ್ಯ. ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದವರು ಒಪ್ಪಿಲಿ ಎಂದು ಕೂಡ ಇರಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಜನರ ನೋವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು. ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್ ಅವರು ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಈಗಲೂ ಅವರೇ ಇರಬಹುದು. ಅಥವಾ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಇರಬಹುದು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಏನೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿಲ್ಲ. ಅರ್ಜಿ ಅಲ್ಲಿ ಕೊಡುವುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹೊಸ ಪುಸ್ತಕ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರತಕ್ಕಂತಾದ್ದನ್ನು ಓದಿ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಆಯಾ ಇಲಾಖೆಗೆ ಮೌಲ್ಯಾಧಾರಿತ ಭಾಷಣ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಇದೆ. ನಯಸ್ಸಾಗಿ ಬಣ್ಣ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಎಲ್ಲಾ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೂ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಇಲಾಖೆಗಳ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳು ಇವೆ. ಮೊದಲು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿಸಿ ಭಟ್ಟಿ ಇಳಿಸಿ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಈ ಕಿರುಹೊತ್ತಿಗೆ, ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೊಸ ಶೆಕ್ಸ್‌ಪಿಯರಂಭವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಾಮಫಲಕ ಹಚ್ಚಿದ್ದಾರೆ. 'ಡಾನ್ ಆಫ್ ನೂ ಎರಾ' ಎಂದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತ ಹೆಚ್ಚಿರ ವುದಿಲ್ಲ. ಮುಳುಗುತ್ತಿದ್ದಾನೆ ಸಮುದ್ರದ ಹತ್ತಿರ ಸೂರ್ಮಣಂಕುಗುತ್ತಿದ್ದಾನೆ.

ಶ್ರೀ ರಾಜವರ್ಧನ್.—ಜನತಾ ಸೂರ್ಮಯಾವಾಗಲೂ ಮುಳುಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯ್ಲಿ ಅವರ ಮಾತನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ. ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಸೂರ್ಮಣಿ ಹುಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಸೂರ್ಮ ಹುಟ್ಟುವುದು ಮತ್ತು ಮುಳುಗುವುದು ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿಯ ಕೇಪ್ ಕಾಮೋರಿನ ಬಂದರಲ್ಲೇ. ಅರೀತಿಯಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲೇ ಎಲ್ಲೂ ಇಲ್ಲ. ಅದು ಸಮುದ್ರ ತೀರದಲ್ಲೇ ಮುಳುಗುವುದು. ಕರಾವಳಿ ತೀರದಲ್ಲಿ, ಪಶ್ಚಿಮ ತೀರದಲ್ಲಿ ಆಗತಕ್ಕಂಥಾದ್ದಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪ್ರಿಂಟ್ ಮಾಡಿಸಿದಾರೆ. ನಾನು ಅವರು 'ಹುಚ್ಚರು' ಅಂತ ಏನಾದರೂ ಕರೆದರೆ ಅವರಿಗೆ ನೋವಾಗಬಹುದು. ಹುಚ್ಚರೂ ಸಹ ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಆಡಿ ಬಿಡಬಹುದು. ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ, ಜನರ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದು, ಅವರ ನೋವಿಗೆ ನಾವೊಬ್ಬರೇ ಉರುಗಲು ಎಂದು ಆಗಬಹುದು. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಡವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಜನರು ಕೆಲವು ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾವಿರಾರು ಅರ್ಜಿಗಳು ಏನು ಬಂದಿವೆ. ಆ ಅರ್ಜಿಗಳು ವಿವಿಧ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಸಿದ್ಧಮಾಡಿದಹಾಗೆ ಚಾಚೂ ತಪ್ಪದೇ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತು ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿದೆ. ಅದರ ಒಕ್ಕಣೆಯನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮೊದಲು ಈ ಒಂದು ಖಾತೆ ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್‌ರವರ ಕೈಯಲ್ಲಿತ್ತು. ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಲ್ಲಾ, ಈ ಒಂದು ತುಣುಕು ನಿಮಗೆ ವಿತಕ್ಕ

ಬಂತು ? ಮತ್ತೇನಾದರೂ ಲಕ್ಷ್ಮಿಸಾಗರವರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದರೆ, ತಡವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದೇನಾದರೂ ಅರ್ಜಿಂಟರ್‌ಜೆಂಟರಿ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮುಗಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ ? ಈ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮದೇ ಆದಂತಹ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ೧೯೮೩ರ ಜುಲೈನಿಂದ ೧೯೮೩ರ ಜುಲೈವರೆಗೆ ಏನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಅದನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ಈರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದೀರಾ ?

From July 1983 to March 1985, the number of representations received at the State level-1,16,392; number of representations filed -73,700 and odd; number of representations sent to departments-42, 545; number of representations officially disposed-33,889 and the number of representations favourably considered is 4,300. ಇದರ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ತಾವು, favourably considered is 4,300. ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಲ್ಲಾ ಇದು ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಒಟ್ಟು ಅಪ್ಪಕ್ಷೇಪವನ್ನು ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಲ್ ಆಗಿರುವುದು ಅಂದರೆ ಕೆಲವು ಬುಟ್ಟಿಗೆ ಬೀಸಾಕಿರುವುದು 2.1 ಸಾವಿರ ಜಿಲ್ಲೆ, ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಹೆಡ್ಸ್‌ಗೆ ಕಳುಹಿಸಿರುವುದು 4.1 ಸಾವಿರ ಜಿಲ್ಲೆ, ಇನ್ನು ಫೇವರಬಲ್ ಕನ್ನಿಡರ್ 4,300 ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ದೀರಲ್ಲಾ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಒಟ್ಟು ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 4,300 ಅರ್ಜಿಗಳು ಮಾತ್ರ ನಿಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ ಅಂದರೆ ಇದು ಸರಿಯಾದಂಥ ಅಂಕಿಅಂಶವೇ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸಾವು ಇದ್ದಾಗ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಗ್ರಿವೆನ್ಸ್ ಅನ್ನು ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಇಲಾಖೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದೆವು. ಈಗ ಇದನ್ನು ದೊಡ್ಡದನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಲ್ಲಾ ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಏತಕ್ಕೆ ಬೇಕು ? ಈ ಒಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ವಿಲೇಜ್ ಅಕೌಂಟೆಂಟ್‌ಗೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಆತನೇ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಎ.ಸಿ. ಮತ್ತು ಡಿ.ಸಿ. ಆಗಲಿ ಅಥವಾ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಹೆಡ್ಸ್ ಆಗಲಿ ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿ ಫೋರ್ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯಾಗಿ ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದು ನೋಡಿದರೆ ಇದನ್ನು ನೀವು ಪ್ರಚಾರಕ್ಕಾಗಿ, ಏನೋ ಬಂದುದೋದೋ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿ ತೋರಿಸುವ ಹಾಗೆ, ಯಾರೂ ಸಹ ಮಾಡದೇ ಇರತಕ್ಕಂಥಾ ಸಾಧನೆ ನಾವು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಅಂತ ತೋರಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ? ನೀವು ಮಾಡುವುದಾದರೂ ಏನು ಪೋಸ್ಟ್ ಆಫೀಸ್ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ, ಸಂಮಾರು 4.1 ಸಾವಿರ ಜಿಲ್ಲೆ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಅನೇಕ ಇಲಾಖೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 4,300 ಮಾತ್ರ, favourably consider. ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಲ್ಲಾ. ಇದಕ್ಕೆ ಈ ಒಂದು ಸೆಲ್ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಲ್ಲಾ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ ? ನಾನೂ ಸಹ ಹಿಂದೆ ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದೆ. ವಸಗೆ ಅರ್ಜಿಗಳು ಬಂದಾಗ ಅಥವಾ ನನ್ನ ಛೇಂಬರ್‌ಗೆ ಯಾವನೇ ಒಬ್ಬ ಬಡವ ಹರುಕು ಬಟ್ಟೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದರೂ ಸಹ ಅವನನ್ನು ನನ್ನ ಛೇಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೂರಿಸಿಕೊಂಡು ಐ.ಜಿ.ಪಿ. ಮತ್ತು ಡಿ.ಐ.ಪಿ ಏನು ಇದ್ದಾರೆನೋ ಅವರನ್ನು ಕರೆಸಿ ಅವರ ವಿಚಾರವನ್ನು ಅಲ್ಲೇ ಸಾಲ್ವ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ತಮಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ತಮಕೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಿದ್ದೇನೆ, ಈಮೊತ್ತ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಜಿಲ್ಲೆ ಅರ್ಜಿಗೆ 4,300 ಜನಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಫೇವರಬಲ್ ಆಗಿ ಅಂದರೆ ಅವರ ಪರವಾಗಿ ಆಡರ್ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಇದು ತಮ್ಮ ಪ್ರಚಾರ ಸಾಧನೆ ಅಲ್ಲದೆ ಎಂತೇನು ? ಈ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಗ್ರಿವೆನ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದು ಅನಾವಶ್ಯಕ. ಹಲವಾರು ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಬಂದಾಗ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಕಾಲದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾನು ಇದನ್ನು ಇಷ್ಟಕ್ಕೇ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಡಿ.ಪಿ.ಎ.ಆರ್ ನಲ್ಲಿ ಯಾವರೀತಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಹಿಂದೆ ಇಂಡಿಯನ್ ಸಿವಿಲ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಅಂತ ಇತ್ತು. ಈಗ ಐ. ಎ. ಎಸ್. ಅಂತ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕೆ.ಎ.ಎಸ್ ಅಂತ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಅಲ್ಲದೆ ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಆಫೀಸರ್‌ಗಳಿಗೆ ಐ.ಎ.ಎಸ್. ಆಗಿ ಬಡ್ತಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಇದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಕೆಟ್ಟವರು ಅಂತ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಆಫೀಸರ್‌ಗಳಿದ್ದರೆ ಸಹ ಇದ್ದಾರೆ. ಒಬ್ಬರು ಕೆಟ್ಟವರು ಆದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ಕೆಟ್ಟವರಲ್ಲ, ಒಬ್ಬರು ಒಳ್ಳೆಯವರು ಇದ್ದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ಒಳ್ಳೆಯವರಲ್ಲ. ಒಳ್ಳೆಯ ಆಫೀಸರ್ ಎಂದು ಅವನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ, ಅವನ ಜಾರಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಅಂದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಆಜ್ಞೆ ಪ್ರಕಾರ ಏನು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾನೋ ಅದರಂತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಅವನು ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡದೆ ಕೆಟ್ಟ ಕೆಟ್ಟ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡು

ಕಾನೂನು ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಆತ ಕಟ್ಟು ಅಧಿಕಾರಿ ಅಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೇನು? ಅವನು ಮೊದಲು ತಹಸೀಲ್ದಾರ್ ಆಗಿ ಬಂದು ಆಮೇಲೆ ಮೇಲಿನ ಹುದ್ದೆಗೆ ಬರುತ್ತಾನೆ. ಅವನ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಡಿಬಿಎಲ್ ಅಥವಾ ಡಿಬಾರ್ಟ್ ಮೆಂಟಲ್ ಹೆಡ್ಸ್ ಗೆ ಬಹಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ ಈ ಐ.ಎ.ಎಸ್ ಆಫೀಸರ್ಸ್ ಏನು ಇದ್ದಾರೆ ಅವರ ವೈವಿಧ್ಯವೇ ಬೇರೆ ಅವರು ಕೆ.ಎ.ಎಸ್ ಆಫೀಸರ್ಸ್ ಅನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆ.ಎ.ಎಸ್ ಆಫೀಸರ್ಸ್ ನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ವಿಧಾನವೇ ಬೇರೆ. ನಾನು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ ಮಾತುಕ್ಕೆ ಅವರು ಜಗಳ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಅಲ್ಲ. ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಇವರಿಗೂ ಅವರಿಗೂ ಅಷ್ಟು ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಲ್ಲೂ ಕೂಡ, ಬಡವರನ್ನು ಕಂಡರೆ ಸರಿಯಾದ ಒಂದು ಕಲ್ಪನೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆ.ಎ.ಎಸ್ ಆಫೀಸರ್ಸ್ ಕೆಲವು ಲೋನ್ಸ್ ನ್ನು ಏನಾದರೂ ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿದರೆ ಅದನ್ನು ಇವರು ಸರಿಯಾಗಿ ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಐ.ಎ.ಎಸ್ ಆಫೀಸರ್ಸ್ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಮತ್ತು ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಈ ಕೆ.ಎ.ಎಸ್ ಆಫೀಸರ್ಸ್ ನ್ನು ಒಂದು ತರಹ ಕೆಳಮಟ್ಟದ ಆಫೀಸರಂತೆ ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಐ.ಎ.ಎಸ್ ಆಫೀಸರ್‌ರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಕೆಟ್ಟವರಲ್ಲ, ಒಳ್ಳೆಯವರೂ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೆಟ್ಟವರು ಯಾರು ಇರಲಿಲ್ಲ ಅವರ ವಿಚಾರಧಾರೆ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಅನುಮಾನ ಪಡಬೇಕಾದಿಲ್ಲ. ಸುಮಾರು ಐ.ಎ.ಎಸ್ ಆಫೀಸರ್ಸ್ ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಮೊದಲು ತಹಸೀಲ್ದಾರರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ, ಆನಂತರ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಆದ ಮೇಲೆ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರ್ ಆಗಿ ನೇಮಕ ಆಗುತ್ತಾರೆ. ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಕೆಲವು ಐ.ಎ.ಎಸ್ ಆಫೀಸರ್ಸ್ ಏನು ಇದ್ದಾರೆ, ಅವರ ವಕ್ರ ವಕ್ರ ಸಡವಳಿಕೆಗಳು ನೋಡಿದರೆ ಯಾರಿಗೂ ಸಹ ಹಿಡಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಅವರ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಇದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕಿರೀಟ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಐ.ಎ.ಎಸ್ ಆಫೀಸರ್ ಉಳಿದ ಆಫೀಸರುಗಳನ್ನು ಥರ್ಡ್ ಗ್ರೇಡ್ ಆಫೀಸರ್ಸ್, ಅವರು ನಾಲಾಯಕ್ ಆಫೀಸರ್ಸ್ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿದೆ. ನಾನು ಶಾಸಕನಾಗಿ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ನಮಗೆ ಅನುಭವ ಇಲ್ಲದೇ ಇರಬಹುದು. ಈ ಐ.ಎ.ಎಸ್ ಆಫೀಸರ್ ಅನ್ನುವ ಕಿರೀಟದ ಬಗ್ಗೆ ಇವರು ಮಹತ್ವ ಆಫೀಸರ್‌ಗಳು ಎನ್ನುವುದು ಕೆಲವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ, ನನಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯೇಟ್ ಲೆವೆಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ ಇದು ಯಾವ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಉಳಿದ ಆಫೀಸರ್‌ಗೆ ದಕ್ಷತೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದುದರಿಂದ ತಾವು ಹೇಳಬೇಕು ನಿಮ್ಮ ತಲೆಮೇಲೆ ಇರತಕ್ಕಂಥಾ ಈ ಐ.ಎ.ಎಸ್ ಆಫೀಸರ್ ಕಿರೀಟ ಇದು ಬೇರೆ ತಲೆಮೇಲೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕಂಥಾ ಕಿರೀಟ ಅಲ್ಲ, ಇದು ಒಂದು ಕಿರೀಟೋಪಿ, ಇದು ನಾಲಾಥಿ ಟೋಪಿ ಮಾತ್ರ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕು.

2-00 ಪಿ.ಎಂ.

ಅದನ್ನು ವಜ್ರ ವೈಡ್ಲರ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಆದರೆ ಡಿಸ್‌ಮಿಸ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರ ಅವರ ತಲೆಗೆ ಹೋಗದೇಹೋದರೆ ಐ.ಎ.ಎಸ್ ಆಫೀಸರ್ಸ್ ನ್ನು ತಹಬಂದಿಗೆ ತರಾವುದು ಕಷ್ಟ. ಹಿಂದೆ ನಾನು ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ ಐಎಎಸ್ ಆಫೀಸರ್ ಒಬ್ಬರು ಇದ್ದರು, ನಾನು ಅವರ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳುವದಾಗಿಲ್ಲ. ಸೈಟ್ ಕೊಡುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ನೋಟ್ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಬನ್ನಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಅದು ಬರುವುದಿಲ್ಲ, ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಏಕಪ್ಪು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ಇಂತಹ ಕಾನೂನಿನಿಂದ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಕೊನೆಗೂ ಆ ಅಧಿಕಾರಿ ಎಗ್‌ನಸ್ಸಾಗೆ ಬರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದ. ಈ ಆಫೀಸರನ್ನು ಸಪ್ಲೆಂಡ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಆಗಲೇ ನೋಟ್ ಬರೆದು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೆ. ನಾವು ನೀವು ಯಾರು ಮಂತ್ರಿಯಾದರೂ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಒಪ್ಪಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನೀವು ಕೊಡತಕ್ಕ ಅರ್ಡರ್ಸ್ ಒಳ್ಳೆಯದೇ, ಕೆಟ್ಟದ್ದೇ ಎಂದು ವಿಚಾರಮಾಡಿ, ಅದನ್ನು ತಲೆಬಾಗಿ ಆಫೀಸರ್ಸ್ ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ತಪ್ಪು ಇದ್ದರೆ ಆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬೇರೆ. ನಿಜವಾಗಿ ಇದು ತಪ್ಪಾಗಿದೆ, ಸರಿಯಲ್ಲ, ಕಾನೂನಿನ ತೊಂದರೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ಸರಿ. ಏಕೆಂದರೆ ಕಾನೂನುಗಳು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕು. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ದುರುದ್ದೇಶವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ತಂದರೆ ಅವನು ಐಎಎಸ್ ಆಫೀಸರ್ ಅಲ್ಲವೇ ಅಲ್ಲ. ಅವನು ನಮ್ಮ

ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ವಿರೋಧಿ. ಅದನ್ನು ತಿದ್ದಿಕೊಂಡು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು, ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಅವನನ್ನು ಮನೆಗೆ ಕಳಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ವಿಧಾನಸೌಧ ಎನ್ನುವುದು ತಲೆ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ತಲೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಮಾಡರೆ ಕೈಕಾಲು ಸರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆಯೇ, ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಯಾವಾಗಲೂ ತಲೆ ಸರಿ ಇರಬೇಕು. ವಿಧಾನಸೌಧ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ತಲೆ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ, ತಲೆ ಸರಿ ಇರಬೇಕು. ಬಿಜಾಪುರ ಒಂದು ಕಾಲು, ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಒಂದು ಕಾಲು, ಕೋಲಾರ ಒಂದು ಕಾಲು ಮೈಸೂರು ಒಂದು ಕೈ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ ಮೂಗು. ತಲೆ ಸರಿ ಇದ್ದರೆ ಇವೆಲ್ಲಾ ಕರೆಕ್ಕಾಗಿರುತ್ತವೆ, ಇಲ್ಲಿ ತಲೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟರೆ ಕಾಲು ದಾಪುಗಾಲಾಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚೂ ಕಡಿಮೆ ಮತ್ತೆ ನಮನ್ನು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಗೊಂದಲಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿಸತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಕಿಟ್ಟಿ ಐಎಎಸ್ ಆಫೀಸರ್ಸ್ ಯಾರೇ ಇರಬಹುದು, ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಬಿಗಿಯಾದ ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ. ನಾನು ಒಳ್ಳೆಯ ಆಫೀಸರ್‌ನನ್ನೂ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಬಹಳ ಸಂತೋಷ, ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಐಎಎಸ್ ಆಫೀಸರ್‌ನನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ, ಅವರು ಇಲ್ಲೇ ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ. I am proud to say that majority of the IAS officers are very good working especially in the Secretariat level and District level. I am happy about it. ಕೆಲವರು ಮಾಡತಕ್ಕ ತಪ್ಪುಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಆ ಮೇಲೆ ಕೆ ಎಎಸ್, ಆಫೀಸರ್‌ ಮೇಲೆ ಕಣ್ಣು ಇಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ಐಎಎಸ್ ಆಫೀಸರ್‌ ಬಿಡಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಬಿಸಿ ತೋರಿಸಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿರಲಿ ರಿಪೇರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆ ಎಎಸ್, ಆಫೀಸರ್‌ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದರೂ ಅದಕ್ಕೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಬೇಕು. ಆಮೇಲೆ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ತಪ್ಪನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿ ಒಟ್ಟು 36 ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ನಾನು ಏಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ, ಪ್ರೈವೇಟ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸುತ್ತೋಲೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಂದ ಹೋಯಿತು. ಅದು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ಪ್ರೈವೇಟ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳನ್ನು ಯಾವರೀತಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನತಕ್ಕ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬರೆದು ಕಳಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಇವರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಘಾತೋ ಮಾಡಬೇಕು, ಹೇಗಿರಬೇಕು, ಎನ್ನತಕ್ಕ ಮಾತನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಕಳಿಸಿದ್ದೀರಿ. 31 ವರ್ಷ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಕೆಲಸಮಾಡಿರಬಾರದು. 31 ವರ್ಷ ಮುಗಿದು ಹೋಗಿದ್ದರೆ ಅಂತಹವರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು ಎಂದೆಲ್ಲಾ ಅದರಲ್ಲಿದೆ. ಆದರೆ ಮಂಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಅವರ ಸೈವಲ್ ಆಫೀಸರ್ ರಾಮಪ್ಪ ಎನ್ನತಕ್ಕವರು ಎಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಮಂಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ಈ ಒಂದು ಆದೇಶ ಹೋಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಕಾಕಿ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಬದ್ಧವಾಗಿ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. 31 ವರ್ಷ ಯಾರಾರೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಕಳೆದಿದ್ದಾರೆ ಅಂತಹವರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು ಎನ್ನತಕ್ಕ ವಿಚಾರ ಅದರಲ್ಲಿದೆ. ಅಂತಹವರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು, ಏಕೆಂದರೆ, ಬೇರೆ ಯಾವರಿಗೂ ಅವಕಾಶ ಸಿಗಲಿ ಎಂದು ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿದೆಯೋ, ಇನ್ನೂ ಏನು ಕಾರಣವೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. 31 ವರ್ಷ ಬೇರೆ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿರಬಾರದು, ಅದೇ ಜಾತಿಯವರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು ಎಂದು ಸುತ್ತೋಲೆಯನ್ನು ಕಳಿಸಿದ್ದೀರಿ; ಇದು ನಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಮಾರ್ಚ್ 1971 ರಿಂದ ಈ ಸುತ್ತೋಲೆ ಮಂಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಆಫೀಸರಿಂದ ಹೋಗಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು. ಅದರಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಇದೆ.

“ಸದ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಹೊಸ ಸಂಪುಟದ ರಚನೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಅಪ್ಪ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಅಪ್ಪ ಸಹಾಯಕರನ್ನು ಮತ್ತು ಇತರ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗವನ್ನು ನೇಮಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಪ್ಪ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವಾಗ ಕೆಲವು ತತ್ವಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವುದು ಅವಶ್ಯವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಈ ತತ್ವಗಳ ಪಾಲನೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ದಕ್ಷ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ನೇಮಕವಾಗುವುದಲ್ಲದೆ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ. ಈ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಕೆಳಗೆ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರುವ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸಚಿವರು ತಮ್ಮ ಅಪ್ಪ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಅಪ್ಪ ಸಹಾಯಕರನ್ನು ನೇಮಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಒಂದು ಸುತ್ತೋಲೆಯನ್ನು ತಾವು ಕಳುಹಿಸಬೇಕು.”

ಎನ್ನತಕ್ಕ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿ ಸುತ್ತೋಲೆಯನ್ನು ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಷರತ್ತುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ.

“(೧) ಆಪ್ತ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ಆಪ್ತ ಸಹಾಯಕ ಸಚಿವರ ಜಾತಿಯವರು ಆಗಿರಕೂಡದು.”
ಇದು ನಿಜವಾಗಿ ಒಳ್ಳೆಯ ವಿಚಾರ. ಇದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ.

(೨) “(ಆಪ್ತ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ಆಪ್ತ ಸಹಾಯಕ ತಮ್ಮ ಸೇವಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಯಾವ ಸಚಿವರ ಸಿಬ್ಬಂದಿವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಈ ಮೊದಲು ಐದು ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿರಕೂಡದು.”

ಸ್ವಾಮಿ, ಈಗ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಇರತಕ್ಕಂಥ ರಾಮಪ್ಪನವರು ೧೦-೧೫ ವರ್ಷ ಕಳೆದಿದ್ದಾರೆ. ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಂದ ಸುತ್ತೋಲೆ ಕಳಿಸಿ ಇವರೇ ಅದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು ? ಆಪ್ತಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ಪಿ. ಎ. ಪಿ. ಎಸ್. ಎಲ್ಲಾ ಒಂದೇ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟರ ಆಫೀಸರ್ ಎಂದು ವಿನೋ ಹೆಸರು ಇದೆ. ತಮಗೆ ಬೇಕಾದವರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಸುತ್ತೋಲೆಯಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಅನುಮಾನ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

“(೩) ಆಪ್ತ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ಆಪ್ತ ಸಹಾಯಕ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸಚಿವರ ಜಿಲ್ಲೆಯವರಾಗಿರಬಾರದು.”

ನಿಜ, ಇಷ್ಟೊಂದು ಮಲ್ಟಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ, ಸಂತೋಷಪಡತಕ್ಕ ವಿಚಾರ. ಆದೇ ಇವರೇ ಮುಂದಿದ್ದಾರೆ: ಇಲಿಯನ್ನು ಕಾಯಲಿಕ್ಕೆ ಬೆಕ್ಕನ್ನು ಇಟ್ಟುಹಾಗೆ ಎಂದು ನಾನು ಆಗಲೆ ಹೇಳಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಪ್ರೈವೇಟ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಒಬ್ಬರನ್ನು ಕೇಳಿದೆ. ನನಗೆ ಈ ವಿಚಾರ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾನು ಸಹಜವಾಗಿ ಪತ್ರ ಕಳಿಸಿದೆ. ೫ ವರ್ಷ ಹಿಂದೆ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿರಬಾರದು ಎಂದು ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಇವರ ಕಂಡೀಷನ್ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಒಬ್ಬರನ್ನು ಪ್ರೈವೇಟ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯಾಗಿ ಕೇಳಿದ್ದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಫೈನಾನ್ಸ್ ಕಮಿಷನರವರು ಒಪ್ಪಿದರು, ಕಮಿಷನರ್ ಆಫ್ ಕಮರ್ಷಿಯಲ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ರವರು ಒಪ್ಪಿದರು; ಚೀಫ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಒಪ್ಪಿದರು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಹಳ್ಳಿ ಗಾಡೆ ಒಂದು ಇದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಆಡುಗಳೆಲ್ಲಾ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದು ವಂತೆ. ಹಿಂದಿನ ಆಡು ಮುಂದಿನ ಅಡಿಗೆ ಮರ್ಯಾದೆ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಎಂದು ಹೇಳಿತಂತೆ. ಹಿಂದಿನ ಅಡಿಗೆ ಅದರ ಮರ್ಯಾದೆ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತಿರುವುದಿಲ್ಲ, ಆ ರೀತಿ ಇದೆ ಇವರ ಆರ್ಡರ್.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ. ನಾನು ಇಂತಹವರು ಬೇಕು ಎಂದು ಪತ್ರವನ್ನು ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟೆ. ಆ ವಿಚಾರ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಅದೇ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಬೇಕೇಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಕಳುಹಿಸಿದವನಲ್ಲ. ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ರಾಂಕ್ ಎಂದು ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಇಲ್ಲದೇಹೋದರೆ ನಾನು ಕಳಿಸಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅದು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರ ಲೆವೆಲ್‌ಗೆ ಬಂದುಬಿಟ್ಟಿತು. ಉಳಿದವರೆಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಿದರು. ಆಮೇಲೆ ಆ ಆಫೀಸರನ್ನು ಹುಡುಕಿದರಂತೆ. ಪಾಪ ಅವರು ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಕಡೆ ವರ್ಗವಾದರೂ, after all he is a govt servant. ಅವರ ಕಾನ್ಫಿಡೆನ್ಷಿಯಲ್ ರೆಪೋರ್ಟನ್ನು ತರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಏನೂ ರೂ ಇದ್ದರೆ ಬಲಿ ಹಾಕಬೇಕು ಎಂದು. ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ವಿಚಾರ ಬಂತಲ್ಲ ಎಂದು. ಅವರದು ಫಸ್ಟ್ ಕ್ಲಾಸ್ ಕಾನ್ಫಿಡೆನ್ಷಿಯಲ್ ರೆಪೋರ್ಟ್ ಇತ್ತು. ಅವರು ಬಿಸ್ಕಿ ಆಫೀಸರ್ ವಂತೂ ಆಫೀಸರ್ ಅಸೊಸಿಯೇಷನ್ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟ್ ಕೊಡ ಆಗಿದ್ದರೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಜಿ.ಬಿ. ಇದೆ.

ಆದರೂ ಕೂಡ ಇವರ ಗಮನ ಬೀಳಲಿಲ್ಲ. ಇವರು ಜಿ. ಬಿ. ಗೆ against ಅದು ಇರಲಿ. ಅದು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಹೆಸರು ಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು, ನಾನು ಮಂಖಿನಲ್ಲ. ನಾನು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಗೌರವ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಕಿಂಚಿತ್ತೂ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರಲ್ಲಿ ಅನುಮಾನ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಸಿ, ಐ, ಡಿ. ಗಳು ಆಪ್ತ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ. ಕನ್‌ಸ್ಟ್ರುಕ್ಟಿವ್ ಆಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಿಮ್ಮ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಬೆಳಕಿಗೆ ತರುವುದು ನಮ್ಮ ಅಧ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ. ನಾವು ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನತೆಯ ತೀರ್ಪಿಗೆ ತಲೆಯಾಗಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ನಿಮ್ಮ ಕಾಯೋಣ. I am not crying before the Government. It is my right I am exercising it so long as I am here in this Chair. ನಾನು ಕಂಚಿ

ಯಲ್ಲಿರುವವರೆಗೂ ನನ್ನ ಹಕ್ಕನ್ನು ಚಲಾವಣೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಿಂಚಿತ್ತೂ ಕೊಂಕು ಬಂದರೂ ತಡದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸ್ಥಾನ ಮಾನಕ್ಕೆ, ನಿಮ್ಮ ಸಿ. ಐ. ಡಿ. ಯನ್ನು ಆಪ್ತಕಾರ್ಯ ದರ್ಶಿಯಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಚಾಯ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ಕೇಳಿದ್ದನ್ನು ಬದಲಾಣೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಜನತೆಯೇ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಲಿ. ಇದರ ಜನರನ್ನೇ ನನ್ನ ಆಪ್ತ ಕಾರ್ಯ ದರ್ಶಿಯನ್ನಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರೇ ಬಂದು, ನಮ್ಮ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯ ಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಅವರಿಂದ ಒಪ್ಪಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ವರು ಸಹ ಬಂದು ಸ್ಥಾನಮಾನದಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಯಾರೂ ಕೂಡ ನಿರ್ಭೀತಿ ಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪತ್ರ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಜೇಬಿನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆಯೇ ? ಅವರ ವಿಚಾರ ಬೇರೆ ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಿಂದ ಮಾತನಾಡಲಿಲ್ಲ. ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಇವರು ಮಾತನಾಡಿದರೂ ಎಂಬ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಟ್ಟೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನೀವು ಮಾತನಾಡಿದರೆಂದು ನಾನು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ, ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆ ನಮ್ಮ ಅಸ್ತಿ. ಅವರ ಮುಂದೆ ವಿಚಾರಧಾರೆಯನ್ನು ಇಡತಕ್ಕಂತಾದ್ದು ನಮ್ಮ ಅದ್ಧ ಕರ್ತವ್ಯ. ಜನತೆಯೇ ತೀರ್ಪು ಕೊಡಬೇಕು. ಸುತ್ತೋಲೆ ಕಳಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಶೇ ಜನ...

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಭಾವೋದ್ವೇಗದಿಂದ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ನನಗೆ ಏನೂ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆಂದರೆ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಅರ್ಥಗರ್ಭಿತವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಕೂಡಿಪಾಕಿ...

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ನಾನು ಮಾತನಾಡಬೇಕಾದರೆ, ಮಧ್ಯೆ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಬಾರದೆನ್ನುವ ವಿಚಾರ ಧಾರೆ ಅವರಲ್ಲಿರಬೇಕು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಂತೋಲಿತ ಕಳಿಸಿದರು. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕಳಿಸಿರತಕ್ಕಂತಹ ಆಪ್ತಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳನ್ನು ಅವರು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರಬಹುದು ಆದರೆ ನಾನು ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರಬಹುದು. ಅವರು ನಮಗೆ ಅದೇ ಸಂತೋಷವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ನಾವೇನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಮಾತ್ರ ನಿಜ ಯಾರೂ ಒಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿ ಗಳು ಒಪ್ಪಿದ ವ್ಯಕ್ತಿ ನೇಮಕವಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಅವರ ಚಾಯ್ಸ್ ಇರಬೇಕು. ಅವರ ಚಾತಿ ಬೇಡ, ಜಿಲ್ಲೆಯವರೇ ಆದರೆ, ತಪ್ಪೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಇದು ನನ್ನ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಅಧೀನರಗಳು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ನನ್ನ ತಲೆ ನನ್ನ ಕಂಟ್ರೋಲಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದಲ್ಲಿ, ನನ್ನ ಉಗುರು ಬಂದು ಏನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ನೀವು ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಲ್ಲಿವನ್ನು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಗಮನ ದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಚಾಯ್ಸ್ ಇರತಕ್ಕಂತಹ ಆಪ್ತ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸಿ ಎಲ್ಲರ ಮೇಲೂ ಸಿ.ಐ.ಡಿ. ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಶೇ ರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರಾಗಿ ೧೫-೧೮ ಜನರನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಪ್ಪಿರತಕ್ಕ ಆಪ್ತಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳನ್ನು ಕಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಇಬ್ಬರು ಮಂತ್ರಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಮಾತನಾಡಿದೆ. ಅವರ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿ. ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಅವರು ಕೇಳಿದವರನ್ನು ಕಳಿಸಿಕೊಡಿ ಅಂದರೆ, ಏನೂ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಕೊನೆಗೆ ಅವರು ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟವರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕೂಡಿದ್ದೇವೆಂದು. ಹೇಳಿದರು ಪರವಾಗಿಲ್ಲ ಅವರು ತೂಕದಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ನಾನು ಒಳ್ಳೆಯ ಪರಿಪಾಠ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ ಯೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಅವರ ಚಾಯ್ಸ್ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕಂತಾದ್ದು ಇದೆ ನಿಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಲಾಪದಲ್ಲಿ ಏನೇನು ನಡೆದಿದೆ ಏನೇನು ಬಂದಿದೆ ಆದರೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಪರದಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಇದೆ. ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಬಗ್ಗೆ ಫೈಲ್ಸ್ ಎಲ್ಲ ಅವರ ಹತ್ತಿರ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅವರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೆ ಕನಿಕರ ಇದೆ. ನಾನು ೨-೩ ಸಾರಿ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ. ೧೯೬೭ ರಿಂದ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಈ ರೀತಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಕಳಿಸಿರತಕ್ಕಂತಹ ಆಪ್ತಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯನ್ನು ಎಂದೂ ಕಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲೋ ಒಂದೊಂದು ಇದ್ದಿರಬಹುದು. ಈ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಹೋಗುತ್ತದೆಯೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿ ರಲಿಲ್ಲ. ಇವರ ಕಾರ್ಯವ್ಯಾಪ್ತಿ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿದೆಯೆಂದರೆ, ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣ ವಾಗಿ ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡುವ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದೆ. ಎಕ್ಸ್‌ಪೆನ್ಸ್ ಡಿವಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆಗೆ ಬಂದಾಗ, ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ನೀವು ವುಡ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್ ಹೋಟೆಲ್‌ನ ರೂಮಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದೀರಿ ನನಗೆ ಪರದಿ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರ ಸ್ಥಾನವಾಗ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ರ್ಯಾಂಕ್‌ಗೆ ಸರಿಸಮಾನವಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕನ್ನು ನಾವು ಚಲಾವಣೆ ಮಾಡುವಾಗ, ಫೀಲ್ಡ್ ಅಂಡ್

ಫೋರ್ ಆಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇವರ ಫೋಲೀಸ್ ಸರ್ಪಕಾವಲಿನ ಮೇಲೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕಂತಾದ್ದು ಅಲ್ಲ. ಪುಡ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್ ಹೋಟೆಲ್ ಏನು ಇವರ ಆಸ್ತಿಯೇ? ಬಾಂಬೆಗೆ ಹೋಗಿ ದ್ವಾಗ ನೀವು ತಾಣ್ ಹೋಟೆಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿದ್ದೀರಂತೆ ಅಂದು ಬಿಟ್ಟರೆ? ಯಾರಾರೂ ಮುಖ್ಯ ಮುಖಂಡರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಮೇಲೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಫೋಲೀಸ್ ಸರ್ಪ ಕಾವಲನ್ನು ಹಾಕಿ. ಅವರೂ ಹೋದ ಹೋದ ಕಡೆಯಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಕಳಿಸುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ನನಗೆ ಬೇರೆ ಪಕ್ಷದ ವಿಚಾರ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಮುಖಂಡರು ಎಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ, ಅವರ ಮೇಲೆ ಫೋಲೀಸ್ ಕಾವಲನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದೀರಿ, ಈ ರೀತಿ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ನಿಮಗೆ ನೈತಿಕ ಹಕ್ಕು ಇದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಮಾನ್ಯ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರು ಬೇರೆ ಪಕ್ಷದವರ ಬಗ್ಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಒಂದೆ ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಷವಿದ್ದಾಗಲೂ ಸಿ. ಐ. ಡಿ. ಗಳು ಪರ್ಮನೇಟ್ ಆಗಿ ಇರುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗಲೂ ಆ ಸಿಸ್ಟಂ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ನಿಮ್ಮ ಕಲಿಸಿದರೂ ಕೂಡ, ಏನೂ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲವೆಂದರೆ, ಏನು ಮಾಡಬೇಕು?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಕೆಟ್ಟದ್ದಕ್ಕೆ ಫೈಟ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಅದು ಸರಿಯಾದ ದಾರಿಯಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಜಿಗಣಿಯವರ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಆಗಿನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರಾಗಿದ್ದ, ಮಂದ್ರಪ್ಪನವರಿಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆದರೆ. ಅರಾಕ್ ಬಾಟಲ್ ವಿವರ ಬೇಕು ಕಳಿಸಿಕೊಡಿ ಎಂದು ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದೂ ಸುತ್ತೋಲೆ ಕಳಿಸಿದರು. ನಾನು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕನಾಗಿ ಆ ಸ್ಥಾನ ಮಾನಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬ ಶಾಸಕರಿಗೆ ಏನು ಅಧಿಕಾರವಿದೆ, ಅದನ್ನು ಚಲಾವಣೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಇವರ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಿಲ್ಲದೆ ಒಂದು ಇನ್‌ಫರ್ಮೇಷನ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅಗಿಲ್ಲ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರ ಮೇಲೆ ಸರ್ಪ ಕಾವಲನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲಿ ಏನು ಸಡದಿದೆ, ಎನ್ನ ತಕ್ಕಂತಾದ್ದನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತಹ ಹಕ್ಕು, ಶಕ್ತಿ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷಗಳಿಗೆ ಇದೆ. ಒಂದೆ ಈ ರೀತಿ ಸುತ್ತೋಲೆಯನ್ನು ಕಳಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಮಾನ್ಯ ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರು, ಮಾನ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರವರೂ ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ದೇವೇಗೌಡರೂ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ತರಹ ಏನಾದರೂ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದರೆ ದಯವಿಟ್ಟು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡಿ. ಮಾನ್ಯ ಗುಂಡೂರಾವ್ ಅವರ ಸರ್ಕಾರ ಇದ್ದಾಗ ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್ ಅವರಿಗೆ ಲೀಡರ್ ಆಫ್ ದಿ ಪೊಸಿಷನ್ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟರು. ಆ ಸಂದರ್ಭದ ವಿವರವನ್ನು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ಆ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಇರಬೇಕಾಯಿತು, ರೇಸ್‌ಕೋರ್ಸ್ ಹತ್ತಿರ ಇರತಕ್ಕ ಕುಮಾರ ಕೃಷ್ಣ ಹತ್ತಿರ ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿಯವರು ಇದ್ದ ಮನೆ ಪಕ್ಕದ್ದು ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರಬೇಕಾಯಿತು. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್ ಅವರಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ನೀವು ಅಲ್ಲೇ ಇರಬಹುದೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದರು, ಅಲ್ಲದೇ ಅವರು ಬಾಡಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದದ್ದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಗುಂಡೂರಾವ್ ಅವರೂ ಒಪ್ಪಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಐ ಮಸ್ಟ್ ಥ್ಯಾಂಕ್ ಮಿಸ್ಟರ್ ಗುಂಡೂರಾವ್ ನಾವು ಸಹ ಒಂದು ಪ್ರೈವೆಟ್ ಬಾಕಿ ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ನಾನು ಕೂಡ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಬಂಗಲೆಯಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಒಂದು ಪ್ರೈವೆಟ್ ಹಣ ಬಾಕಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಇದು ಸರ್ಕಾರದ ಹಣ ಎಂದು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಹಣ ಪಾವತಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಎಲ್ಲಿ ಯಾದರೂ ಬಾಕಿ ಇರುವುದು ಕಂಡುಬಂದರೆ ಅದನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ತಲೆಬಾಗುತ್ತೇನೆ. ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಆ ನೀತಿಯನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಸೌಲಭ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವರು ಪ್ರೈವೇಟ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಈ ತರಹ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕನ ಬಗ್ಗೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಮಾತು ಮೌಲ್ಯಾಧಾರಿತ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕವರು ಫೋಲೀಸ್ ಸಿಸ್ಟಂವನ್ನು ನಾವು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಲಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಏನು ಹೇಳಬಹುದು. 1922ರಲ್ಲಿ ನಾನು ಸ್ಪೀಟ್ ಮಿಸ್ಟರ್ ಫಾರ್ ಹೋಮ್ ಇವಾಗ ಅನೇಕ ಜನ ಅಫೀಸರ್ಸ್ ಏನು ನನ್ನ ಕೈಕೆಳಗೆ ಇದ್ದರು ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಾವು ಹೋದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಬೆನ್ನು ಹತ್ತಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಯಾವ ರೀತಿ ಅಧಿಕಾರ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಎನ್ನು

ವುದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ನಾನು ಅವರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದಾಗ ಅವರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಹಿತವನ್ನು ಕಾಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದು ಕಂಡುಬಂದರೆ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ಈ ಬಾಟಲಿಂಗ್ ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾವು ಒಂದು ಪತ್ರವನ್ನು ಶ್ರೀ ರಮೇಶ್ ಜಗಜಿನಿಗೆ ಅವರಿಗೆ ಬರೆದಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅವರು ಗೀನೇ ಜುಲೈ ೧೯೮೫ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪತ್ರ ಬರೆದು ಇದು ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ವಿಚಾರ ಇದೆ. ಇದು ಯಾವ ಯಾವ ರೀತಿ ಇದೆ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಪತ್ರ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ಇನ್ನೊಂದು ಪತ್ರ ಬಂದಿದೆ. ಜೆ. ವಾಸುದೇವನ್ ಎಂಬುವವರು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಕಾಶುಸಂಗೋಪನಾ ಮತ್ತು ಮಿನಾಂಗಾರಿಕೆ ಆಲಾಬೆಯಿಂದ ಬಂದಿದೆ. ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಲ್ಯಾಂಡ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಿದರೆ ಪ್ರಾಂಟೇಷನ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್, ಬಿರ್ಲಾ ಕಂಪನಿಯವರಿಗೆ ಸೇರಿರತಕ್ಕ ಜಾಗದ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಿದರೆ ಅವರು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪತ್ರ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆ, ಮತ್ತು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ಎಕರೆ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಿದರೆ ಉತ್ತರ ಹೇಗೆ ಬಂದಿದೆ ಅದರ ಅದು ಈ ರೀತಿ ಇದೆ. Please refer to your D.O. letter No. You may kindly follow the well established rules in seeking information from the Government..... This is how the Government works. ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೂ ಒಂದು ರೀತಿ ನೀತಿ ಬೇಕು. ನಾನು ಒಂದು ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆದರೆ..... All right, if there are any rules which are to be followed, we will follow them. without giving any prior information you may follow the well established rules. ಇಷ್ಟೊಂದು ಉದ್ದಟತನದಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಧಾರೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಅರ್ಥ ಏನು? ಬುಗಾರಪ್ಪನವರಿಗೆ ಇನ್‌ಫರ್ಮೇಷನ್ ಕೊಡಬಾರದು, ಬಿರ್ಲಾ ಕಂಪನಿಯ ದುರ್ವ್ಯವಹಾರಗಳು ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಬಾರದು. ಎಂದು ಇದ್ದರೂ, ತಾವು ಅನೇಕ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧ ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಪಡೆಯತಕ್ಕ ದಾರಿ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ, ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಗೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ, ಇಷ್ಟೊಂದು ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಎರೋಧ ಪಕ್ಷದವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು, ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಇನ್‌ಫರ್ಮೇಷನ್ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರ ಕೊಡದೇ ಇರತಕ್ಕ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನಾವು ಯಾವ ರೀತಿ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಒಬ್ಬ ವಿಚಾರ ಮಾಡತಕ್ಕ ಸುಸಂವರ್ಧ ಇದೆ. ಆ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಇವರ ವಿಚಾರಧಾರೆಗಳು ಇದ್ದರೆ, ಯಾರೂ ಗೋಡೆಗೆ ಗೂಟ ಹೊಡೆದುಕೊಂಡು ಇಲ್ಲೇ ಇರಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ಆಗ ಇದನ್ನೇ ನಿಮ್ಮ ಜಾತಕವನ್ನು ಮುಖಕ್ಕೆ ಹಿಡಿಯುತ್ತೇವೆ. ಕನ್ನಡಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದ ಹಾಗೆ ನಿಮ್ಮ ಆರ್ಡರ್ ಏನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೀರಿ ಅದನ್ನೇ ಹಿಡಿದು ತೋರಿಸುತ್ತೇವೆ. ನಾವು ಕೂಡ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ವರ್ಗಾವಣೆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಇದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಜನರಲ್ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕ ವಿಚಾರ ಇವತ್ತು ತಾವು ರೀಟಿಂಗ್ ಹೊರಡಿಸಿರತಕ್ಕಂಥ ಎಕರಾಮಿ ಆರ್ಡರ್‌ಗಳು ಬೇಕಾದವು ಇವೆ. ಯಾವುದೇ ಸರ್ಕಾರ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಸ್ಟೀಮ್‌ನಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಎಂದಿರುತ್ತದೆ ಯೋಜನೇತರ ವೆಚ್ಚಗಳಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಟಿ. ಎ. ಡಿ. ಎ. ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ವಿಚಾರ ಇರುತ್ತದೆ. ಒಬ್ಬರು ಟೌನ್ ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಅಧಿಕಾರಿಯಾದ ಜೆನ್ಸುಬಸಪ್ಪ ಎಂಬುವವರನ್ನು ಬೆಳಗಾಂಗೆ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡಿದರು. ಅವರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಸೇರಿದರು. ಮತ್ತೆ ಒಂದು ವಾರದಲ್ಲಿ ವಾಪಸ್ಸು ಬಂದರು. ಇವರು ಬೆಳಗಾಂಗೆ ಹೋಗಿ ಬಂದದ್ದು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿದರೆ ಸುಮಾರು ಎರಡು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಟಿ. ಎ. ಕೊಟ್ಟರು. ಅಲ್ಲಿ ಅವರು ಒಂದುವಾರ ಕೂಡ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರು ನಿಯಮದ ಪ್ರಕಾರ ಟಿ. ಎ. ಯನ್ನು ಡ್ರಾ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ಒಬ್ಬ ಆಫೀಸರ್‌ಗೆ ವರ್ಗ ಮಾಡಿದ ತಕ್ಷಣ ಅವರು ಹೋದರು, ಮತ್ತೆ ಬಂದುಬಿಟ್ಟರು. ಅವರು ಟಿ. ಎ. ಡಿ. ಎ. ಗೆ ಕ್ಲೈಮ್ ಮಾಡಿದರು. ಅವರ ವರ್ಗವನ್ನು ಅವರೇ ರದ್ದು ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿ ಅಥವಾ ಮತ್ತೊಬ್ಬರೇ ಮಾಡಿಸಿರಲಿ. ಅಥವಾ ಸ್ಟೆಲಿಟಿಕಲ್ ಪ್ರೆಸರ್‌ನಿಂದಲೇ ಅಗಿರಲಿ, ಅಥವಾ ರಾಜಕೀಯ ಒತ್ತಡದಿಂದ ಅಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ರೂಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ಅವರು ಟಿ. ಎ. ಡಿ. ಎ. ಪಡೆದು ಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ವರ್ಗವರ್ಗ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಯಾವ ಸರ್ಕಾರವು ಮಾಡದೇ ಇರುವಷ್ಟು ವರ್ಗವನ್ನು ನೀವು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೈಲ್ವಿ ಡಿವಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನೇ ತೆಗೆದು

ಕೊಳ್ಳಿ. ನರಸ್, ಕಾಂಪೌಂಡರ್, ಡಾಕ್ಟರ್‌ಗಳು ಇವರಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ಜನರು ವರ್ಗಾವಣೆಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಸಮೃದ್ಧ ಸರ್ಕಾರ ಇದ್ದಾಗ ವರ್ಗಾವಣೆ ಅದಂತೆ ಅಂಕಿಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಈಗ ಆ ವರ್ಗಾವಣೆ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಅಂಕಿಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ತಪಗ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಡೆಟ್ ಸ್ಟೀಟ್ ಮೇಲೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳುವಾಗ ಹಣಕಾಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಟ್ಯಾನ್ಸ್‌ಫರ್‌ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒತ್ತಡ ತರಬೇಡಿ, ನಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಹಣ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆಗ ಈ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ವಿಕೋಪಕ್ಕೆ ಹೋಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇವತ್ತು ಬಿ. ಎ. ಡಿ. ಎ. ಗೋಸ್ವರ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಅಲ್ಲ, ಅದು ಕೋಟಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಾಗಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ. ಸಾವಿರಾರು ಜನರ, ವರ್ಗಾವಣೆ ಆಗಿದೆ. ವರ್ಗಾವಣೆ ಆಗ ಬೇಕಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಗೌರವೆಂಟ್ ಆರ್ಡರ್ ಇದೆ. ಗಂಡ, ಹೆಂಡತಿ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಇರಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ಆರ್ಡರ್ ಇದೆ. ಈ ವರ್ಗಾವಣೆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಛೇಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಂದಾಗ ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಕಟ್ಟು ನಿಟ್ಟಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಒಬ್ಬರು ಹಾರ್ಟ್ ವೇಷೆಂಟ್ ಅಥವಾ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ವೇಷೆಂಟ್ ಬಂದು ನಾನು ಈ ತರಹ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಇನ್‌ಟೆಕ್ಟ್ಯೂಟ್‌ಗೆ ಸೇರಬೇಕಾಗಿದೆ, ಈ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ನೋಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಆಗಲೀ, ಅಥವಾ ಶಾಸಕರ ಹತ್ತಿರ ಆಗಲೀ, ಬಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ

೨-೩೦ ಪಿ. ಎಂ.

I think our interference is really neassary and called for.

ಅಂಥವರಿಗೆ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಶುಶ್ರೂಷೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ದೊಡ್ಡ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೂಡ ಬಂದು ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿದಾಗ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆರೋಗ್ಯ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಗಂಡ ಮತ್ತು ಹೆಂಡತಿ ಏನು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಅಂಥವರನ್ನು ಆ ಕಡೆಯಿಂದ ಈ ಕಡೆಗೆ, ಈ ಕಡೆಯಿಂದ ಆ ಕಡೆಗೆ ವರ್ಗ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಗಮನಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಇದು ಬಂದಿರಬಹುದು ಇಬ್ಬರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಸರ್ಕಾರಿ ಆಜ್ಞೆ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮೇ ತಿಂಗಳು ಓನೇ ತಾರೀಖು ಒಂದು ಸಾತ್ವಾಲೆಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ನಡವಳಿಕೆಯನ್ನು ಕಂಡುದ್ದಲ್ಲಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರ ವರ್ಗಾವಣೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಗೆ ಕಾಣಿಸಿದ ಸೂಚನೆಗಳು ಕೂಡಲೇ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವಂತೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸೂಕ್ತ ಆದೇಶವನ್ನು ಕಳಿಸಬೇಕು.

೧. ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಕಡಿಮೆ ಅವಧಿಯ ವರ್ಗಾವಣೆಯನ್ನು ಅವಧಿ ಪೂರ್ಣ ವರ್ಗಾವಣೆಯೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು ಹಾಗೂ ಅವುಗಳನ್ನು ನನ್ನ ಸಮ್ಮತಿ ಇಲ್ಲದೇ ಮಾಡಕೂಡದು. ಈ ನಿಯಮವನ್ನು ಉಲಂಘಿಸುವ ಎಲ್ಲಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಶಿಸ್ತಿನ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಜರುಗಿಸಬೇಕು.

೨. ಎಲ್ಲ ಸಾಮಾನ್ಯ ವರ್ಗಾವಣೆಗಳನ್ನು ಎಕ್ಸಿಲ್ ಹಾಗೂ ಮೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿನಲ್ಲಿಯೇ ಪೂರೈಸಬೇಕು. ಸಾಮಾನ್ಯ ವರ್ಗಾವಣೆಯ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ 'ಗ್ರಾಪ್-ಸಿ' ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರ ಅವಧಿ ಪೂರ್ಣ ವರ್ಗಾವಣೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸಚಿವರು ಅನುಮತಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಸಾಮಾನ್ಯ ವರ್ಗಾವಣೆಯನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಉಳಿದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗುವ ಅವಧಿಪೂರ್ಣ ವರ್ಗಾವಣೆಗಳಿಗೆ ನನ್ನ ಸಮ್ಮತಿ ಪಡೆಯಲೇ ಬೇಕು.

ಗ್ರಾಪ್-ಸಿ ವರ್ಗದವರು ಅಂದರೆ ಕ್ಲಾಸ್-೩, ಕ್ಲಾಸ್-೪ ಬರುತ್ತಾರೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅವಧಿ ಪೂರ್ಣ ವರ್ಗಾವಣೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸಚಿವರು ಅನುಮತಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಹಾಗೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಅಧಿಕಾರ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣದ ವಾದವನ್ನು ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾಪರಿಷತ್ ಮಂಡಲ ಪಂಚಾ

ಯಿತ್ ಬಗ್ಗೆ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದ್ದೇ ಮಾಡಿದ್ದು. ನಿಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಮೇಲೆ, ಅಧಿಕಾರ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣ ಗೊಳಿಸದೆ ಹಾಗೆಯೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ತಮ್ಮಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂತಹ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಶ್ರೀಮತಿ ಪ್ರಜ್ಞಾ ವತಿಯವರಿಗೆ ಕೊಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು, ರಾಮಯ್ಯನವರಿಗೆ ಕೊಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು, ಒವೇಗೌಡರಿಗೆ ಕೊಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು, ಅಥವಾ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾಗರವರಿಗೆ ಕೊಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಮಂಡಲ್ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ತುತ್ತೂರಿ ಊರಿದ್ದೇ ಉದಿದ್ದು. ಇವರಹಾಗೆ ತುತ್ತೂರಿ ಊರುವವರನ್ನು ನಾನು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ನೋಡಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರಜಾ ಪ್ರಭುತ್ವದ ಇವರ ತುತ್ತೂರಿ ಎಲ್ಲಿ ಮೊಟಕಾಗುತ್ತದೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಬಣ್ಣದ ತಗಡಿನ ತುತ್ತೂರಿ ಯನ್ನು ಉದಿದ್ದಾರೆ. ಕೇಂದ್ರೀಕರಣದ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. If you are really interested and if you really believe in the theory of Decentralisation of power, you should have given that power to others.

ಅದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಇವರು ಪ್ರೈವೇಟ್ ಸೆಕ್ಟೇಟರಿಯನ್ನು ಮಾಡುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ವರ್ಗಾವಣೆಯ ವಿಚಾರವನ್ನು ಇವರೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲ್‌ಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಅದು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇವರದು ಏಕೆ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲವಾಗಿದೆ. ಗೂಟದ ಕಾರು, ಅಫೀಸು ಕೊಟ್ಟ ಕೂಡಲೆ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ನಾಲ್ಕು ಜನ ಬಂದು ಹೂವಿನ ಹಾರ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ, ಎನ್ನುವ ಆಸೆಯಿಂದ ಇದ್ದಾರೆ. ಗೂಟದ ಕಾರು ರಾಮಯ್ಯನವರೇ ಬಹಳ ಅಪಾಯವಾದದ್ದು, ಒಂದೇ ಸಾರಿ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣು ಬೇರೆ ಕಡೆ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಗೂಟದ ಕಾರಿನ ಬಗ್ಗೆ ಎಚ್ಚರಿಯಿಂದ ಇರಬೇಕು. ವರ್ಗಾವಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಏತಕ್ಕೆ ಬೇಕು ? ಈ ವಿಚಾರಧಾರೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ತಾವು ಒಗ್ಗಟ್ಟಿನಿಂದ ಇದ್ದೀರಿ ಸಂತೋಷ. ನಾವು ಒಗ್ಗಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾಗಲೇ ಸೋಲಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನತೆ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅಧಿಕಾರ ವಿಕೇಂದ್ರೀ ಕರಣವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ನೈತಿಕ ಹಕ್ಕನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲಾ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕರಣ ಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಎಕಾನಮಿ ಆರ್ಡರ್ಸ್ ಏನು ಇದೆ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೈ ಎತ್ತಿ ಬಿಟ್ಟು ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾನು ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೊಣಸಿನ ಗಿಡ, ಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ ಒಣಗಿ ಹೋಗಿರುವುದನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಕೆಲವು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತನೆ ಕೂಡ ಆಗಿಲ್ಲ. ಅಧಿವೇಶನ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ನಾನು ಮತ್ತೆ ಆ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಹೋಗಲಿದ್ದೇನೆ. ಇವತ್ತು ಇಡೀ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಗಂಭೀರವಾಗಿದ್ದು ಹಣ ಎಷ್ಟಾದರೂ ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ವಿಶ್ವ ಕನ್ನಡ ಸಮ್ಮೇಳನವನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ವಿರೋಧಿಗಳಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಹಣಕಾಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾದ ಮೇಲೆ ಅನೇಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ಕೊಡೋಣ. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಸಚಿವಾಲಯದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ೧೦೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಕೂಡ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಜಾರಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿಲ್ಲ, ೯೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿದಿದೆ. ಅನುಚಿತವಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಹಂತದಲ್ಲಿಯೂ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕಾಗಿದೆ. ವಿಶ್ವ ಕನ್ನಡ ಸಮ್ಮೇಳನ ಸಭೆಗೆ ನನ್ನನ್ನು ವಿಧಾನಪರಿಷತ್ತಿನ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾದ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎನ್. ನರಸಿಂಹಮೂರ್ತಿ ಅವರನ್ನು ಇಹಾನಿಧಿವಾಗಿ ನಾವು ಒಂದೇ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದೆವು. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಅದನ್ನು ಪ್ರಮುಖಕ್ಕೆ ಸಾರಬೇಕೆನ್ನುವ ಸದುದ್ದೇಶ ವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಆದರೆ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಬರಗಾಲ ಇರಬಾರದು, ತೊಂದರೆ ಇರಬಾರದು, ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಬೇರೆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಯಾದರೆ ಅವಶ್ಯಕ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ, ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. When Rome is burning, Mr. Ramakrishna Hegde (Nero) has started fiddling. ಬರಗಾಲದ ಕೂಗು ಮತ್ತು ಪ್ರಲಾಪ ಒಂದು ಕಡೆ ಇದ್ದರೆ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ನೀರೋ ಮಹಾರಾಜರಂತೆ ರಾಗ ನುಡಿಸ ತಕ್ಕದ್ದು ಇದೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ಈ ಖರ್ಚನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಇದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಇಡೀ ಕರ್ನಾಟಕ ದಲ್ಲಿ ೧೯ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಪೈಕಿ ೧೭ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಭೀಕರವಾದ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ

ಗತಿ ಏನಾಗಿದೆ, ನಾಗಮಂಗಲ, ಮಂಡ್ಯ, ಗುಂಡ್ಲುಪೇಟೆಯ ಗತಿಯೇನಾಗಿದೆ, ಎಂದರೆ ಇವತ್ತು ಮಲೆ ನಾಡು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಭತ್ತದ ಗದ್ದೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಒಣಗಿ ಹೋಗಿವೆ. ಇಂತಹ ಬರಗಾಲ ೧೯೭೬-೭೭ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಾರಿ ಬಂದಿತ್ತು. ಧಾರಕಾರವಾಗಿ ಮಳೆ ಬೀಳತಕ್ಕಂತಹ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಇಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ. ಪವರ್ ಪಾಂಚ್‌ಕ್ಯುನಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಆಗದಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹಿಂಗಿರುವಾಗ ನೀವು ತಂತಿ ರಾಗ ನುಡಿ ಸುತ್ತಾ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿಸುತ್ತೀರಿ. ೧೭ನೇ ಶತಮಾನದ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸರ್ವಜ್ಞ ಇರಬಹುದು, ೧೮ನೇ ಶತಮಾನದ ಬಸವಣ್ಣ ನಿರಬಹುದು, ೧೯ನೇ ಶತಮಾನದ ಅದಿಕವಿ ಪೇಪ ಇರ ಬಹುದು, ಅವರಲಾರೂ ಕೂಡಾ ಬೇಮಾರಿ ಹಾಕತಕ್ಕಂತಹ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ ಎನಹ ತಮ್ಮ ವಿಚಾರಧಾರೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಲಾರರು, ಕುವೆಂಪು ಆದಿಯಾಗಿ ಯಾರು ಒಪ್ಪಲಾರರು. ಇಂತಹ ಅನಾವಶ್ಯಕ ಖರ್ಚುಗಳನ್ನು ಯೋಜನೇತರ ವೆಚ್ಚಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಮಳೆ ಬೆಳೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಗಿ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆದಮೇಲೆ ವಿಶ್ವ ಕನ್ನಡ ಸಮೇಳನವನ್ನು, ಮಾಡಿಯೆಂದು ಹೇಳಿದೆವು. ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬೆಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ಕೂದಲು ತೆಗೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಕರೆಯಬೇಕಾಯಿತು. ಇಂತಹ ಖರ್ಚುಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಇಷ್ಟೊಂದು ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರುವಾಗ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಬೇಕಾದ ಹಾಗೆ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಎಣಾನಮಿ ಆರ್ಡರ್ಸ್ ೧೯೮೩ ರಿಂದ ಲಿಖಿತವರೆವಿಗೂ ಹೊರಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಇವೆ. ಇವತ್ತು ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ವರ್ಗಾವಣೆಯನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಮಾಡಬೇಕು? ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸದನವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಊರಿಗೆ ಹೋದರೆ, ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಹೋಗಲಿ, ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಹೋಗಲಿ ಜನಗಳ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರು ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ವರ್ಷ ಸದಸ್ಯರಾರು ಒತ್ತಡ ಹಾಕಬಾರದೆಂದು ಹೇಳಿದರು, ಅಂದರೆ ತಮ್ಮ ಸೋಲನ್ನು ಐದು ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಅವರೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಬಾಗಿಲು ಕಾಯಂಪವರನ್ನು ಕೂಡಾ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಗೆ ವರ್ಗ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಸಕಾರಣದ ಮೇಲೆ ವರ್ಗ ಮಾಡಿದರೆ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ. ಆಗಸ್ಟ್, ವಿಳೇ ಶಾರೀಖು ಒಂದು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಆರ್ಡರ್‌ನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. On completion of training at the Lal Bahadur Shastri Academy of Administration, Musuri, the following probationary IAS 1983 batch are appointed to the posts noted against them :

Vijayabhaskaran, Krishna Asst. Commr., Jamkhandi Sub-Division. Port twoನಲ್ಲಿ "The following Karnataka Administrative Service Group A Junior Scale Karnataka Government Secretariat Officers are appointed with immediate effect and until further orders to the posts mentioned against them : Monappa, ಆತ್ಮರಾಮ್, ನಾನು ಪ್ರಮೇಶ್‌ವರ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವರ್ಗಾವಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಶರಣಸ್ವಾಮಿಡರ್, ಚಂದ್ರಶೇಖರಯ್ಯ, ಚಂದ್ರಶೇಖರಪ್ಪ. ಸಾದಿಕ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಅದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಿಯೇ ಇದೆ. ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಹೋಗಿ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಜಾಯಿನ್ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ೧೯, ೨೦ ದಿನವ ಬಳಿಕದ ಮತ್ತೇ ಕೆಲಸವನ್ನು ವರ್ಗ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದರೆ ಇವರ ಎಕಾನಾಮಿ ಆರ್ಡರ್ಸ್ ನೀತಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಸಾರ್ವಿಕಗಟ್ಟಲೆ ಹಣವನ್ನು ಟಿ.ಎ. ಮತ್ತು ಡಿ.ಎ. ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೊಡುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಕಾನಾಮಿ ಆರ್ಡರ್ಸ್‌ಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಭಾರ ಇದೆಯೆಲ್ಲ ಅದು ನಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ವಿವೇಚನೆ ಇಲ್ಲದಿರತಕ್ಕ ನೀವು ಯಾವ ಒಂದು ನೀತಿಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೀರೋ ಆ ನೀತಿಯ ಚಿಂತನೆಯ ಬಡತನ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಈವತ್ತು ವರ್ಗಾವಣೆಯಿಂದ ರಾಜ್ಯದ ಬೊಕ್ಕಸದ ಮೇಲೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮೇಯದಲ್ಲಿ ಹಣದೊತ್ತಡ ಬಂದಿದೆ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಅಲ್ಲ, ಕೋಟಿ ಹತ್ತಿರ ಬರಬಹುದು, ಈ ಹಣವನ್ನು ಬರಗಾಲಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೆರೆ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗಾಗಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಾಗಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನತೆಯದೊಳಗಾಗಿ ಜಾನುವಾರುಗಳ ಮೇವಿಗಾಗಿ ಖರ್ಚುಮಾಡ ಬಹುದಾಗುತ್ತದೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಹಣ ಖರ್ಚುಮಾಡತಕ್ಕ ನೀತಿ ಏನು ಇದೆ, ಇದು ವಿಚಾರ ತನವಲ್ಲದೆ ದಿವಾಳಿತನದ ಕೋರತನ ನೀತಿಯಾಗಿ ತೋರುತ್ತದೆ ಇನ್ನು ಅನೇಕ ಜನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಭದ್ರ

ಕೊಡತಕ್ಕ ವಿಚಾರದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಅನ್ಯಾಯಗಳು ನಡೆದಿವೆ. ಇನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಮೋಷನ್ ಕೊಡತಕ್ಕ ವಿಚಾರದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಅನ್ಯಾಯ ನಡೆದಿದೆ. ಎಸ್.ಜೆ. ಹೆಗಡೆ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮೀಷನರ್ ಆಗಿರುವವರನ್ನು ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕಮೀಷನರ್ ಆಗಿ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ನಜೀರ್ ಸಾಬ್ ರಿಲೇಟಿವ್ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಪ್ರಮೋಷನ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಭಂದಪಟ್ಟಿರುವಾಗ ರಿ.ಫ.ಲಿರಲ್ಲಿ ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅದರ ವಿರುದ್ಧ ಮೆಂಟಿನ್ ಮಾಡಿ ಬಿಡುಗಡೆ ನೀಡಿದಂತಿರುವುದನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮೀಷನರ್ ಟಿ.ಎ.ಎಸ್. ಸೀನಿಯರ್ ಸ್ಕೇಲಿಗೆ ಪ್ರಮೋಷನ್ ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ಅನ್ಯಾಯ ನಡೆದಿರುವುದು ನಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಇಂತಹ ಹಾಗೆಗಳನ್ನು ಭರ್ತಿಮಾಡದೆ ನಜೀರ್ ಸಾಬ್ ರವರ ಅತಿಯಾತ ಮತ್ತು ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆಯವರ ಸಂಬಂಧಿಯರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ನಡೆದಿದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯಾದಂತಹ ಆಡಳಿತ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂತಹ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಸಿಗುತ್ತದೆಯೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇವತ್ತು ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೮೦ ಸಾವಿರ ಖಾಲಿ ಹುದ್ದೆಗಳಿವೆ.

(ಶ್ರೀಮತಿ ಲೀಲಾವತಿ ಆರ್. ಪ್ರಸಾದ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿದ್ದರು)

ತಾವು ೧೯೮೩ರಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡಾಗ ಖಾಲಿ ಇರತಕ್ಕಂತಹ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಭರ್ತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾಗಿ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದವು ಖರ್ಚು ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚು ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನಾಗಿದೆ, ಚೆನ್ನಾದಂತೆ ಪ್ರಣಾಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ನಿಮ್ಮ ಕೂಗನ್ನು ಮಾತ್ರವೂ ಕೂಗುವುದಕ್ಕಿಲ್ಲ, ಮನೆಗೆ ಒಬ್ಬರಿಗೆ, ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ, ಕೊರಟಗೆರೆಯಲ್ಲಿ ವೀರಣ್ಣ ನವರು ಎಷ್ಟೂ ಮಾಡಿದರೂ, ನಾನು ಸೇರಬದ್ಧಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಭಾಷಣವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿಯೇ ಮಾಡಿದರು. ಇವತ್ತು ೮೦ ಸಾವಿರ ಹುದ್ದೆಗಳು ಖಾಲಿ ಇವೆ, ಮನೆಗೆ ಒಬ್ಬರಿಗೂ ಉದ್ಯೋಗ ಕೊಡತಕ್ಕ ನಿಮ್ಮ ನೀತಿ ಗತಿ ಏನಾಯಿತು? ಇನ್ನು ನೇಮಕಾತಿ ಸಮಿತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ಆಯ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ೧೫ ರಿಂದ ೨೦ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿವರೆಗೆ ರೇಖೆ ಹೋಗಿದೆ. ಬೆಳಗಾಂ, ಕಾರವಾರ ಧಾರವಾಡ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಹಾಗೂ ತುಮಕೂರು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಲಂಚ ಅಂದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿದೆ, ಲಂಚ ಏರಿಕೆ ನೀಡಿದ್ದು ದೊಡ್ಡ ಸಾಧನೆ. ನಿಮ್ಮ ಮಾಲ್ ದ ಬೆಲೆ ಲಂಚ ಮಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಒಳ್ಳೆ ಸದಸ್ಯರೂ ಇದ್ದಾರೆ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಪ್ಯಾರಿ ಅನ್ ಮೆರಿಟ್ ಎಂದು ಕೇಳಿ ನಮಗೆ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಇಂಥ ನೀತಿ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ಲೋಕಸೇವಾ ಆಯೋಗ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ೧೯೮೩ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ಲರಿಕಲ್ ಪೋಸ್ಟಿಗೆ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಕರೆದು ಈಗ ಅಪಾಯಿಂಟ್ ಮೆಂಟ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಿಮ್ಮ ಆಡಳಿತ ಯಾವ ರೀತಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಲೋಕಸೇವಾ ಆಯೋಗಕ್ಕೆ ಆದೇಶ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಕರ್ನಾಟಕ ಲೋಕಸೇವಾ ಆಯೋಗ Though it is a statutory body under the constitution, it cannot work without the directions of the Government: Government will have to direct the Public Service Commission to complete this work within a specific time and send the list for appointments that there are to be made in the various departments. ಅದು ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ೧೯೮೩ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಆಗಿರತಕ್ಕದ್ದು ಅದು ಹಾಗೆಯೇ ಇದೆ. ಇದು ಇತ್ತೀಚಿನ ನಿಮ್ಮ ಆಡಳಿತದ ಫಲ.

ಇನ್ನು ಒಂದು ವಾರದಲ್ಲಿ ೫ ದಿನಗಳ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಮೊದಲು ಇದ್ದಂತಹ ಅಭೀನು ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಬರುವುದು ತಡವಾಗಿ ಹೋಗುವುದು. ಆ ರೀತಿ ಕೆಲವರು ಮಾಡಿದ್ದರು, ಅದನ್ನು ನೀವು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಎರಡು ದಿನಗಳ ಬಂದರೆ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ತಮ್ಮ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ It is alright. ಅದನ್ನು ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳೋಣ. ಆದರೆ Those persons who are on daily wages working in Government. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ರೇಷ್ಮೆ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ

ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ದಿನಗೂಲಿಯ ಮೇಲೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕವರು ಬಹಳ ಜನರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಮೊದಲು ಭಾನುವಾರ ಮತ್ತು ಹಬ್ಬಹರಿದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಬಳ ಕೊಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಪಾರದಲ್ಲಿ ಎರಡು ದಿವಸ ರಜ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಎರಡು ದಿವಸಗಳ ಸಂಬಳ ಏಕೆ ಆಗುತ್ತದೆ ದಿನಗೂಲಿಯ ಮೇಲೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕವರು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಕನ್ಸಾಲಿಡೇಟೆಡ್ ಪೇ ಫಿಕ್ಸ್ ಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ವೇಜಸ್ ಅನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕು, so as to see that whatever they lose for this one day you have to make good that loss ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವರು ಹೇಗೆ ಜೀವನ ಮಾಡಬೇಕು. ಕೆಲವರು ಮದುವೆ ಆಗಿದ್ದಾರೆ, ಮಕ್ಕಳು ಇವೆ ಅವರು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು? ಕೆಲವರು ಬಂದೂ ಅವರ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪಾರದಲ್ಲಿ ೫ ದಿವಸ ಕೆಲಸ ಎಂದು ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ದಿನಗೂಲಿ ನೌಕರರಿಗೆ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಪೆಟ್ಟು ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. 'Identity cards to unemployed youths' ನಿಮಗೆ ಒಂದು ಕಾರ್ಡ್ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಿಮ್ಮ ಕಾರ್ಡ್ ಎಲ್ಲಿದೆ? ಯಾರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ? ನಿರ್ದೋಷ ಪದವೀಧರರಿಗೆ ಯಾರಿಗೆ ಕಾರ್ಡ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ? ಇದು ನಿಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಕರ್ಯಾಕ್ರಮದಲ್ಲಿದೆ. ಅದು ಚುನಾವಣಾ ಪ್ರಣಾಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿದೆ. ನನ್ನ ಕೂಡ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಹೆಚ್ಚು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿರತಕ್ಕ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಕ್ಲಾಸ್-೧ ಮತ್ತು ಕ್ಲಾಸ್-೨ ಹುದ್ದೆಗಳಿಗೆ ನೇಮಕ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು ಅದನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ೧೯೮೨-೮೩, ೧೯೮೩-೮೪ ಮತ್ತು ೧೯೮೪-೮೫ರ ಅಕಾಡೆಮಿಕ್ ಇಯರ್ ಮುಗಿದಿದೆ, ಈಗಾಗಲೇ ರಿಸಲ್ಟ್ ಸಹ ಬಂದಿದೆ. ನೇರವಾಗಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮಿಂದ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿ ಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ತುಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿರತಕ್ಕ ವರ್ಗದವರು ಏನಿದ್ದಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗತಕ್ಕ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವುದು ನಿಮ್ಮ ಹೃದಯದಲ್ಲಿದೆ. ನಿಮ್ಮ ನೀತಿಯಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಯಾವುದೇ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಕಂಡುಬಂದಿಲ್ಲ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದಿರುವವರನ್ನು ಮೇಲ್ಕಕ್ಕೆ ಎತ್ತತಕ್ಕ ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ನೀವು ಮಾಡಿರುವುದು ನಮಗೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಆಯೋಗ ಎಲ್ಲಿದೆ? ವೆಂಕಟಸ್ವಾಮಿಯವರ ಆಯೋಗ ಏನಾಯಿತು? ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಂಡಲ ಆಯೋಗದ ವರದಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿದೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಆಯೋಗ ಇದೆ. ಆ ವರದಿ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಆ ವರದಿಯ ಗತಿ ಏನಾಯಿತು ನೀವು ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಬೋರ್ಡ್ ಹಾಕುವುದು ಒಂದು ತರಹ ಏ ದೇಕೋ ಬಾಂಬೆ, ಏ ದೇಕೋ ಡೆಲ್ಲಿ, ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ, ಏ ದೇಕೋ ಪೆಡ್ಲಾಲ್ ಕಾಸ್, ಪೆಡ್ಲಾಲ್ ಟೈಬ್ಸ್ ಕಾ ಪಿಕ್ಚರ್ ಹೈ, ಪೆಡ್ಲಾಲ್ ಕಾಸ್ ಕಾ ಬಾತ್ ಹೈ ಕಿತನಾ ಕೊಬ್ ಸೂರತ್ ಹೈ, ಎಷ್ಟೊಂದು ಸಂತೋಷವಾಗಿದೆ ಎನ್ನತಕ್ಕ ವಿಷಯ ಇಲ್ಲಿ ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ, ಏ ದೇಕೋ ಅನ್ ಎಂಪ್ಲಾಯಿಡ್ ಗ್ರಾಜುಯೇಟ್ ಕಾ ಕಾರ್ಡ್ ಹೈ, ಏ ದೇಕೋ ಕಲ್ಯಾಣ, ಏ ಬಾಂಬೆ ದೇಕೋ, ಬೆಂಗಳೂರು ದೇಕೋ, ಅಧಿಕಾರ ವೇಕೇಂದ್ರಿಕರಣ ದೇಕೋ, ಬೆಂಗಳೂರು ದೇಕೋ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ತಕ್ಷಣ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸಗಳು ಕೂಡ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿವೆ ಚುನಾವಣಾ ಪ್ರಣಾಳಿಕೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಜನರ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟು ಜನರನ್ನು ನಂಬಿಸಿ ವೆಂಟಿಲೇಟರ್ ಸಂಬಿಕೆ ದೋಷ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ನಿಮಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ನೈತಿಕ ಹಕ್ಕು ಇದೆ!

ಗಂಗಾರಾಂ ಕಟ್ಟಡ ಕೊಂಡು ಬಿತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿ ಅನಾಯವಾಗಿ ಪ್ರಸಕ್ತ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದವರು, ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವರು! ಅವರು ನಮ್ಮ ಅಕ್ಕತಂಗಿಯರು ಅಣ್ಣತಮ್ಮಂದಿರು ಸಿಕ್ಕಿಹಾಕಿಕೊಂಡು ಸತ್ತುಹೋದರು. ಅದರ ವಿವರಕ್ಕೆ ನಾನು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಗಂಗಾರಾಂ ಕಟ್ಟಡ ದುರಂತದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಾದ ದೇಸಾಯಿ ಆಯೋಗವನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಈಗಾಗಲೇ ತಿಳಿದಾಗಿದೆ, ನನ್ನ ತಿಳುವಳಿಕೆಯ ಪ್ರಕಾರ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ? ಆ ವರದಿಯನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡಿ. ಏಕೆಂದರೆ ಒಬ್ಬ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಬಂದು ಆಕೆಯ ಒಬ್ಬ ಮಗ ಸುಮಾರು ೨೧-೨೨ ವಯಸ್ಸು ಇರಬಹುದು ಅವನನ್ನು ಆಕೆ ಆ ದುರಂತದಲ್ಲಿ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾಳೆ. ಆಕೆಗೆ ಪರಿಹಾರವಾಗಿ ಒಂದು ಪೈಸೆಯನ್ನು ಸಹ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ನಾನು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆದು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಆಕೆಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಆತನನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇರೆ ಯಾರೂ ಗತಿಯಿಲ್ಲ. ಅವರ

ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅವನೇ ದೊಡ್ಡ ಮಗ. ಗಂಗಾರಾಂ ಕಟ್ಟಡ ಕುಸಿದದ್ದು ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದ ದುರಾಡಳಿತ ದಿಂದ ತಾವು ಹೇಳಬಹುದು, ಆದರೆ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ನಿಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಹುಟ್ಟಿಸಿರತಕ್ಕ ದಾಖಲೆಯಲ್ಲಿ ದುರಂತದಲ್ಲಿ ಈಡಾದವರ ಕುಟುಂಬದವರಿಗೆ ಒಂದು ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ತಾವು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ನೀವು ಆ ರೀತಿ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ನಿಮ್ಮ ನೀತಿಗೆ ಏನು ಬೆಲೆ ಬರುತ್ತದೆ ? ಅದ್ದರಿಂದ ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಇದನ್ನು ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ದೊರೆಯುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲು ಡಾ. ಸರೋಜಿನಿ ಮಹಿಷಿ ಅವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಲಾಗಿದ್ದು, ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸಚಿವರ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡತನವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ ಆ ಸಮಿತಿ ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನು ಜನವರಿ ೧೯೮೪ರಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಒಂದು ವರ್ಷದ ಮೇಲಾಗಿದೆ. ಆ ಸಮಿತಿಯವರು ಟೋರ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅವರು ಏನೇನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅದಲ್ಲಾ ಪ್ರತಿಕ್ರೇಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಅವರು ಪ್ರಿಲಿಮಿನರಿ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಕೊಟ್ಟು, ಅವರು ಇದುವರೆಗೆ ಏತಕ್ಕೆ ರಿಪೋರ್ಟ್ ತಯಾರು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ? ನೀವು ಅವರ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಡ ಹಾಕಿದ್ದೀರಾ ? ಅವರು ಏನು ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಯೇ ? ಅಲ್ಲಿ ಖರ್ಚು ಬಾಕಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಕಾರು, ಬಂಗಲೆ ಇತರೆ ಎಲ್ಲಾ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸಚಿವರ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಕೊಟ್ಟು, ಅವರು ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಷದವರು ಎಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ ಅವರು ಆರಾಮವಾಗಿ ಇರಲಿ ವರದಿಯನ್ನು ಬೇಕಾದಾಗ ಕೊಡಲಿಯೆಂದು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೀರಾ ? ದಾದ್ ನಹಿನ್ ಪುಕಾರ್ ನಹಿನ್ ಎನ್ನುವ ಹಾಗೆ ಅವರಿಗೆ ಹೇಳುವವರು ಇಲ್ಲ. ಕೇಳುವವರು ಇಲ್ಲ. ಅವರು ಸರ್ಕಾರ ಕಾರನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಎಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದರೂ ಹೋಗಬಹುದು. ಇಂತಹ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ, ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆಯ ಹಣವನ್ನು ಈ ರೀತಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ನ್ಯಾಯವೇ ? ಜನವರಿ ೧೯೮೪ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಿಲಿಮಿನರಿ ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ, ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಡಲು ಇಷ್ಟು ದಿವಸ ಬೇಕೇ ? ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ನೀವು ನೇಮಿಸಿದಂತಹ ಸಮಿತಿಗಳ ತಡವಾಗಿ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವೆ ಎಂದು ತಾವು ಹೇಳಬಹುದು. ಅದಕ್ಕೆ ನಾವು ತಲೆಬಾಗಿ ಸೂತ್ತೇವೆ. ನೀವು ಏತಕ್ಕೆ ತಪ್ಪು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ.

ಇನ್ನು ಮತ್ತೊಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಿನಾಂಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯವರು ಕರ್ನಾಟಕ ಲೋಕಸೇವಾ ಆಯೋಗದವರನ್ನು ಫಿಶರೀಸ್ ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟ್ ಹುದ್ದೆಗಳಿಗೆ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದರು, ಲೋಕಸೇವಾ ಆಯೋಗದವರು ಆಯ್ಕೆಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸಿ ಈಗಾಗಲೇ ಎರಡು ತಿಂಗಳುಗಳು ಆಗಿವೆ. ಏತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅಪಾಯಿಂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ? ನಿಮಗೆ ಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕವರು ಅಪಾಯಿಂಟ್ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲವೇ ? ಮಿನಾಂಗಾರಿಕೆಯ ಸಚಿವರಾದ ಬೈರೇಗೌಡರು ಹೇಳಿದರು, ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಾರದ ಕೆಲವು ಪೋಸ್ಟ್‌ಗಳಿವೆ ಅದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮೊದಲೇ ಈ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು.

೩-೧೦ ಪಿ. ಎಂ.

ಈ ರೀತಿ ಯೋಜನೆ ಇಲ್ಲದೆ ಪೋಸ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿ, ಪಿ.ಎಸ್.ಸಿ.ಯವರು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿ ಕಳಿಸಿದಂತಹವರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಪೋಸ್ಟಿಂಗ್‌ನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ, ಇದರಿಂದ ಪಿ.ಎಸ್.ಸಿ.ನವರಿಗೆ ಸಮಯವೂ ಹಾಳು. ಹಾಗೂ ಖರ್ಚು ಕೂಡ ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಈ ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ಅನ್ಯಾಯಗಳೂ ನಡೆದರೂ ಕೂಡ, ಇಷ್ಟೊಂದು ಹಣದ ಮರುಪಯೋಗ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಡೆದರೂ ಕೂಡ, ಅದು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ ? ಯಾವಾಗ ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ ಎನ್ನತಕ್ಕಂತಹ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆಡಳಿತದ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ತಾವು ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇರೆಯವರ ಸಹಾಯ ಸಹಕಾರ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ನೀವು.

“ಚಿಂತನ ಚಿಂತನ ಚಿಲಮೆ” ಅಂತ ಏನು ಇದೆ, ಅದನ್ನು ನನ್ನದೆ ಭಾವನೆಯಲ್ಲಿ “ಚಿಂತನ ಚಾವಡಿ” ಅಂತ ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಜಿ. ಬಣಕರ್‌ರವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಪೀಠವನ್ನು ಲಂಕರಿಸಿದರು)

ಚಿಂತನ ಚಾವಡಿ ಎಂಬುದಾಗಿ ಏಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ, ಹಕ್ಕಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಜೆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಜಗಲಿ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಹರಟೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆ ಇದು ಒಂದು ಚಿಂತನ ಚಾವಡಿ ಅಂತ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ,

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನೀವು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ,

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಹೌದು. ಇನ್ನೂ ಕೂಡ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—೨ ಗಂಟೆಯಾಯಿತು ನೀವು ಭಾಷಣವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿ,

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಹೌದು. ನನ್ನ ವಿಚಾರ ಲಹರಿ ಮೊಟಕು ಆಗುವುದು ಬೇಡ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಿಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದೆ ೨ ಗಂಟೆಯಾಯಿತು ಅಂತ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಚಿಂತನಾ ಚಿಲಮೆ, ಇವರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬುದ್ಧಿವಂತರ ಅಪಾರವಾದ ವಸ್ತುಗಳು. ಹಿಂದೆ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಹುಡುಗರಾಗಿರಬೇಕಾದರೆ, ಬೇಗಡೆ ಟೋಪಿ ಅಂತ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದಕ್ಕೆ ನವಿಲು ಗರಿ ಸಿಕ್ಕಿಸಿದರೆ ಸುಂದರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅವರದೊಂದು ಬೇಗಡೆ ಟೋಪಿ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ. ಬಂಗಾರದ ರೀತಿಯಲ್ಲೇ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಕ್ಕಳು ಟೋಪಿ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಒಳ್ಳೆಯ ಪದವನ್ನು ನನಗೆ ನೆನಪುಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಬಹಳ ಸಂತೋಷ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನೀವು ಹಾಕಿರಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಮಕ್ಕಳು ಟೋಪಿಯನ್ನು ನಾವೂ ನೀವು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುವುದು ಹೇಗೆ? ಮಕ್ಕಳು ಟೋಪಿ ಹಾಕುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ತಲೆಗೆ, ಫೆಡರ್ ಟು ದಿಸ್ ಗೌರ್ದಮೆಂಟ್ ಗರಿ ಇಂತಹ ಒಂದು ಟೋಪಿ. ಈ ಚಿಂತನಾ ಚಾವಡಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ ಇದರಿಂದ ಕಿಂಚಿತ್ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಏನಾದರೂ ಪಡೆದಿದ್ದಾರಾ? ಏನೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಇದ್ದರೂ ಅವರಿಗೊಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವರು ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಾಯುವವರೆಗೂ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡೇ ಸಾಯುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಾರೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಒಂದು ಕುರ್ಚಿ ಅಂಟಿಕೊಂಡೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಐ.ಎ.ಎಸ್. ಆಫೀಸರ್‌ರವರ ಪುನತನ. ಅವರ ಅಜ್ಜ. ಐ.ಎ.ಎಸ್. ಆಫೀಸರ್, ಅಪ್ಪ ಐ.ಎ.ಎಸ್. ಆಫೀಸರ್, ಮಗನೂ ಐ.ಎ.ಎಸ್. ಆಫೀಸರ್. ಶ್ರೀ ಬಸವನ ಗೌಡರೇ, ನಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ಹೊನ್ನಾಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಹಾಗೂ ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರುವಂತಹವರು ನಾವೂ ಐ.ಎ.ಎಸ್. ಆಫೀಸರ್ಸ್ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಕಣ್ಣು ಕಣ್ಣು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ? ಕೆಲವು ಐ.ಎ.ಎಸ್. ಮನೆತನದವರ ಉಪಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಚಿಂತನಾ ಚಿಲಮೆ

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಚಿಂತನಾ ಚಿಲಮೆ ಇದೆಯಲ್ಲಾ, ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂತಹವರು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಮಡಿವಂತಹ ಜನ ಯಾರು ಇದ್ದಾರೆ, ಅವರು ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಬುದ್ಧಿವಾದವನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡೇ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ರಿಟೈರ್ ಆಗಿದ್ದರೂ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳತಕ್ಕಂತಹವರು. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅವರು ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು. ಅವರ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ ಅಂತ ಇವರು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಾಲದಲ್ಲೂ ಅದು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಯೇ? ಬುದ್ಧಿವಂತರ ನೀತಿ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಯೇ? ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಚಿಂತನಾ ಚಿಲಮೆಯ ಉಪಯೋಗ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು. ಉಪಯೋಗವಾಗದಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೂ ಏಕೆ? ನಿಪುತ್ರಿಯಾಗಿ ತನ್ನ ಕೈ ಕಾಲ

ಗಳನ್ನು ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಬದುಕಿ, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಟೋಪಿಯನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಕುರ್ಚಿಗೋಸ್ಕರ ಮ್ಯಾನ್ ಅನ್ನು ಕೂರಿಸುವುದಾದರೆ, ಚೀಂಗೊಬ್ಬ ಮ್ಯಾನ್ ಚೇರನ್ನು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಚಿಂತನ ಚಿಲುಮೆಗಾಗಿ ಹಣ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ. ಎಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚಾಗಿರಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು. ನೀವು ಕೋಟಿ ಗೀಟಿ ಖರ್ಚಾಗಿಲ್ಲ ಅಂತ ಹೇಳಬಹುದು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಭೀಕರವಾದ ಬರಗಾಲ ಬಂದಿರುವಾಗ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಹರಿಸುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಇಂತಹದಕ್ಕೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಡಿ ಇಂತಹವರನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಘನತೆ, ಗೌರವ ಇರತಕ್ಕಂತಹವರು ತನ್ನದೇ ಆದಂತಹ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಎಂದೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು. — ಅದನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಬೇಕೋ ಅಥವಾ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿ

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ. — ರದ್ದು ಮಾಡಬಾರದೋ ಅಥವಾ ರದ್ದು ಮಾಡಬೇಕೋ ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ಹೇಳಿ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಇಷ್ಟಲ್ಲಾ ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ರದ್ದು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ತೀರ್ಮಾನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು. — ರದ್ದು ಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ. — ಅದನ್ನು ತಾವೇ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು; ಇಂತಹವೆಲ್ಲಾ ಅನಾವಶ್ಯಕ. ಮನೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ಅದರ ಅರ್ಥ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು. — ಅದರ ಅರ್ಥ ಬಂತು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ. — ಒಳ್ಳೆಯ ಪದಗಳನ್ನು ನೆನಪು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ತೀರಿ. ಬಹಳ ಸಂತೋಷ.

ಇನ್ನು ಲಾಟರಿ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಬಂದಿಲ್ಲ. ೧೯೮೧ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದ್ದು, ಡಿಕೋಟಿ ಜಿಲ್ಲೆ ಹಣ ಬಂದಿದೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುವುದು ಅಗತ್ಯ ಇದೆ. ಲಾಟರಿಯಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ಉಪಯೋಗ ಹೆಚ್ಚು ಆಗುವ ರೀತಿ ಇದ್ದರೆ ಲಾಟರಿ ಇರುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಸುಮ್ಮನಿರುವುದು ಪ್ರತಿಯೊಂದನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹದ್ದು ಕೂಡ ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ನಂತರ ಹಾಸ್ಟಲ್‌ಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಈಗ ಎಕಾನಮಿ ಆರ್ಡರ್ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದೆ. ೮೦ ಹಾಸ್ಟಲ್‌ಗಳನ್ನು ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರಿಗಾಗಿ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಅವರು ಎಲ್ಲ ಸಿದ್ಧತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಸ್ಟಲ್ ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟ್ ಅವರನ್ನೂ ಕೂಡ ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರೊಂದನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ವರ್ಷದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಏನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಅಂತ ಹೇಳಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ನನಗೆ ಒಬ್ಬ ಮಾಸ್ಟರ್ ನೆನಪಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಒಬ್ಬ ಮಾಸ್ಟರ್ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರನ್ನು ಪಕ್ಕದ ಹಳ್ಳಿಯವರೊಬ್ಬರು ಊಟಕ್ಕೆ ಕರೆದರು. ಒಳ್ಳೆಯ ಯುಗಾದಿ ಸಮಯ ಒಳ್ಳೆಯ ಬಿಸಿಲು. ಮೆಟಮೆಟಿ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಅವರ ಮನೆಗೆ ಊಟಕ್ಕೆ ಮಾಸ್ಟರ್ ಹೊರಟು ಬಿಟ್ಟರು. ಆ ಹಳ್ಳಿಗೆ ನಡೆದುಕೊಂಡೇ ಹೋಗಬೇಕಾಯಿತು. ನಡೆದುಕೊಂಡೇ ಹೋದರೂ ಮಾಸ್ಟರ್ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ಆ ಮನೆಯವರು ಒಳ್ಳೆ ಬಿಸಿ ಬಿಸಿ ಊಟ ರುಚಿಯಾಗಿರಲೂ ಇತ್ತು, ಚೆನ್ನಾಗಿ ಊಟ ಮಾಡಿದರು ಆ ಮಾಸ್ಟರ್. ವಾಪಸ್ಸು ಬರುವಾಗಲೂ ನಡೆದುಕೊಂಡೇ ಆ ಊರಿನಿಂದ ಬಂದರು. ಬರುವಾಗಲೇ ತೀರ ಸುಸ್ತಾಗಿಬಿಟ್ಟರು. ಆದರೂ ಹೇಗೋ ಸಾಮರಸ್ಯವೆಂದು ಶಾಲೆಗೆ ಬಂದರು. ಒಳ್ಳೆಯ ಊಟ ಬಿದ್ದಾಗ ಕಣ್ಣು ಸ್ವಲ್ಪ ಎಳೆಯುತ್ತಿರುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು. — ನಿಮಗೂ ಆಗ ಆ ರೀತಿಯಾಗಿಯೇ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ. — ನಮಗೂ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ನಾನೇನೂ ಸ್ಟೀಟ್ ಅನ್ನು ವೃದ್ಧಿ. ಚಿಕನ್ ಊಟ ಮಾಡಿದಾಗ ಹಣ್ಣು ಎಳೆಯುತ್ತದೆ. ಬೇರೆಯಾದನ್ನು ತಿಂದರೆ ಆ ರೀತಿ ಎಳೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾಸ್ಟರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಊಟ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುವಾಗಲೇ ಕಾಲಾಗಳನ್ನು ಎಳೆದುಕೊಂಡೇ ಬಂದರು.

ಬಂದವರು ಕುರ್ಚಿಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಕಾಲಾ ಸ್ವಲ್ಪ ಚಾಚಿದರು. ಪ್ರೈಮರಿ ಸ್ಕೂಲಿನ ವೇಳೆಗಳು, ಅವರಿಗೆ ಅದಿಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ, ಅವರ ಪಾಡಿಗೆ ಅವರು ಅಡಿಕೊಂಡು ಇದ್ದರು. ಅಷ್ಟಾಗಿದ್ದರೂ ಮಾಸ್ತರಿಗೆ ತಡೆಯುವುದಕ್ಕಾಗಲಿಲ್ಲ. ಮೇಲಿನ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬಿಚ್ಚಿ ಗೂಟಕ್ಕೆ ಸೇತಾಹಾಕಿ ಕಾಲಾ ಚಾಚಿ ನಿದ್ರೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದೇ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಆಗಿದ್ದರೆ, ಯಾವ ರೀತಿಯ ಲೆಚ್ಚರರ್ಸ್ ಇವರು ? ಎಂದು ಗಲಾಟೆ ಮಾಡಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಚಿಕ್ಕ ಹುಡುಗರು ಆಗಿದ್ದರಿಂದ ಮಾಸ್ತರು ನಿದ್ರೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ನಾವು ನಮ್ಮ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡೋಣವೆಂದು ಅವರು ಪುಸ್ತಕ ಹರಿಯುವವರು ಪುಸ್ತಕ ಹರಿಯುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು, ಗುದ್ದಾಟ ಮಾಡುವವರು ಗುದ್ದಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಕೊನೆಗೆ ಏನಾಯಿತೆಂದರೆ ಮೇಸ್ತ್ರಿಗೆ ನಿದ್ರೆ ಬಂತು, ಗೊರಕೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು ಅವರ ದುರಾದ್ರಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸ್ಕೂಲ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಬರಬೇಕೆ ಅವರು ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಬಂದ ತಕ್ಷಣ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸರ್, ಸರ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಬಂದರು ಎಂದರು. ಒಂದೇ ಸಾರಿ ಎದ್ದು ಮಕ್ಕಳೇ ಎಂದರು. ಅಷ್ಟು ಹೇತ್ತಿಗೆ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಒಳಗೆ ಬಂದೇ ಬಿಟ್ಟರು. ಶಾಲೆಯೊಳಗೆ ಬಿಟ್ಟಿ ಬಿಟ್ಟಿ ಕೊಂಡು ಕೂರುವ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮೇಸ್ತ್ರಿ ಬಿಟ್ಟಿ ಬಿಟ್ಟಿ ಕೊಂಡು ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರಿಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಬಂತು. ಆಗ ಮೇಸ್ತ್ರಿ ಏನು ಮಾಡಿದರು ಎಂದರೆ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಕಡೆ ನೋಡುವುದಕ್ಕೇ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳೇ, ಇದೇ ರುಂಡ. ಇದೇ ಮುಂಡ. ಇದೇ ಕೈಕಾಲು, ಇವೇ ಪಕ್ಕಲಬುಗಳು ಎಂದು ಒಂದೊಂದು ಅಂಗ ವನ್ನು ತೋರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದರು. ಈ ಪಕ್ಕಲಬುಗಳ ಒಳಗಡೆ ಮಾವಿನ ಕಾಯಿ ಗಾತ್ರದ ಹೃದಯ ಇದೆ ಎಂದರು. ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ನಿದ್ರೆ ಹೊರಟು ಹೋಗಿತ್ತು. ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರು ಸಿಟ್ಟು ನಿಂದ ಬಂದರು ಕಂಗಾಲಾಗಿ ಸುಸ್ತಾದರು. ಎಂಥ ಮೌಲ್ಯಾಧಾರಿತ ಸಾತ ಎಂಥ ಮೌಲ್ಯಾಧಾರಿತ ರಾಜಕಾರಣ. ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರು. ನನ್ನ ಇಷ್ಟು ವರ್ಷದ ಅನುಭದಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟಿ ಬಿಟ್ಟಿ ರುಂಡ ಮುಂಡ ಕೈಕಾಲತೋರಿಸಿ, ಪಕ್ಕಲಬುಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಪಾತ. ಹೇಳತಕ್ಕ ಮೇಸ್ತರನ್ನು ನಾನು ಎಲ್ಲೂ ನೋಡಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಅವರಿಗೆ ಒಂದೇ ಸಾರಿ ಪೂಮೋಷನ್. ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್, ಕೊಟ್ಟು ರಾಷ್ಟ್ರಧ್ಯಕ್ಷರ ಪದಕವನ್ನು ಇವರಿಗೆ ಕೊಡಬಹುದೆಂದು ಹೇಳಿ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಕೊಟ್ಟು ಹೋದರು. ಹಾಗೆಯೇ ನಾವು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ವಾದಿಗಳು. ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಯನ್ನು ಸರಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿ ಒಂದು ವರ್ಷವಾದರೂ ಹಣ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೈಬಿಚ್ಚಿ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಿದ್ರೆ ಮಾಡುತ್ತದೆಂದರು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಹಾಳಾದ ಬರಗಾಲದ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಬರಬೇಕೆ ? ಆಗ ರೈತರಿಗೆ ಇದೇ ರುಂಡ. ಇದೇ ಮುಂಡ, ಇದೇ ಕೈಕಾಲು ಎಂದು ತೋರುವ ಹಾಗೆ ರಾಜ್ಯದ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗಿದೆ. ಇದು ನಿಜವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ. ಕರ್ನಾಟಕದ ೧೯ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜನರು ಇವರಿಗೆ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಕೊಡಬೇಕು. ಮೌಲ್ಯಾಧಾರಿತ ರಾಜಕಾರಣ ಮಾಡತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟಿ ಬಿಟ್ಟಿ ಅಂದರೆ ಟ್ರಜರಿ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಇಲಾಖೆಯ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮೇಲಂಗಿಯನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿಟ್ಟು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕೈಯಿತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಈ ರೀತಿ ಆಗಿದೆ ಯಾರಾಳು ಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ ಬಿತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅವೆಲ್ಲ ಒಣಗಿ ಹೋಗಿವೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ತಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸಹನೆ ದೊಡ್ಡ ಆಸ್ತಿ ಆದ್ದರಿಂದ ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯರನ್ನು ಮಲಗುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಡಬೇಕು. ಇದು ಇವರ ಆಸೆ. ಇಲ್ಲಿಗೆ ನಾನು ಈ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸಾಕು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ ಮೌಲ್ಯಾಧಾರಿತ ರಾಜಕಾರಣದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದು ಇದ್ದರೆ ಮಾತನಾಡಿ. ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಮಾತಿಗೆ ಬೀಗ ಹಾಕುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ನೀವು ಮತ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ, ಬೇಡ ಅನ್ನುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಆಸೆ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳಿಗೆ ಅಡ್ಡಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಒಂದೇ ಒಂದು ಕಿವಿ ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮೌಲ್ಯಾಧಾರಿತ ರಾಜಕಾರಣವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಕೇಂದ್ರದ ಮೇಲೆ ಸೇಡು ತೀರಿಸುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನು, ವಾಸ್ತವಾಂಶ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ. ಬರಗಾಲದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಮೌಲ್ಯಾಧಾರಿತ ರಾಜಕಾರಣವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಘನತೆ ಗೌರವದಿಂದ, ಮಾನ ಮರಾದೆಯಿಂದ ಗೌರವೀಣ ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತನದ ಪರಿಹಾರ ಕಂಡುಹಿಡಿಯಕ್ಕೆ ಪ್ರಚ್ಛೆಯನ್ನು ಈಗಲಾದರೂ ಗಳಿಸಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಪ್ರಯತ್ನ ನಿಮ್ಮಿಂದ ನಡೆ ಯಲಿ ಎಂಬ ಸದಿಚ್ಛೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ವೀರಣ್ಣ.—ಮಾನ-ಮರ್ಮಾದೆ ಎಂಬ ಎರಡು ಪದಗಳ ಪ್ರಯೋಗ ಅನ್ವಾರ್ಥವೆಂಬರಿ ಆಗಿದ್ದಿರೂ ಇಂಥ ವಿಚಾರಧಾರೆಯನ್ನು ಹೇಳತಕ್ಕ ದಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು ಸದನದ ಘನತೆಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇರಲಿ ಕೂರಿ ಏನೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನಮರ್ಮಾದೆ, ಘನತೆ-ಗೌರವವನ್ನು ಅವರು ನೀವು ಎಲ್ಲರೂ ಹೊಂದಿರಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸೀರಿಯಸ್ ಬೇಡ ಅನ್ನುವುದಾದರೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಆತಿಥ್ಯವನ್ನು ಪಾಲನೆ ಮಾಡೋಣ. ಆದರೆ ಅವರ ಗೌರವಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಮಾನಮರ್ಮಾದೆಗೆ ಕುದು ತಂದರೆ ಉಳಿದವರು ಅದರ ಲಾಭವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿ, ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಚುಚ್ಚು ಮಾತುಗಳು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದರೆ ಅವನ್ನು ವಾಸ್ತವಾಂಶಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಚುಚ್ಚು ಮಾತಿಗೆ ಏನು ಬೇಡ ಪಡಬೇಕಾದುದು ಇಲ್ಲ. ಅದನ ವಾಪಸ್ಸು ಕೂಡ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಿರಬೇಕು ಅಷ್ಟೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ನಾನು ಅದನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿಯೇ ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈ ಸಾರಿ ಬಹಳ ಸಮಾಧಾನವಾಗಿ ಸರಳ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ತಮಗೆ ಸಂತೋಷವಾಗಿದೆ ತಾನೆ. ನೋವು, ಯಾತನೆಯನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾವು ಕೊಟ್ಟಾಗ ಅವರು ಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಕೊಟ್ಟಾಗ ನಾವು ಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿ ಇದ್ದರೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಮಾಡಿ, ಪುನಃ ನಾವು ಕೊಡುವ ಸಂದರ್ಭ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನೀವೂ ಕೊಡುವುದು ಬೇಡ, ಅವರೂ ಕೊಡುವುದು ಬೇಡ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಸರಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿದಿರಿ. ಹೇಳುವ ಸಂದರ್ಭ ಬಂದಾಗ ಹೇಳಬೇಕು ಗುತ್ತದೆ, ಬಾರಿಸುವ ಸಂದರ್ಭ ಬಂದಾಗ ಬಾರಿಸಲೂ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನೀವು ಅವರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತೀರಿ, ಅವರೂ ನಿಮಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರು ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ನಾಲಿಗೆ ೩ ಇಂಚು ಇರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ೬ ಅಡಿ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಕೊಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಸಂಜೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಕಡಿಮೆ ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ಲೋಪ ದೋಷಗಳು ಬಂದಾಗ ಹೇಳತಕ್ಕ ವಿಚಾರಗಳು ಬರುತ್ತವೆ, ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† **ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ನಾರಾಯಣ ರಾವ್ (ಗಾಂಧಿನಗರ).**—ಸಂಸ್ಕೃತ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ. ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಂಡಿಸಿರುವ ಬೇಡಿಕೆಗಳಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುತ್ತಾ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸದನದ ಮೂಲಕ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಜನತಾ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರದ ಆಡಳಿತ ವೈಖರಿ ಅದರಲ್ಲೂ ಮುಖ್ಯವಾ ಸಚಿವರಗಳ ಆಡಳಿತ ವೈಖರಿ ಪೂರ್ಣ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಾಗಲಾರದು, ಸಚಿವರು ಜನರಿಗೆ ಸಿಗುವಂತಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಅವರನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಜನತಾ ಸರ್ಕಾರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳ ವಿಭಾಗವನ್ನು ಶುರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಜನರು ಏನು ತೊಂದರೆ ಪಡುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಅಂಥ ಜನರಿಗೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ವಾದರೂ ಸಹಾಯವಾಗಿದೆ. ಉಪಯೋಗವಾಗಿದೆ, ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಅದು ಪ್ರಶಂಸನೀಯವಾದ ಕೆಲಸ. ಸ್ವಲ್ಪ ದಿನಗಳ ಹಿಂದೆ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಆದೇಶ ಕೊಟ್ಟರು. ಜನರಿಗೆ ಏನು ಕುಂದುಕೊರತೆ ಇದೆ ಅದನ್ನು ಸ್ವತಃ ಕೇಳಲು ಸಮಯ ಕೊಟ್ಟು ಆದ್ಯತೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಆದೇಶ ಕೊಟ್ಟರು. ಇದು ಪ್ರಶಂಸಾರ್ಹವಾದ ಕಾರ್ಯ. ಇದಲ್ಲ ಏನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆಂದರೆ ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದ ಆಡಳಿತ

ವೈಖರಿ ಹೇಗಿತ್ತು, ಈಗ ಹೇಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಬಹಳ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತಿದೆ. ರಾಜ್ಯದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷತೆ, ನಿಸ್ಪೃಹತೆ, ಸಮರ್ಥತೆ ಇದೆಯೇ ಎಂದರೆ ನಿರಾಶೆಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಜನತೆ ಅನೇಕ ಆಶೆ ಆಶೋತ್ತರಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಜನತಾ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಚುನಾಯಿಸಿದೆ, ಅವರ ಆಶೆ ಆಶೋತ್ತರಗಳಿಗೆ ಸ್ಪಂದಿಸಬೇಕಾದರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಆಡಳಿತ ವೈಖರಿಯಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆಗಳು ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆಸೆ ಆಶೋತ್ತರಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ದಕ್ಷ ಆಡಳಿತವನ್ನು ತರುವುದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಹೇಗೆ, ಎಷ್ಟು ಬೇಗ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಜನ ಕಾತುರದಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಇಪತ್ತು ಸ್ವಲ್ಪ ಅದಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಾಗಲಾರದು. ಇದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಏನೆಂದರೆ ಆಡಳಿತ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದು. ಆಕೌಂಟಬಿಲಿ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಆಡಳಿತ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆಯೆಂದು ನಾನು ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲ ವರ್ಗದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ನೌಕರರಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ತರಬೇಕು, ತಂದು ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ನಿರ್ಮೂಲನ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದುದು, ಸರ್ಕಾರದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಆದ್ಯಕರ್ತವೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಕೆಲಸ ತಪ್ಪಾಗಿ ಮಾಡಿದರೆ, ಅಥವಾ ನಿಧಾನ ಮಾಡಿದರೆ ಅಥವಾ ಅಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಮಾಡಿದರೆ ಏನೂ ತೋಂದರಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರ ನೌಕರರಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಬೆಳೆದಿದೆ. ಯಾರು ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರಾಗಿರುತ್ತಾರೋ, ಯಾರು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಮತ್ತು ಅಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅವರಿಗೆ ಆದರಿಂದ ಏನು ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಭಯ ಇಲ್ಲ. ಈ ಭಾವನೆಯಿರುವುದರಿಂದ, ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ನೌಕರರೂ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಷತೆ, ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಸೆನ್ಸ್, ಆಫ್ ಆಕೌಂಟಬಿಲಿಟಿ ತರುವುದರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಆದ್ಯಗಮನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇದನ್ನು ಕಾಯಿದೆ ಅಥವಾ ರೂಲ್ಸ್ ಮುಖಾಂತರ ಮಾಡಬಹುದು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಯಲ್ಲೂ, ನೌಕರರಲ್ಲೂ ಆಕೌಂಟಬಿಲಿಟಿಯನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ರೀತಿ ರೂಲ್ಸ್ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದನ್ನು ಮಾಡದೆ ಬೇರೆ ರೂಲ್ಸ್ ಮಾಡಿದರೆ ಸರಿ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ರೂಲ್ಸ್ ಮಾಡದೇ ಹೋದರೂ ಕೂಡ ಸಚಿವರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯ ಮೇಲೆ ಬಿಗಿಯಾದ ಹಿಡಿತವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಯಾವುದಾದರೂ ಅಧಿಕಾರಿ ಅಥವಾ ನೌಕರ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡದೇ ಹೋದರೆ, ಅಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ, ನಿಧಾನವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ಆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮತ್ತು ನೌಕರರ ಮೇಲೆ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಹೊರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಾಯಂಕ್ರಮವನ್ನು ಅಯಾ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹಾಕಿಕೊಂಡರೆ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಿಗಿ ಬರುತ್ತದೆ, ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷತೆ ಬರುತ್ತದೆ, ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಹೋಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲೂ ಆಯಾ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಒಂದು ಅಂಶದ ಕಡೆ ಗಮನವನ್ನು ಕೊಡುವಂತೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಜನರಲ್ ಆಡ್ವಿನ್ಸ್ಟ್ರೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾದ ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರವೆಂದರೆ ಆಡಳಿತದ ವೆಚ್ಚ. ಆಡಳಿತ ವೆಚ್ಚ ದಿನೇ ದಿನೇ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ, ಈ ಆಡಳಿತ ವೆಚ್ಚದ ಮೇಲೆ ಕಡಿವಾಣ ಹಾಕದೇ ಹೋದರೆ ದಕ್ಷ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಎಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿ ಕಡಿವಾಣ ಹಾಕಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ ದುಂದು ವೆಚ್ಚವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಆದ್ಯಕರ್ತವೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವಿಷಯದ ಕಡೆಯೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಈಗ ಸರ್ಕಾರದ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಅನಾವಶ್ಯಕವಾದ ದುಂದು ವೆಚ್ಚ ಬಹಳಷ್ಟು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಹುದಾದರೂ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಿದ್ಧಸರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರುವ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ

ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಸ್ಟೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಅಫ್ ಫಿಲ್ಡ್ ಎಂಟರ್‌ಪ್ರೈಸಸ್‌ನವರು ಸ್ಟೇಟ್ ಅಂಡರ್‌ಟೇಕಿಂಗ್ ಕಂಪನಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವರದಿಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿ ಸದನಕ್ಕೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಆ ವರದಿಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುವಾಗ ಬಹಳಷ್ಟು ದುಬಾರಿಯಾದ ಕಾಗದವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ಅಚ್ಚು ಹಾಕಿಸುವುದರಲ್ಲೂ ದುಬಾರಿ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದು ಅದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ತಪ್ಪು ಸಿಪ್ಪುಗಳಲ್ಲಿಂದ ಅಚ್ಚು ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಕು ಬಹಳ ಬೆಲೆಬಾಳುವ ಕಾಗದವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ, ಬಹಳ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚು ಹಾಕಿಸುವುದರಿಂದ ಯಾರಿಗೂ ಉಪಯೋಗವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ತರಹದ ದುಂದು ವೆಚ್ಚವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಒಟ್ಟಾರೆ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಇದು ಕಡಿಮೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ದುಂದುವೆಚ್ಚಗಳು ಕಡಿಮೆ ಕಡಿಮೆ ಸೇರಿದರೆ ದೊಡ್ಡ ದಾದದಿಂದ ವೆಚ್ಚವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ದುಂದು ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಸೋರುವಿಕೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದರಲ್ಲೂ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಜೊತೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಕೂಡ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸಹ ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಆನಾವಶ್ಯಕವಾದ ವೆಚ್ಚವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಎಲ್ಲ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ನೌಕರರಿಗೆ ಕರೆ ಕೊಟ್ಟು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಆಲಾಪಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ದುಂದು ವೆಚ್ಚವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ವರದಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅವರು ಅದನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಏನು ಕಾರಣವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಕರೆಯನ್ನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಬರೀ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿಗೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಈ ರೀತಿಯ ಕರೆಯನ್ನು ಜನರಿಗೂ ಕೊಟ್ಟರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಎಷ್ಟೋ ವಿಚಾರಗಳು ಜನರಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ದುಂದುವೆಚ್ಚಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು ಎಂದು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಕರೆ ಕೊಟ್ಟು ಅವರಿಂದ ಬಂದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದರೆ ದುಂದುವೆಚ್ಚವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಆರ್ಥಿಕ ಮುಗ್ಧವೆಂದು ಏದರಿಸುತ್ತಿದೆ. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ದುಂದುವೆಚ್ಚವನ್ನು, ಅನಾವಶ್ಯಕವಾದ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದು ಬಹಳ ಅನಿವಾರ್ಯ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ತಕ್ಷಣ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಲ್ಲಿರುವ ಅದಕ್ಷತೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದು ದಿನೇ ದಿನೇ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ನಾನು ಖಜಾನೆಯ ಅದಕ್ಷರು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅದೇ ರೀತಿ ದಕ್ಷರು ಎಂದೂ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ದಕ್ಷರಾದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದ್ದರೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಜನ ಅದಕ್ಷ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಷತೆಗೆ ಮೂಲ ಕಾರಣ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ತರಬೇತಿ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಇರುವುದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿಗೆ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ತರಬೇತಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಅಂದರೆ ರೆಕ್ರೂಟಿಂಗ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಪೂರು ಮಾಡುವ ಮುಂಚೆ ತರಬೇತಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈಗಾಗಲೇ ತರಬೇತಿ ಕೊಡುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಸರ್ವಿಸ್‌ನಲ್ಲಿರುವಾಗ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟು ಸರ್ಕಾರದ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಕೆಲಸ ಹೇಗೆ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿ ಕೊಡುವುದು ಮುಖ್ಯ. ಮೊದಲು ಸರ್ಕಾರಿ ಕೆಲಸ ಎಂದರೆ ಬರೀ ಕ್ಲರ್ಕ್ ಕೆಲಸವಾಗಿತ್ತು ಈಗ ಬರುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಾ ಕ್ಲಿಪ್ಪವಾದ ಕೆಲಸವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಕಾನೂನುಗಳು, ನಿಯಮಗಳು ಇವೆ. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಾರಕೂಸು ಕೂಡ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಸರ್ಕಾರಿ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ತರಬೇತಿ ಕೊಟ್ಟು ಆಮೇಲೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತೊಂದೂ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ. ಅದು ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ನೌಕರರ ವರ್ತನೆ. ಇವರು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ಜೊತೆ ಹೇಗೆ ವರ್ತಿಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಅವರನ್ನು ಹೇಗೆ ಸಂಭೋಧಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಬಹಳ ನಿರಾಶಾದಾಯಕವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ.

೨-೫೦ ಪಿ. ಎಂ.

ಇವತ್ತು ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ನೌಕರರು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಜೊತೆ ಸೌಜನ್ಯದಿಂದ ನಡೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ತರವೇತಿ ಕೊಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಜೊತೆ ಹೇಗೆ ವರ್ತನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ತರವೇತಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಇದನ್ನು ತರದೆ ಇದ್ದರೆ ಜನರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ, ನಿರಾಸೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಜೊತೆ ಸೌಜನ್ಯದಿಂದ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ವರ್ತನೆ ಬಗ್ಗೆ ತರವೇತಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಇಷ್ಟು ನಾನು ಹೇಳಿದ ವಿಷಯಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಷಯಗಳು. ಇವತ್ತಿನ ಆಡಳಿತ ವೈಖರಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸ ಮಾಯವಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಇವತ್ತು ವಿಶ್ವಾಸ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ, ಅದಕ್ಕೇ ಇರುವುದರಿಂದ, ಸರಿಯಾದ ತರವೇತಿ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಅಲಕ್ಷ್ಯ ಆಡಳಿತ, ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಒರತುತ್ತಾ ಇದೆ. ಈ ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಈ ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಷಯದ ಕಡೆಗೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆಡಳಿತದ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿ ಮಾರಾಟ ತೆರಿಗೆ ವಿಷಯವಾಗಿ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ಏನು ವಹಿವಾಟಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳ ಆಗುತ್ತಾ ಇದೆ ಅದೇ ರೀತಿ ಮಾರಾಟ ತೆರಿಗೆಯಲ್ಲೂ ಹೆಚ್ಚಳ ಆಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದು ನೀವು ಕೊಟ್ಟ ಅಂಕಿಸಂಖ್ಯೆಯಿಂದಲೇ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೇ ಇವತ್ತು ವಸೂಲಾತಿ ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚು ಆಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವಿಷಯದ ಕಡೆಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ತೆರಿಗೆ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡವರು ಸಪ್ಪಿ ಕೊಂಡೇ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ತೆರಿಗೆ ಕಟ್ಟುವವರು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡೇ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಸರ್ಕಾರ ಈ ಬಗ್ಗೆ ತ್ವರಿತ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಗಿರಣಿ-ರಣಿರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೧೩೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವಸೂಲಾತಿ ಬಾಕಿ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ಕೇಸ್‌ಗಳು ಇರುವುದರಿಂದ ಇದು ಬರಲು ತಡವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಕರಣಗಳು ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಇವೆ ? ಇವುಗಳಿಂದ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಬರಬೇಕಿದೆ ? ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಅಂಕಿಸಂಖ್ಯೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಮಾರಾಟ ತೆರಿಗೆ ಇಲಾಖೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವಾಗ, ಅಲ್ಲಿನ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಸರಿಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಜನರು ಲಘುವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಕೊಡಬೇಕೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮಾರಾಟ ತೆರಿಗೆಯ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ವಿಚಾರವಾಗಿ ನಾನು ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವನ್ನು ತಡೆದುಹಾಕಬೇಕಾದುದು ಬಹಳ ಇದೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಆದ್ಯತೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ವೃತ್ತಿ ತೆರಿಗೆ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದ ಜನರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರವನ್ನು ನೀಡಿದ್ದೀರೋ ಈ ವೃತ್ತಿ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಜನತೆ ನೀಡಿದ್ದೀರೋ. ಆದರೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಗರದ ಶಾಸಕರು ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದ ಜನತೆ ಕಳೆದ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಬಲವಂತ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವೃತ್ತಿ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಕಸುಬು ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇದನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಆಗದೇ ಇದ್ದರೆ ಇವತ್ತು ಏನು ೧೫೦೦ ರೂ. ಗಳವರೆಗೆ ನೌಕರರಿಗೆ ರಿಯಾಯಿತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರೋ ಅದೇ ರೀತಿ ಪೌರಪಾಲಿಕೆಗೂ ಕೂಡ ರಿಯಾಯಿತಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷ ಕೂಡಾ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಸುಮಾರಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಈಗ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ, ಬಹಳ ಜನರು ವೃತ್ತಿ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಡಿ ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ವೃತ್ತಿ ತೆರಿಗೆ ಬಗ್ಗೆ ೨ ಕೇಸ್‌ಗಳು ಕೂಡಾ ಸುಪ್ರೀಮ್‌ಕೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಬಹಳ ಜನರು ತೆರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲದೇ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ದಂಡ ಹಾಕಿ, ಬಡ್ತಿ ಹಾಕಿ ವಸೂಲಾತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನೋಟೀಸನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹೋದಸಲ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಕೇಳಿದ್ದೆ. ಇವತ್ತು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಾನೂನು ಮಾಡಿ

ಎಲ್ಲರೂ ಆ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ದಂಡ ಮತ್ತು ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ವೆನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆನ್ನುವ ರಿಯಾಯಿತಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಅವರಿಗೂ ಸಹಾ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಯಾರು ಯಾರು ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಅವರಲ್ಲರೂ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾದ ವರಮಾನ ಬರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಶಂಸನೀಯವಾದ ವಿಚಾರ ಎಂದರೆ, ಇಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ವೆಚ್ಚ ಅಷ್ಟೇ ಇದ್ದು ಅದು ಹೆಚ್ಚು ಆಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷ ಏನು ವೆಚ್ಚ ಆಗಿತ್ತೋ ಅಷ್ಟೇ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಸರಿದೂಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಇದೇ ರೀತಿ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಬಹಳ ಕನಿಷ್ಠ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಖಜಾನೆ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೇ ಒಂದು ವಿಷಯ ವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ನಿವೃತ್ತಿ ವೇತನವನ್ನು ಬಟವಾಡೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ವೆಟ್ ಖಜಾನೆಯೊಡನೆ ೧೯೮೪ ರಿಂದ ಶುರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಬಹಳ ಸಹಾಯವಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಬೆಂಗಳೂರು ಜನತೆ ಪರವಾಗಿ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲರ ಪರವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅಭಿನಂದನೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಸಮೂಹ ವಿಮಾ ಯೋಜನೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಇದು ಕೇವಲ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿಗೆ, ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಾನವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಇವತ್ತು ಯಾರು ದುರ್ಬಲವರ್ಗದವರು, ಅನ್ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಾನದ ಜನ ಇದ್ದಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಇದನ್ನು ಅನ್ವಯ ಮಾಡ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಮೂಹ ವಿಮಾ ಯೋಜನೆಯ ಸಹಾಯವನ್ನು ರೈಲ್ವೆ ಪೋರ್ಟ್‌ರಸ್‌ಗೆ ಅನ್ವಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೨೦೦ ರಿಂದ ೨೫೦ ಜನ ಲೈಸೆನ್ಸ್‌ಡ್ ಪೋರ್ಟ್‌ರಸ್ ಇದ್ದು ಅವರನ್ನು ರೆಗ್ಯುಲೇಟ್ ಮಾಡಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಡುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇರೆ ಯಾವ ಅನುಕೂಲತೆಯನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಸಮೂಹ ವಿಮಾ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟೆ. ಎಲ್.ಐ.ಸಿ.ನವರೂ ಕೂಡಾ ಈ ಬಗ್ಗೆ ರೈಲ್ವೆ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ನಮಗೆ ಗ್ಯಾರಂಟಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ನಾವು ಏಮೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ರೈಲ್ವೆ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಮುಂದೆ ಬಾರದಿದ್ದರಿಂದ ಅದು ಅಲ್ಲಿಗೆ ನಿಂತು ಹೋಯಿತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿ, ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗದವರು ಹಾಗೂ ಅನ್ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಾನದವರು ಏನು ಇದ್ದಾರೆ ಅವರಿಗೂ ಇದನ್ನು ಅನ್ವಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಖಂಡಿತ ಆ ಜನರಿಗೆ ಉಪಯೋಗ ಆಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ, ಇನ್ನು Compassionate Appointment ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಕೆಲವೊಂದು ರಿಯಾಯಿತಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತು ಅವರ ಹುಡುಗರು ಅಪ್ರಾಪ್ತರಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡಾ ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಬಹುದೆಂದು ಹೇಳಿ ಸರ್ಕಾರ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ವಿನಾಯಿತಿ ತಂದಿರುವುದು ಆ ಜನರಿಗೆ ಬಹಳ ಉಪಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಿದಂತಾಗಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರಶಂಸೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ಏಜ್ಡಾ ನದ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಆದ್ಯತೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಏಜ್ಡಾ ನದ ಬಗ್ಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ಹುಟ್ಟಿಸುವ ಕೆಲಸ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ೧೦-೧೫ ವರ್ಷದ ಹುಡುಗ ಹುಡುಗಿಯರಿಗೆ ಅವರ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಹುಟ್ಟಿಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ರೂಪಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಬೇರೆ ಯಾವ ಏಜೆನ್ಸಿಗೂ ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸದೆ ಸರ್ಕಾರವೇ ಇದನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಾದರೂ ಇದನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಬೇಕು.

ಇನ್ನು, ಪರಿಸರವನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಸಿದೆ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಗಿಡಮರಗಳನ್ನು ನೆಡುವ ಕಾರ್ಯವೆಂತೂ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆದಿದೆ. ಇವತ್ತು ಯಾವುದು ರೇರ್ ಸ್ಪೀಸೀಸ್ ಇದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿ ವುದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಕೆಲಸವಾಗಿಲ್ಲ.

ಮಿಕ್ಕ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು, ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿಗಾಗಿ ಏನೇನು ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಸ್ಕೀಮ್‌ಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿದೆ ಅವು ಚೆನ್ನಾಗಿವೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಜೆಟ್‌ನ್ನು ಮಂಡಿಸುವಾಗ ಒಳ್ಳೆಯ ಸೌಲಭ್ಯ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಅವರೂ ಸಹ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ಎಲೆಕ್ಷನ್‌ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ೧೯೮೪-೮೫ರಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಅಂದರೆ ಏಳೆಂಟು ಚುನಾವಣೆಗಳು ಬಹಳ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ನಡೆದಿವೆ. ಎಲ್ಲೂ ಮಯಲ್‌ನಸ್ ಸಂಭವಿಸಿಲ್ಲ. ಪೋಲಿಸ್‌ ಲಿಸ್ಟ್ ಪ್ರಿಪೇರ್ ಮಾಡಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ತಪ್ಪುಗಳಾಗಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಏರಿಯಾ ವೈಸ್ ಲಿಸ್ಟ್ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇನ್ನು ಮುಂದಾದರೂ ಏರಿಯಾ ವೈಸ್ ಮಾಡಿ.

ಪೆನ್‌ಷನ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈಗಾಗಲೇ ಓಲ್ಡ್ ಏಜ್ ಪೆನ್‌ಷನ್ ವಿಧವಾ ಪೆನ್‌ಷನ್ ಮತ್ತು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರರ ಪೆನ್‌ಷನ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಜೀವನವೆಚ್ಚ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಪೊಲೀಸರ ಪೆನ್‌ಷನ್ ಅನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಲು ಈಗಾಗಲೇ ರೆಪ್ರೆಸೆಂಟೇಷನ್ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕು. ಪೆನ್‌ಷನ್‌ಗಳನ್ನು ವಿತರಣೆ ಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಲೋಪದೋಷಗಳುಂಟಾಗುತ್ತಿವೆ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು.

ಇದನ್ನು ಆಡಳಿತ ಸುಧಾರಣೆ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದಾಗದಿದ್ದರೆ ಜನರಿಗೆ ಖಂಡಿತ ಉಪಯೋಗವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಜನ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೆಟ್ಟ ಹೆಸರು ಬರುತ್ತದೆ.

ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ. - (ಗುಂಡ್ಲುಪೇಟೆ)

ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಬೇಡಿರುವ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ೩೦ ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ಬೇಡಿಕೆ ಬಗ್ಗೆ ವಿರೋಧ ಮಾಡಬೇಕೋ ಪರ ಮಾಡಬೇಕೋ ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ವಿರೋಧ ಮಾಡುವುದೇ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಡಿಪ್ಯೂಟಿ ಮೇಲಿನ ೧೯೮೪-೮೫ರ ವರದಿಯ Introduction ನಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದೆ.

FUNCTIONS.--The Functions fall into three broad groups, as under - **I NODAL FUNCTIONS.**

i. Formulation of personnel policies on matters relating to recruitment, promotion and condition of service.

ii. reservation for SC/ST and other backward classes in service.

iii. discipline and morale in services including administrative vigilance.

iv. staff welfare.

ಈ ರೀತಿ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ರಿಪಾರ್ಮ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ತಾವು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವಂತಹ ಮುಖ್ಯ ನಿರ್ಧಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂದರೆ.

(a) Enhancement of percentage of reservation to SC/STs.

With a view to have adequate representations to SC-STs candidates in the State Civil Services, Government have enhanced in general, the percentage of reservation for G/ST candidates from 15 and 3 to 20 and 5 respectively indirect recruitment to the cadre in which their representation falls short of the percentage prescribed. ಸಿಂಪ್ಲಿಫೈ ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿರುವುದು ಸಂತೋಷ. ಬಹಳ ಮೆಚ್ಚತಕ್ಕ ಕೆಲಸ. ಆದರೆ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ವಿವರಣೆ ಕೇಳಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಅವರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಆಯ್ಕೆ ವರ್ಗವರ್ಗ, ಅವರ ಸಂಬಳ, ಸಾರಿಗೆಗಳು ಮತ್ತು ಪೆನ್‌ಷನ್ ಈ ಎಲ್ಲ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನೂ ಅವರೇ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಪರಿಶಿಷ್ಟ ವರ್ಗದವರಿಗೆ, ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಬಹಳ ಅನುಕಂಪ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

೫೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಪಾಪುಲೇಷನ್ ನಾವು ಇದ್ದೇವೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸರಾಸರಿ ಅರ್ಧಭಾಗ ಮಹಿಳೆಯರೂ ಇದ್ದೇವೆ. ಸರಿಯಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಕಿರುಬೆರಳಿನಷ್ಟು ನಾವೇ ಜಾಸ್ತಿ ಇದ್ದೇವೆ. ನಮಗೆ ನ್ಯಾಯ ದೊರೆಯುತ್ತಿ ದೆಯೇ, ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಯಾವ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ Constitutionally you have got equal opportunity and equal rights - ಎಂದು ನೀವು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ, ನಾವು ಪುಸ್ತಕದ ಬದನೇಕಾಯಿಯನ್ನು ತಿಂದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ನಾವೇ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾಗರರವರಿಗೆ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದೇ ರೀತಿ ಇಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಾದ ನಾವು ಪುಸ್ತಕದ ಬದನೇಕಾಯಿಯನ್ನು ತಿಂದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೇ ? ಇವತ್ತು ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ Women are untouchables, Women are dhobis, Women are buttlers, Women are Sweepers, Women are Coolies and last of all. Women are slaves and bonded labourers. ಇಷ್ಟೂ ಇದೆ. ನಾವು ಇವತ್ತು ಎಲ್ಲಿ ನಿಂತುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ನಿಮ್ಮ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಒಗೆದು ಕೊಡಬೇಕು, ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಮನೆ ಕಸವನ್ನು ಗುಡಿಸಬೇಕು, ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದ ದನಗಳನ್ನು ಅಡಿಗೆ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ಕಸವನ್ನು ಗುಡಿಸಬೇಕು, ದನಗಳ ಮೈ ತೊಳೆಯಬೇಕು, ಹೊಲ ಅಥವಾ ಗದ್ದೆಗಳಿಗೆ ಹೋದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರಭು ಕಿತ್ತು ನಾಟಿ ಹಾಕಬೇಕು ಕಳೆ ತೆಗೆಯಬೇಕು, ಕೂಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕು ಗಂಡಸರಿಗೆ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಿ ಊಟಕ್ಕೆ ಹಾಕಬೇಕು, ಬೆರಣಿ ತಟ್ಟಬೇಕು, ಮಕ್ಕಳ ಮಲವನ್ನು ತೆಗೆದು ಚೊಕ್ಕಟ ಮಾಡಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸಬೇಕು, ಇನ್ನೂ ಏನೇನೋ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೆಂಗಸು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಗಂಡಸರೂ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ.—ಗಂಡಸರು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ನಾನು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಕೇಳಿ. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮೊನ್ನೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು, ನಾನು ಇಗ್ನಿಟಿ ಲೇಬರ್ ಆಗಿ ಏನೋಬ ಧಾರೆಯವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಮಲ ತೆಗೆದುಕಾಕಿಬಿಟ್ಟೆ ಎಂದು ನಾನಾದರೂ ಅವರನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ, ನಿಮ್ಮ ತಾಯಿಯ ತೊಡೆಯಮೇಲೆ ನೀವು ಮಾಡಿದ ಮಲವನ್ನು ನಿಮ್ಮ ತಾಯಿ ತೆಗೆಯುತ್ತಿಲ್ಲವೆ ? ನೀವು ತೆಗೆದದ್ದು ಮಾತ್ರ ಮಲ, ನಿಮ್ಮ ತಾಯಿ ತೆಗೆದದ್ದು ಮಲ ಅಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ನಾನು ಮಾಡಿದ್ದು ಬೇರೆಯವರ ಮಲ ತೆಗೆದದ್ದು.

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ.—ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳೂ ಇದೇ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಹಾಗಾದರೆ ಅವರನ್ನು ಏನೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತೀರಿ ? ಅವರೂ ಕಸ ಗುಡಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆ ? ಅವರೂ ಮುಸುರೆ ತೊಳೆಯುವುದಿಲ್ಲವೆ ? ಈ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಮಂಗಳಸೂತ್ರವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ, ಎರಡು ಹೊತ್ತು ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಕೂಳು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ, ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರಕ್ಕೇ ಇವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಬಿದ್ದಿರಬೇಕು. ಇವರು ಮಾಡು ಎಂದಿದ್ದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು, ಇವರು ಕುಣಿ ಎಂದರೆ ಕುಣಿಯಬೇಕು, ಗಂಡಸರು ಇವಳನ್ನು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ಒಳಗೇ ಬಿದ್ದಿರಬೇಕು. ಇದು ಇವತ್ತು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ. ಇಂಥ ಸ್ವೇಚ್ಛೆಗೆ ನೀವು ಯಾವ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಅಥವಾ ಯಾವ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ? ಇಂಥ ಬಾಡೆಡ್ ಲೇಬರ್‌ಗೆ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮಗೆ ಚಿಂತನೆ ಇಲ್ಲವೆ ? ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡದಿರುವುದು ನಿಮ್ಮ ತಪ್ಪಲ್ಲವೆ ? ಹಿಂದಿಗಿಂದಲೂ ಇದೇ ರೀತಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಚರಿತ್ರೆ, ಪುರಾಣಗಳೆಲ್ಲಾ ಕೂಡ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಇದೇ ರೀತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ಅತ್ಯಾಚಾರ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಮೊನ್ನೆ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರಾದ ರಾಜಯ್ಯನವರು ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾ, ಪುರಾಣ ಪ್ರಧಾನವಾದ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಂಥಾದ್ದೆಲ್ಲಾ ಆಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲೂ ಆಗುವುದು ಸಹಜ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಅವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ರಾಸ್ತಾ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಕೂಡ ಹೇಳಿದರು. ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಆಯುಕ್ತ, ಬಿಹಾರದಲ್ಲಿ ಆಯುಕ್ತ. ಅದೇ ರೀತಿ ಸವೈಲ್ನೂ ಆಗಿದೆ. ಆದರೆ ಏನು ತಪ್ಪು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು ಮೊದಲು ನಾನು ಸಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಏನೋ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟು,

ಕೊಂಡಿದ್ದು ಇವರು ಬೇರೆಯವರ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಮಾಡುವುದು, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅಚ್ಚು ಮೆಚ್ಚು ಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ, ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಇವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ, ಅವರಿಗೆ ಅಗುತ್ತಿರುವ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುತ್ತಾರೆ, ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಇವರ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಅದು ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಇವರು ಮಾಡಿದ್ದು ಎಂದರೆ ಸಹಕಾರಿ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ೨೦ ಪ್ರಸೆಂಟ್ ಮಿಸಲಾತಿ. ವಿಧವೆಯಾಗಿ ೫೦ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುವುದು, ಗರ್ಭಿಣಿಯರಿಗೆ ೩೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುವುದು ತಾಳಿ ಭಾಗ್ಯ. ೨ ಸೀರೆ, ೨ ರೂಪಾಯಿಗೆ ಒಂದು ಕೆ.ಜಿ. ಅಕ್ಕಿ ಕೊಡುವುದು, ಇದರಲ್ಲೇ ಮುಗಿದುಹೋಯಿತು. ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನಾದರೂ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ, ಇವರು ೩೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡದೆ ಇದ್ದರೆ ಯಾವ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳೂ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹಡೆಯುವುದೇ ಇಲ್ಲವೆ? ೫೦ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ವಿಧವೆಯರು ಯಾರೂ ಕೊಡ ಅನ್ನವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ತಿನ್ನುವುದೇ ಇಲ್ಲವೆ? ೨ ರೂಪಾಯಿಗೆ ಕೆ.ಜಿ. ಅಕ್ಕಿ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಯಾರೂ ಊಟವನ್ನೇ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೆ? ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಯಾರು ಕೇಳಿದ್ದರು? ಎದ್ದು ಎಂತ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಯಾರೂ ನಿಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳಲೇ ಇಲ್ಲವೆ? ಬಿ.ಎ., ಬಿ.ಎಸ್.ಸಿ., ಎಂ.ಎ., ಎಂ.ಎಸ್.ಸಿ., ಬಿ.ಕಾಂ., ಎಂ.ಬಿ.ಬಿ.ಎಸ್., ಎಲ್.ಎಲ್.ಬಿ., ಮುಂತಾದವನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೊಡಿದರವರು. ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು, ಡಾಕ್ಟರ್‌ಗಳು, ಇವರೆಲ್ಲಾ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆಂದು ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲವೆ? ನೀವು ಎಷ್ಟು ಜನ ಅಡ್ವೋಕೇಟ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ? ಎಷ್ಟು ಜನ ಮುನೀಫ್‌ ವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ? ಎಷ್ಟು ಜನ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳನ್ನು ಈ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಪೈಕಿ ಕರೆದು ಕೆಲಸ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ? ೧೮ ಪ್ರಸೆಂಟ್‌ನವರಿಗೆ ವಿವಿಧ ಕಸುಬುಗಳಲ್ಲಿ ಟ್ರೈನಿಂಗ್‌ನ್ನು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ ಆದರೆ ಈ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಏತಕ್ಕೆ ಕೊಡಬಾರದು? ಇವರಿಗೂ ಏತಕ್ಕೆ ಟ್ರೈನಿಂಗ್‌ ಕ್ಲಾಸ್ಸ್‌ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬಾರದು? ಇವರು ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯ ಕೂಲಿ ಕೆಲಸವನ್ನೇ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರಬೇಕೆ? ಬಾಂಡೆಸ್‌ ರೇಬರರ್ಸ್‌ ಆಗಿಯೇ ಇರಬೇಕೆ? ಹೀಗೆ ಇದ್ದರೆ ನಿಮಗೆ ಸಂತೋಷವೆ? ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಯಾವುದೇ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಾಗಲಿ ಸ್ಪರ್ಧೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವೆ? ಇವರಿಗೆ ರೋಸ್ಟರ್‌ ಪದ್ಧತಿ ಯನ್ನು ಏನಾದರೂ ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರಾ? ಯಾವಾಗಲೂ ಇವರು ಹೀಗೇ ಬಿದ್ದಿರಬೇಕೆ? They are a bit physically weak so they should be like this ಎನ್ನುವುದು ನಿಮ್ಮ ನೀತಿಯೇ? ಇದೇ ರೀತಿ ಫಿಸಿಕಲ್ ವರ್ಕ್‌ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಲು ಸಮರ್ಥರು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೊರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿ ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ರಷ್ಯಾದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರು ರೈಲನ್ನು ಓಡಿಸುತ್ತಾರೆ, ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಓಡಿಸುತ್ತಾರೆ, ಪೋಲೀಸ್‌ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.....

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಜಿ. ಕೊಟ್ಟಪ್ಪ.—ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲೂ ಮಹಿಳೆ ರಾಜ್ಯಭಾರವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಲ್ಲಾ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ.—ಆಕೆಯನ್ನು ಏನು ಮಾಡಿದಿರಿ ಎಂಬುದೂ ಗೊತ್ತಿ ದೆಯಲ್ಲಾ. ಆಕೆ ಆಡಳಿತ ಮಾಡುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಸಹಿಸಲಾರದೆ ಚುಪ್ಪಾನ್ ಚೂರು ಮಾಡಿದಿರಿ. ಆಕೆಯನ್ನು ಚೂರುಚೂರು ಮಾಡಿ ಸಾಯಿಸಿದಿರಿ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಎಂಥಂಥ ವೀರ ಮಹಿಳೆಯರು ಇದ್ದು ರಾಜ್ಯಭಾರವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆ? ರಸಿಯಾ ಬೇಗಂ ಇರಲಿಲ್ಲವೆ? ಚಾಂದಬೀಬಿ, ಕಿತ್ತೂರುರಾಣಿ ಚೆನ್ನಮ್ಮ, ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿ ಇವರೆಲ್ಲಾ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೆ? ಇವರು ಗಂಡಸರಿಗಿಂತಲೂ ಏನು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದ್ದರು. ಇವರ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನೋಡಿ ಸಹಿಸಲಾರದೆ ಗಂಡಸರು ಹೊಟ್ಟೆ ಉರಿಯಿಂದ ಹಾಳು ಮಾಡಿದಿರಿ. ಅವರನ್ನು ಚೂರು ಚೂರು ಮಾಡಿ ಸಾಯಿಸಿದಿರಿ. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಹೆಚ್ಚು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳು ಏನು? ಅವರಿಗೆ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಸಿಕ್ಕಿದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಒಂದೆರಡು ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ವಿಧಾನ ಸೌಧದಲ್ಲಿ ನೌಕರರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಜಾಯಿಂಟ್‌ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಜಿ ಜನ ಇದ್ದಾರೆ, ಮಹಿಳೆ ಒಬ್ಬರೂ ಇಲ್ಲ. ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳು ೧೭ ಜನ ಇದ್ದರೆ ಇವರಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಮಹಿಳೆಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅಡೆರ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳು ೮೮ ಜನ ಇದ್ದರೆ ಇವರಲ್ಲಿ ೯ ಜನ ಮಾತ್ರ ಮಹಿಳೆಯರಿದ್ದಾರೆ, ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳು ೭೭ ಜನ ಇದ್ದರೆ ಒಬ್ಬಳು ಮಾತ್ರ ಮಹಿಳೆ ಇದ್ದಾಳೆ. ಸಚಿವರುಗಳ ಹತ್ತಿರ ೨೯ ಜನ ಆಪ್ತ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು ಇದ್ದರೆ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಇವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರೂ ಇಲ್ಲ. ಏಕೆ ಸ್ವಾಮಿ, ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಆಪ್ತ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ

ಯಾಗಲು ಯಾರೂ ಅರ್ಹತೆ ಇರುವವರು ನಿಮಗೆ ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲವೆ ? ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಫಂಕ್ಷನೇರಿಸ್‌ಗೆ ಅಪ್ಪ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು ಟಿ ಜನ ಇದ್ದರೆ ಇವರಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಕೂಡ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಸರ್ಕಾರಿ ಸಚಿವಾಲಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಶಾಖಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಹುದ್ದೆ ೨೭೫ ಇದ್ದು ಹಾಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವವರು ೨೭೦ ಜನರು. ಇವರಲ್ಲಿ ೨೩೮ ಜನ ಗಂಡಸರು ಇದ್ದರೆ ಕೇವಲ ೩೬ ಜನ ಮಾತ್ರ ಮಹಿಳೆಯರಿದ್ದಾರೆ. ಹಿರಿಯ ಸಹಾಯಕರ ಹುದ್ದೆಗಳು ೨೮೭ ಪಾಲಿ ಇದ್ದು ಹಾಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವವರು ಎಂದರೆ ೩೦೯ ಜನರು. ಇವರ ಪೈಕಿ ಗಂಡಸರು ೨೬೬ ಜನ ಇದ್ದರೆ ಮಹಿಳೆಯರು ಕೇವಲ ೪೩ ಜನ ಮಾತ್ರ. ಸಹಾಯಕರ ಹುದ್ದೆಗಳು ೫೪೦ ಇದ್ದು ಹಾಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವವರು ಎಂದರೆ ೫೨೦ ಜನರು. ಇವರ ಪೈಕಿ ೪೫೮ ಜನ ಗಂಡಸರು ಇದ್ದರೆ ಕೇವಲ ೬೨ ಜನ ಮಾತ್ರ ಮಹಿಳೆಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಕಿರಿಯ ಸಹಾಯಕರ ಹುದ್ದೆಗಳು ೫೩೩ ಇದ್ದು ಹಾಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ ೪೩೦ ಇದೆ. ಇವರ ಪೈಕಿ ಗಂಡಸರು ೩೬೪ ಇದ್ದರೆ ಮಹಿಳೆಯರು ಕೇವಲ ೭೦ ಜನರು ಮಾತ್ರ ಇದ್ದಾರೆ. ಶೀಘ್ರಲಿಪಿಗಾರರ ಹುದ್ದೆಗಳು ೩೮೪ ಇದ್ದು ಇದರಲ್ಲಿ ೨೪೦ ಜನ ಗಂಡಸರು ಮತ್ತು ೧೪೩ ಜನ ಮಹಿಳೆಯರು ಇದ್ದಾರೆ.

೪-೦೦ ಪಿ.ಎಂ.

ಇನ್ನು ಸ್ಟೇನೋಗ್ರಾಫರ್ಸ್ ಒಟ್ಟು ೪೫೬ ಜನರು ಇದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ ೪೪೦ ಜನರು ಫೀಮೇಲ್ ೨೧೫ ಜನರು ಇದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಫ್‌ಡಿ ಅದರಲ್ಲೂ ಕೇಳಬೇಡಿ ೫೦೦ ಜನರಿಗೆ ೫೦ ಜನರು ಮಾತ್ರ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಕಸ ಗುಡಿಸುವವರು ಅದಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಇಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಲೆಜಿಸ್ಲೇಟರ್ ಹೋಮ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅದು ಈ ಡಿಮಾಂಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳಿಬಿಡಿ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ.ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ.—ನಾನು ಇದ್ದಾಗ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೆನೋ ಅಷ್ಟೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಈವತ್ತಿನವರೆಗೂ ಏನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ನಾನು ಒಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ನಮಗೆ ೫೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ರಿಸರ್ವೇಷನ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಏತಕ್ಕಿಂದರೆ ೧೮ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಇದ್ದು ದನ್ನು ಹೇಗೆ ೭೫ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಮಾಡಿದರೋ ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ೫೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಎಂದು ರಿಸರ್ವೇಷನ್ ಮಾಡಿ. ೫೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ನಮ್ಮ ಕೋಟಿ ತುಂಬುವವರೆಗೂ ನಮ್ಮ ಜಾಗಗಳನ್ನು ಕಾದಿರಬೇಕು. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ನಮಗೂ ಒಳ್ಳೆಯದು ಮತ್ತು ನಿಮಗೂ ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಓದತಕ್ಕಂಥ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವ್ಯಾಸಂಗ ವೇತನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ಸ್ಟೆಪಲ್ ಆಗಿ ಬಡ್ತಿ ಇಲ್ಲದಿರುವ ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಅವರನ್ನು ಹಿಂದುಳಿದವರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಹಿಂದುಳಿದವರೆಂದು ಕನಸಿಡರೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದ್ದೆಲ್ಲವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟು ತಾಳಿಭಾಗ್ಯ, ದೋತ್ರದಭಾಗ್ಯ, ಸ್ವಾಧಿಭಾಗ್ಯ, ಮಗ್ಗಲ ಅಕ್ಕಿ ಊಟದ ಭಾಗ್ಯ ಇವೆಲ್ಲ ಯಾರಿಗೆ ಬೇಕು, ಎರಡು ಜೊತೆ ಸೀರೆ, ತಾಲಿ ಮುಂಗಲಕ್ಕಿ ಊಟ ಕೊಟ್ಟು ಗಂಡಸನ್ನಾಗಿ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಸರ್ಕಾರಿ ಗಂಡ ಯಾರಿಗೆ ಬೇಕು?

ಶ್ರೀ ಡಿ.ಟಿ. ಜಯಕುಮಾರ್.—ಸರ್ಕಾರಿ ಕೆಲಸ ದೇವರ ಕೆಲಸ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ.ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ.—ಸರ್ಕಾರಿ ಕೆಲಸ ದೇವರ ಕೆಲಸವಲ್ಲ, ದೇವರ ಕೆಲಸ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಇಂತಿಷ್ಟು ಉದ್ಯೋಗವೆಂದು ಅವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ಗೌರವ ಸಿಗುವಂಥ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು. ಇದ್ದೆಲ್ಲವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸದೆ ಅವರನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಮೊರಾರ್ಜಿಯವರು ಟೈಮ್ಸ್ ಎಂಬ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಅವರ ಸಂದರ್ಶನದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ನನಗೆ ಬಹಳ ನೋವಾಯಿತು. ಅವರಿಗೂ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳೂ ಇದ್ದಾರೆ, ಸೋಸೆಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಇದ್ದಾರೆ. He has stated like this.

I have been the greatest champion of women and I have put more women in the Legislature than any one else But I

have changed my views after the experience of history and three women Prime Ministers of Sri Lanka, India and Israel. When a woman becomes devilish she beats all records and no man can equal her.

He is not a greatest champion of women, but he is a bleaste champion of women ಅವರು ನಿಮ್ಮ ಗುರುಗಳು. ಅವರ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಬರಬಾರದಾಗಿತ್ತು. ಮಾನ್ಯ ಚರಣಸಿಂಗ್ ರವರು ಏನು ಹೇಳಿದರು, ಎಂದರೆ ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದ ಮಂಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಐ.ಎ.ಎಸ್ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಯಾರು ಹೋಗಬಾರದೆಂದು ಹೇಳಿ ಅವರನ್ನು ತಡೆಯುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರು. ಆಗ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕು, ನಾವು ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತೇವೆ, ಪಾಸ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಐ.ಎ.ಎಸ್. ಅಧಿಕಾರಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಯಾರು ಬೇಡವೇ ಬೇಡವೆಂದು ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟರು. ಉಪನ್ಯಾಸಕರನ್ನು ಒಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಂದನ್ನೆ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟರು. ಮುಂದೆ ಒಂದು ತಮಾಷೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ. ಒಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸಂದೇಶವನ್ನು ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ಮಹಿಳೆಯ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹಾಲನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಕುಳಿತರೆ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು, ಅಂಥವರನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಅಂಥವರಗಳ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಏನು ಮಾಡುವುದು? ಅಂಥವರ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿರುವ ನಿಮ್ಮ ನಿಲುವು ಏನು? ನಿಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ನಿಲುವು ಏನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೇಳಬೇಕೆಂದು ಇಷ್ಟ ಪಡುತ್ತಿರುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು, ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ತುಂಬ ನೋಂದಿದ್ದಾರೆ, ಅವರಿಗೆ ತುಂಬ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನರಿಯಿಲ್ಲ, ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ರಿಬೇರಿ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಇದೆ ಎಂದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು. ನಾನಾದರೂ ಹೇಳುವುದು ಇಷ್ಟೆ. ಅವರನ್ನು ಕಸಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿರುತ್ತೀರಿ, ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ, ಅವರಿಗೆ ಸಲ್ಲಬೇಕಾದ ಶಿಕ್ಷೆ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಸ್ಥಾನ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದಂಥ ಎನ್‌ಕರೇಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ನಿಜಕ್ಕೂ ನೀವು ತಾಯಿಯ ರಾಣವನ್ನು ತಿರಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮ ರಾಣವನ್ನು ತಿರಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ, ಆ ರಾಣವನ್ನು ನೀವು ತಿರಿಸಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಮತ್ತೆ ನೀವು ಹೆಣ್ಣಾಗಿ ಹುಟ್ಟುತ್ತೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪಮೊಯಿಲಿ. — ಮಾನ್ಯ ಮಂಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ಶಾಪ ಕೊಡುತ್ತಿರುವಿರಲ್ಲ,

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ. — ಗಂಡಸರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಸಂಬ್ರವಣ್ಣ ಪುಂಡ ಹತ್ತಿರ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ದೇವಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ತ್ರೀಮಾರ್ ರೆಬನೂ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹರಿಯುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯ ನೀರನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಆ ನೀರನ್ನು ತಂದು ತೋರಿಸಬೇಕೆಂದಿದೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ನೀರನ್ನು ದನಕರುಗಳು ಎಲ್ಲ ಒಡಿದು ಅನಾರೋಗ್ಯ ತುತ್ತಾಗುತ್ತಿವೆ. ದನಕರುಗಳಿಗೆ ಗಸೆ ಇನ್ನು ಮೇತಾದ ರೋಗಗಳು ಬಂದು ಸಾಯುತ್ತಿವೆ. ಅದೇನಿರಬಂದ ಒಡ್ಡನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ರಾಗಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅವರಿಗೆ ನೋಟೀಸ್ ಕೊಟ್ಟರೂ ಅವರು ಹದರುತ್ತಿಲ್ಲ, ಅವರಿಗೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಇನ್‌ಫೋರ್ಮೇಷನ್ ಇರುತ್ತದೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ಇದನ್ನು ಸರಿಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಮತ್ತೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಹೋಗತಕ್ಕಂಥ ಹದ್ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಪೃಷ್ಠಭಾವತಿ ವ್ಯಾಲಿ ಹರಿಯುತ್ತಿದೆ. ನಾನು ಮೈಸೂರಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ಪಾತ್ಸ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಅದೇ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕು. ಅಫಾಟನ್ನು ಕುಡಿದರೆ ಹೋಗಿ ಮೂರನೆಯವ ಸಂಧಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಬರುತ್ತಾ ಫಾಟವಾಸನೆಯನ್ನು ಕುಡಿದು ಮೂರು ದಿನವರೆಗೆ ಮೈಸೂರಿನಿಂದ ಸಂಧಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಷ್ಟೊಂದು ಫಾಟು ವಾಸನೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಮಂಚ ಸರಿಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು, ಪಾರ್ಥನಿಯಂ ಸರ್ವೆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತಾವು ಬಹಳಷ್ಟು ಮುತುವರ್ಜಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ತಮ್ಮ ರಿಪೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅದರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದವರು ರಿಸರ್ಚ್ ಮಾಡಿ ಕಂಡುಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ, ಏನೆಂದರೆ ಸ್ಪಾಂಗ್ ಸೆಲ್ಸ್ ಮಾಡಿ ಸ್ಪೇ

ಮಾಡಿದರೆ ಇವು ಸತ್ತು ಹೋಗುತ್ತವಂತೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಿಗಾ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಗ್ರೀವೆನ್ಸ್ ಸೆಲ್ ಅಂತ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ಒಟ್ಟು ಅರ್ಜಿಗಳಲ್ಲಿ ೧೭೪೦ ಜನರಿಗೆ ರಿಲೀಫ್ ಸಿಕ್ಕಿದೆಯಂತೆ. ಉಳಿದ ೧೧,೫೦೦ ಅರ್ಜಿಗಳ ಇತ್ಯರ್ಥ ಆಗಿಲ್ಲ. ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇಲಾಖೆಗಳಿಂದ ಉತ್ತರ ಬರಬೇಕಾಗಿದೆಯಂತೆ. ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ, ಇದು ಯಾವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾದರೆ ಅರ್ಜಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದೆಲ್ಲಾ ಸುಳು, ಅಂತ ತಿಳಿಯಬೇಕೇನು ? ಅರ್ಜಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇ ತಪ್ಪೇ ಹಾಗಾದರೆ ? ಈ ಜನರಿಗೆ ಕಷ್ಟವೇ ಆಗಿಲ್ಲವೇನು ? ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಸ್ವಾಂಪು ಹಚ್ಚಿಹಚ್ಚಿ ಕೊಡುವ ಉದ್ದೇಶವಾದರೂ ಏನು ? ದಯಮಾಡಿ ಇದನ್ನು ಸರಿಮಾಡಿ. ಸುಮ್ಮನೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಒದೆಡೆ ಫೈಲು ಮಾಡಿದರೆ ಸರಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಬಗ್ಗೆ ನಿಗಾ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ೪೧ ಜನರನ್ನು ಹೊರಗೆ ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಆದರೆ ಇವರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ ? ಮುಸ್ಲೀಮರಲ್ಲಿ ೪೩ ಜನರಿಗೆ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಕಳಿಸಿರುವವರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಸಂತರ, ಶ್ರೀ ಪ್ರಕಾಶ್ ಅವರು ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಅವರು ನಿನ್ನೆ ತಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ತಮ್ಮ ಪಕ್ಕದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿ ಜನತೆ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಪ್ರಶಂಸಿಸುತ್ತಿದ್ದಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಅದು ಹಾಗಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಹೋದಸಾರಿ ಕೊಡ ಹೇಳಿದ್ದೆ. ಜನರಿಗೆ ಒಂದು ಛೇಂಜ್ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಇದು ಮನುಷ್ಯ ಸಹಜ ಸ್ವಭಾವ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ನನಗೆ ಇದೇ ಸೀರೆಯನ್ನು ನೀತಿ ಉಟ್ಟುಕೋ ಎಂದರೆ ಉಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆಯೆ ನಾನು ? ಹಾಗೆಯೇ ಜನರಿಗೂ ಕೂಡ ಛೇಂಜ್ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ಜನ ಸಮಾಧಾನ ಚಿತ್ತರು. ಈ ಬದಲಾವಣೆ ಹೇಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಕಾದು ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ, ಊಟಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲ, ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ಇಲ್ಲ, ನೀರು ಇಲ್ಲವೆಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಹೊಸಕೈಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಿಗೆ ಎರಡು ಕೋಡು ನೀರು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಯಾವ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೂ ಹಣ ಇಲ್ಲ. ದೇವೇಗೌಡರ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ನಮ್ಮ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಕೆರೆ ಬತ್ತಿದೆ, ರೋಡು ಮಾಡಿಕೊಡಿ “ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ” ಆಗುವುದಿಲ್ಲವು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ದುಡ್ಡಿದೆ” ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಮಂತ್ರಿ, ಜೀವಿಜಯ ಅವರಿಗೆ ರೈತರ ಬಳಿ ಹಾಳಾಗುತ್ತಿದೆ, ಎಲಿಫೆಂಟ್ ಟ್ರೇನ್ ಮಾಡಿಕೊಡಿ ಎಂದರೆ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ದುಡ್ಡಿದೆಲ್ಲ, ನಜೀರ್ ಸಾಹೇಬರಿಗೆ ಹೇಳಿನೋಡಿ, ಎನ್‌ಆರ್‌ಇಟಿ ಯಲ್ಲಿ ಹಣ ಕೊಡಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅನ್ನ, ನೀರು, ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ, ವಾಸಕ್ಕೆ ಮನೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಕೊನೆಗೆ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆಯೂ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಯಾರೂ ಕೊಡ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದು ಬಾಯಿ ತೆಗೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಪೇಪರ್‌ನವರು ಒಂದು ಮಾತನ್ನೂ ಬರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ, ಜನರಿಗೆ ಒಂದು ಚೇಂಜ್ ಬೇಕಿತ್ತು. ಬೇರೆ ಸರ್ಕಾರ ಏನು ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ನೋಡುವುದು ಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಇದಕ್ಕೆ ನೀವು ಪದರಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಾರಣ ಇಲ್ಲ. ಜನ ಕಾದು ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಜನ ಹೀಗೆ ಬದಲಾವಣೆ ಬಯಸಿದ್ದರಿಂದಲೇ ನೀವು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದೀರಿ. ಇನ್ನೂ ಐದು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಉಳಿಯುತ್ತೀರಿ. ಏಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಜನ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆ ಜನ, ಸಮಾಧಾನದ ಜನ. ನಮ್ಮ ಜನರಿಗೆ ಧಕ್ಕೆ ಬರತಕ್ಕಂಥ ಯೋಜನೆ ದಯವಿಟ್ಟು ಮಾಡಬೇಡಿ. ಚಿಲ್ಲರೆ ಕೆಲಸ, ತಾಳ ಕೊಡುವುದು, ಧೂತ, ಕೊಡುವುದು ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಇದ್ದೂ ಡಾಕ್ಟರ್ ಇಲ್ಲವೋ, ಅಲ್ಲಿ ಡಾಕ್ಟರನ್ನು ಕೊಡುವುದಾಗಲಿ, ಎಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಗಳು ಇದ್ದು, ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಅವರುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಾಗಲಿ ಮಾಡಿ. ಅದಕ್ಕೆ ದುಡ್ಡು ಕೊಡಿ. ಹಾಕಿರತಕ್ಕಂಥ ಬೋರ್‌ವರ್‌ಗಳು ವಿಫಲವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ನಾನು ನಿಂತುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಬೋರ್‌ವರ್‌ ಹಾಕಿಸುತ್ತೀರಿ, ಆದರೆ ನೀರು ಕೆಳಕ್ಕೆ - ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಬೋರ್‌ವರ್‌ ಹಾಕಿಸಿದವರ ತಪ್ಪಲ್ಲ, ಸರ್ಕಾರದ್ದೂ ತಪ್ಪಲ್ಲ. ಪಂಪು ಕಟ್ಟಿಹೋಗುತ್ತದೆ, ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ಇಲ್ಲ, ನೀರು ಕೆಳಗೆ ಇದೆ, ಮನುಷ್ಯ ಮಾತ್ರ ಮೇಲೆ ಇದ್ದಾನೆ ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ನೀರಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಜನ ಸಂಕಟಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ತಾಲೂಕಾದ ಚಾವರಾಜನಗರ. ಎಂದೂರು ಇಲ್ಲಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಹಳ ಕಟ್ಟಿದಾಗಿದೆ. ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಎಂದು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಕಾವೇರಿ ನೀರನ್ನು ಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟರೆ ಆಯಿತಾ ? ನಮ್ಮ ಸೆಡೆಗೂ ನೀರು ಬೇಡವೆ ? ನಮಗೆ ಕಪಿಲಾ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಹಂತಹಂತವಾಗಿ ನೀರು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಪಡಿ. ಇದನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಇರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಮುಂದಿನ ಏಳಿಗೆಯವರೂ ಏನಿದ್ದಾರೆ, ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಇಂಥ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದ್ದರು, ಶ್ರೀಮಾನ್

ದೇವೇಗೌಡರನ್ನು ವವರಾ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಡಿ. ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದರು, ಇಂಥ ಸರ್ಕಾರ ಇತ್ತು, ಇವರೂ ಎಲ್ಲಾ ಸೇರಿ ಕಬಿನಿ ಎರಡನೇ ಸ್ಟೇಜ್‌ನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೊಟ್ಟರೆ ನಿಮ್ಮದೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಹಸರು ಬರುತ್ತದೆ ಅದು ಬಿಟ್ಟು ಈ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ದಯವಿಟ್ಟು ಹೋಗಬೇಡಿ. ಚೀಪಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು ಬಿಟ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಹಸರು ಪಡೆಯಿರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ, ನನಗೆ ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಂಥ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸುತ್ತಾ, ಸಿಕ್ಯಾಪ್ಟೆ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಹೊರಟಿರುವ ತಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ವಿರೋಧ ಮಾಡುತ್ತಾ ನನ್ನ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಕಲ್ಯಾಣರಾವ್ ಸಂಗಪ್ಪ ಮೊಲಕೇರಿ (ಭಾಲ್ಕಿ). — ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ದಿವಸ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಈಗಾಗಲೇ ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಅನೇಕ ರೀತಿಯಿಂದ ಚುಚ್ಚಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಕಡೆ ಬೊಟ್ಟು ಮಾಡುವಾಗ ಉಳಿದ ಮೂರು ಬೊಟ್ಟುಗಳು ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಇರುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮರೆಯಬಾರದು. ೧೯೮೩ರಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ೧೯೮೫ರ ನಂತರ ಜನತಾ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಪ್ರಗತಿಪರವಾದಂಥ ಸಾಧನೆಗಳಾಗಿವೆ ಮತ್ತು ಅಡಳಿತ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಅನೇಕ ಸುಧಾರಣೆಗಳು ಆಗಿವೆಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ, ಹಿಂದೆ ಒಬ್ಬ ವಿಲೇಜ್ ಆಕೌಂಟೆಂಟ್ ಹತ್ತಿರ ಹೋದರೆ, ಆತ ಮರ್ಯಾದೆ ಕೊಟ್ಟು ರೈತನನ್ನು ಮಾತನಾಡಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ತಾಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ ಮಸೂದೆ ಬಂದನಂತರ, ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಇವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಸಹಕಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ವರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಜನತಾ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದನಂತರ, ಅನೇಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೂಡ ಹಿಂದಿನಿಂದ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಈಗ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಏನು ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದರೆ ಹೇಳುವವರು ಇರಲಿಲ್ಲ, ಕೇಳುವವರು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈಗ ಅಡಳಿತ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನೋಡಿದರೆ, ಅನೇಕ ಸುಧಾರಣೆ ಆಗಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತು ಮಸೂದೆ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಕೂಡಲೇ ಇನ್ನಷ್ಟು ಸುಧಾರಣೆ ಆಗಬಹುದು ಎಂಬ ಅಶಾಭಾವನೆಯನ್ನು ನಾವು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಈವಾಗ, ಅಡಳಿತ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಲೋಪದೋಷಗಳು ಇರಬಹುದು. ಕಳೆದ ೨೦-೨೫ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಡೆದು ಕೊಂಡು ಬಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ಅಡಳಿತ ವೈಖರಿಯನ್ನು ಕೇವಲ ಒಂದೇ ದಿವಸದಲ್ಲಿ, ಏನು ಬೇತಾಳ ಭೂತಾಳ ಮಂಡಲದವಾಗಲಿ, ಭೂ ಮಂತ್ರಿಯವರೇ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕಿ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ಯಾವ ಮಂತ್ರಿಯೇ ಆಗಲಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಹೋದರೆ, ಹಿಂದೆಯಾಗಿದ್ದರೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಂದುಬಿಟ್ಟರೆ ಅವರ ಹಿಂದೆ ನಾಲ್ಕೈದು ಪೋಲಿಸು ವ್ಯಾನುಗಳು, ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇರುವ ೨೦-೨೫ ವ್ಯಾನುಗಳು ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದವು.

ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪ್ರವಾಸದ ಮೇಲೆ ಬಂದಾಗಲೂ ಸಹ ಅಗತ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅವರ ಜೊತೆಗೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂತಹ ಒಂದು ವಾತಾವರಣ ಇವೊತ್ತು ಇದೆ. ಈ ಹಿಂದೆ ಶಾಸಕರಾದವರೂ ಸಹ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ೭-೮ ದಿವಸಗಳ ಮೊದಲೇ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಯಾರಾದರೂ ಪ್ರಮುಖರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಶಾಸಕರು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ನೋಡಲು ಹೋಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇವೊತ್ತು ಅಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಬೆಳಗಿನ ಹೊತ್ತು ಅವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಭೇಟಿ ಆಗಬಹುದು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ನಂತರ ಅವರ ಕಛೇರಿಯಲ್ಲಿ ಭೇಟಿ ಆಗಬಹುದು. ಜನರೂ ಸಹ ಇವೊತ್ತು ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನಾಗಲೀ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನಾಗಲೀ ಯಾವಾಗ ಬೇಕಾದರೂ ಭೇಟಿ ಆಗಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈಗಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಾವು ಜನರ ಸೇವಕರು, ೫ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಅಡಳಿತ ನಡೆಸಲು ಜನರು ಅಧಿಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅಡಳಿತ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ತಮ್ಮ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಯಾಗಲೀ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿರಬಹುದಾದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಯಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಬೇರೆಯವರ ಅನ್ಯಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಯಾಗಲೀ ನೇರವಾಗಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಮಾತನಾಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ಯಾರು ಯಾವಾಗ ಬೇಕಾದರೂ ಸರ್ಕಾರದ ಬಾಗಿಲನ್ನು ತಟ್ಟುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಡಳಿತ ಯಂತ್ರ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಈಗಿನ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ನಾನು ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತಹ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಅನುಕೂಲವನ್ನು ಜನರಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸುವಂತಹ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಚುರುಕಿನಿಂದ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರು ಕೊಡುವ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಸಹ ಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡಿ, ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತಹ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಸೀರೆ, ಧೋತರ, ಅಕ್ಕಿ ಗೋಧಿ ಮುಂತಾದವನ್ನು ಬಡವರಿಗೆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ವಂಚಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಕೆಲಸ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯಲು ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಕಮಿಟಿಗಳನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಒಂದು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಸ್ಕು ರೋಗಿಬ್ಬರು ಮನುಷ್ಯನ ದೇಹದ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತೋರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ತಮ್ಮ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನೇ ಬಿಚ್ಚಿ ರುಂಡ, ಮುಂಡ ಮುಂತಾದವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ಹೇಳಿದರು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈ ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಈಗಿನ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಹೋಲಿಕೆ ಮಾಡಿ ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಅವರ ಬೆನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ತಮ್ಮ ಎಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಗ್ಗಣ ಬಿದ್ದಿದ್ದರೂ ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಎಲೆಯಲ್ಲಿ ನೋಣ ಬಿದ್ದಿರುವುದನ್ನು ತೋರಿಸುವಂತಹ ಜನರೂ ಸಹ ಇದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಕೇವಲ ಚುಚ್ಚು ಮಾತುಗಳಿಂದ ಟೀಕೆ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಮಾಡಿರುವಂತಹ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಹೊಗಳಬೇಕು, ತಪ್ಪಾಗಿರುವ ಕಡೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಈಗಿನ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಲೋಪದೋಷಗಳಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ ಯಾವುದೇ ಸರ್ಕಾರ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಿದರೂ ಸಹ ಲೋಪವು ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆರ್ಥಿಕ ವಾಗಿ, ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಎಲ್ಲದರಲ್ಲಿಯೂ ಸರಿಸಮಾನತೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ, ಸರ್ಕಾರ ಕೆಲವೊಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಮತಾವಾದ, ಸಮಾಜವಾದ, ನೀತಿಸಾದ, ಜಾತಿವಾದ ಎಂದು ಅನೇಕ ವಾದಗಳಿರುವಂತೆ, ಕಾರ್ಜವಾದ ಎಂಬುದು ಬಂದಾಗ ಅನೇಕ ರೀತಿಯಿಂದ ವಾದ ಮಾಡುವವರೂ ಸಹ ಇದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಬಂದಿರುವ ಬರಗಾಲದ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ವಾದ ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ಇದು ಕೇವಲ ಕನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿಲ್ಲ. ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬರಗಾಲ ಬಂದಿದೆ. ಬರಗಾಲದ ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಕೈಕೊಂಡಿರುವ ನಾನಾ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ನೆರವು ಬರದಿದ್ದರೂ ಸಹ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಶಕ, ವಿಧಿಷ್ಟ ಮುಟ್ಟಿಗೆ ಜನರ ಹಿತರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಅನೇಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಆದರೆ ಒಂದು ಪ್ರಯೋಜನ ಜನರಿಗೆ ಮುಟ್ಟುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದೆ. ಈ ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು 2ನೇ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಒಂದು ವರ್ಷ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದಾಗ, ಅದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಮನ್ನಣೆ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಲವಿರುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಒಂದು ವರ್ಷದ ಮುಟ್ಟಿಗೆ 2ನೇ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡಾಗ ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗದವರು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಒಂದು ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕೇವಲ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೇ ಬಂದಿಲ್ಲ, ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ನೆರವು ಸಿಗದೆ ಕಾರಣದಿಂದ ನಾವು ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಸಹ ಮುಂದಿನ 3 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದಂಥ ಕೆಲಸಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೆಲವೊಂದು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಹರಿಜನ ಮತ್ತು ಹಿಂಜನರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ, ಹೋಬ್ಬೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಗೂ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಜನರನ್ನು ಮುಂದೆ ತರುವ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವೊಂದು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೈಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಭಾಲ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ ಆರಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ ಅನೇಕಸಲ ಹಿರಿಯ ಸದಸ್ಯರಾದಂಥ ಶ್ರೀ ಭೀಮಣ್ಣ ಖಂಡೇ ಅವರು ಆರಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದರು. ಅವರು ಇಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದರು ಎಂದರೆ ಸಾಕು, ಭಾಲ್ತಿಯ ಜನ ತಮಗೆ ಸ್ವರ್ಗವೇ ಸಿಕ್ಕಿತು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಇವತ್ತಿಗೂ ಭಾಲ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಅನೇಕ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ರಸ್ತೆಗಳಿಲ್ಲ. ಅವರು ಜನರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ಕೊಡದೆ ಜಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ದೊಡ್ಡವರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಒಂದು ತೂಕ ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವತ್ತಿಗೂ ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಎಜ್ಜೋ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಸ್ಕು ರೋಗಿಗಳಿಲ್ಲ. ಇದರ ಕಡೆಗೆ ಅವರು ಗಮನ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದ ಕಿಸಾನ್ ವಾಂಡಳಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿನ ಎ.ಪಿ.ಎಂ.ಸಿ. ಕಳೆದ 2ನೇ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇವರ ಸ್ಪರ್ಧಿಸದಿದ್ದಿತ್ತು. ಆದರೆ ಯಾವ ಘೊಂದು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೆಲಸಗಳೂ ಸಹ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ರಸ್ತೆಗಳ ಕೆಲಸ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿರುವ

ಎ, ಬಿ, ಎಂ, ಸಿ, ಗಳಿಗೆ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಯಿತು- ಆಗ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನವರು ಯಾರೂ ಆರಿಸಿ ಬರಲಿಲ್ಲ ಜನತಾ ಪಕ್ಷದವರೇ ಆರಿಸಿ ಬಂದರು. ಈಗ ಸಾಕಷ್ಟು ವರಮಾನ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ತೆರಿಗೆ ದರ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದರೂ ಸಹ ವರಮಾನ ಸಾಕಷ್ಟು ಬರುತ್ತಿದೆ. ಅವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಸಿದವರ ಮೇಲೆ ಕೇಸ್ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಈ ಹಿಂದೆ ಇದಲ್ಲೂ ನಡೆಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿನ ಮಾದಿ ಬೋರ್ಡ್, ಸರ್ಕಾರಿ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಇವರ ಅಧೀನದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಸಹ, ಅವರೂ ಯಾವ ಬಳ್ಳಿಯ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಸಹ ಬಡಜನರ ಸಲುವಾಗಿ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಬಡಜನರ ಹೊರನಲ್ಲಿ, ರೈತರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಬಂದರೂ ಸಹ ಕೆಲಸ ಮಾತ್ರ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಜಾತಿಯ ಹೆಸರು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದ್ದನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಅವರ ಜಾತಿಯವರಿಗೆ ಅನಾಯಾಮಾಯಿತೆಂದು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವರದಿಗೆ ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರು. ಸರ್ಕಾರದ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಜನರಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅವರು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಕಳೆದ ೪೭೫ ತಿಂಗಳಿಗಿಂತ ಇಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಲು ಹೋಗಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಯಾವುದಾದರೂ ಕೆಲಸವಾಗ ಬೇಕಾದರೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಗಲೀ ಇಲ್ಲವೇ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಗಲೀ ಭೇಟಿಯಾಗು

೪-೩೦-೩೦.ಎಂ.

ತೇನೆ ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಯಾವುದೇ ಪಕ್ಷದ ಸರ್ಕಾರ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರಲಿ, ಅದು ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ, ನಾವು ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಜನರ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗವನಕ್ಕೆ ತರುವುದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಸಂತುಕಾರಾಮನ ರೀತಿ ನಡೆದುಕೊಂಡೇ ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಹಳ್ಳಿಹಳ್ಳಿಗೂ ಭೇಟಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ವನೇಮನೆಗೂ ಹೋಗಿ ಜನರ ಕಷ್ಟಗಳೇನೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈಗಾಗಲೇ ನಾನು ಅನೇಕ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ ಕಳೆದ ೩೫ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಿರುವಂತಹ ಕೆಲಸಗಳೇನು ಮತ್ತು ಜನತಾ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದಮೇಲೆ ಆಗಿರುವಂತಹ ಕೆಲಸಗಳೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ಜನರಿಗೆ ವಿವರಿಸಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮುಂದಿನ ೫ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕಾದ ಕೆಲಸಗಳೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ಜನರಿಂದ ಕೇಳಿ ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಎಲ್ಲಿ ಶಾಲೆ ಬೇಕೋ, ರೋಡು ಬೇಕೋ, ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಬೇಕೋ ಅಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ತಕ್ಷಣ ಅವುಗಳನ್ನು ಬದಗಿಸಿಕೊಡುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಲ್ಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಜನರಿಗೂ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಜನರಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಯವರು ಅನೇಕ ಪ್ರಗತಿಪರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಚಾರಿತ್ರಿಕಗೊಳಿಸಬೇಕು ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಲೋಪದೋಷಗಳು ಇವೆ ಎಂದು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಲೋಪದೋಷಗಳು ಇವೆ. ಅವನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವವಾಗಿದೆ ಈ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಶಾಸಕರೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೊಡನೆ ಸಂಪರ್ಕ ಮಾಡಿ ಬಳ್ಳಿಯ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಶಾಸಕರು ಜೊತೆಗೂಡಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಎದುರಿಸಬಹುದು. ಕೇವಲ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನೇ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಬಿಟ್ಟರೆ ಸಾಲದು. ಆದರಲ್ಲಿ ಶಾಸಕರನ್ನೂ ಇನ್‌ವಲ್ವ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಅಧಿಕಾರಿ ವರ್ಗದವರು ಎಷ್ಟೇ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ನಾವು ಸಹಾ ಪ್ರಜಾ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿ ಬಂದಿರತಕ್ಕವರು ಎಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ೩೦ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮೊದಲಿದ್ದವರು ಏಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ? ಹಿಂದೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಈಗ ಅದು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಶಾಸಕರುಗಳು ಯಾರು ಇಲ್ಲಿಗೇ ಇಲ್ಲ ಕಲ್ಪನಾ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಜೊತೆ ಶಾಸಕರು ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರಿಂದ. ಎರಡು ಕೈಸೇರಿದರೆ ತಾನೆ ಚಪ್ಪಾಳೆ ಹೊಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ? ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಶಾಸಕರುಗಳು ಯಾವೊಲಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರಿಂದ ಬಳ್ಳಿಯ ಕೆಲಸಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈಗ ಯಾವ ಶಾಸಕರು ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಈ ಅಧಿವೇಶನ ಮುಗಿದ ಕೂಡಲೇ ಎಲ್ಲಾ ಶಾಸಕರು ಮತ್ತು ಮಿನಿಸ್ಟರುಗಳು ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗೂ ಹೋಗಿ ಜನರ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಬದಗಿಸಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಂದ ಜನರಿಗೆ

ನೇರವಾಗಿ ಸೌಲಭ್ಯ ಮಂಟು ವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತು ಮತ್ತು ಮಂಡಲ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳು ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೆಲಸಗಳಾರ್ಥಗಳು ಸುಗಮವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಎಲ್ಲಾ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಕೆಲಸಗಳೂ ತಕ್ಷಣ ಮಾಡಿ ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಬಹುದು. ಮಂಡಲ, ಪಂಚಾಯಿತಿ-ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಜಯಾಕ್ಷೇತ್ರದ ಶಾಸಕರೂ ಇದ್ದುಕೊಂಡು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ಪ್ರಜಾ ತಂತ್ರದ ತತ್ವದ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಜನರಿಗೆ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಮಂಟುಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದೆ. ೧೯೮೩-೮೪ ಮತ್ತು ೧೯೮೪-೮೫ನೇ ವರ್ಷಗಳು ಅಂದರೆ ಜನತಾ ಸರ್ಕಾರ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ. ಕೆಲಸಗಳು ಪ್ರಗತಿಪಥದಲ್ಲಿ ಇವೆ. ೩೫ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡದೇ ಇದ್ದ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಈ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿದೆ. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಜನರಿಗೆ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಲು ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲ ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಹಾಗೂ ಒಟ್ಟರೂ ತಯಾರಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಐದು ವರ್ಷದೊಳಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಇದು ನಿರ್ವಿವಾದ ಎಂದೂ ಈ ಸಭೆಗೆ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಸರ್ಕಾರ ತಂದಿರುವ ಈ ಬಡ್ತಿಗಳಿಗೆ ನನ್ನ ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿ ನನ್ನ ಎರಡೂ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮಂಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† SRI MOHAMMED LAIKUDDIN BURANUDDIN (Bidar).—Mr. Speaker Sir, I oppose this Budget. People of this state had lot of hopes and aspirations about the presentation of Budget. All sections of the society, whether they belong to minority communities, Backward Classes, Scheduled Castes, Scheduled Tribes or even rich or the poor, were thinking that there will be a radical change in the coming days. But we are all disappointed after seeing this Budget. We were hoping that justice will be done especially to our Hyderabad Karnataka area, comprising of Bidar, Gulbarga Raichur and Bellary, for the development of these districts. Formerly there was a proposal for establishment of Hyderabad Development Board. Similar steps were taken in other States like Telangana Development Board in Andhra Pradesh, and similar Boards were constituted in Maharashtra and West Bengal also. But no sooner Janata Government came to power, this Hyderabad Development Board has not been established. In order to remove the imbalances, nothing has been done particularly with reference to my district, namely Bidar. I would say that in this Budget, for implementation of Karanj a project, only Rs. two crores have been provided. This is a major project commenced about 12 years back and at that time the cost of this project was only Rs. 10 crores. Now, the cost of this project has gone to Rs. 60 crores. So far only Rs. 26 crores have been spent and more than Rs. 35 crores have to be provided for the implementation of this project. Acquisition of lands alone will cost another Rs. 4 crores. This year only Rs. 2 crores have been provided, that means this year even the acquisition of lands cannot be completed or there cannot be any rehabilitation of the displaced persons. Seven villages are going to be submerged under this project and the villagers of this villages coming under under submersion have to be rehabilitated. Unless

sufficient provision is made in the budget, it is not at all possible to rehabilitate these villagers.

As regards payment of compensation, a fresh class of landless people is created in our District. Many farmers have lost their lands and compensation given to them is very meagre, being Rs. 2500 or Rs. 3000 per acre and only at this very meagre rate, compensation has been paid to the farmers whose lands have been acquired for this project. I have requested the Hon. Chief Minister when the interm budget was presented and the Hon. Chief Minister had promised that the rate of compensation will be enhanced because in other areas like the Hemavathi Project and the Kali Nadi project the compensation of land is at the rate of Rs. 8,000 to Rs. 9,000 while in Bidar it is between Rs. 2,500 and Rs. 3,000 per acre. In this way the backwardness is being perpetuated. Unless the phase of the project is speeded up, the backwardness cannot be removed. I have learnt that the Karanja project is going to be completed in the 8th Five Year Plan. We are now in the 6th Plan, then 7th plan and then 8th five-year plan. It is the phase of the project, the Janata Government is showing to the backward district. Unless sufficient amount is provided for the completion of this irrigation project, the backwardness cannot be removed. Now, I would like to point out the difference and disparity at the time of the acquisition and at the time of selling of the lands. As you know the Bidar district is declared as 'No Industry District' and the Government has acquired sufficient lands. Government is selling the land at the rate of Rs. 25,000 per acre while it has acquired lands at the rate of 2,500 and 3,000. There is a great disparity. They are acquiring at the rate between Rs. 2,500 and Rs. 3,000, when selling they are selling at the rate of Rs. 20,000 or Rs. 25,000 per acre. There is no justification in keeping this variance in the prices of the land. So, I request that as promised by Hon. Chief Minister the compensation of the lands which have been acquired for the purpose of Karanja project should be enhanced and the rehabilitation work of the villages which have been submerged should be started during this year only. Now, regarding the claim of the Hon. Chief Minister that the level of corruption has come down during the period of the Janata Government, I would like to say here that, no doubt when the Congress was ruling in Karnataka there was some corruption. But, now the corruption is at its height, I will bring a few instance before you, that during Gundu Rao's regime a peon was demanding only a few paise. Now the peon is demanding between Rs. 2 and Rs. 5 Similarly a Clerk who was demanding Rs. 2 is taking as bribe Rs. 10. Similarly the registering

authorities who were demanding bribe of Rs. 10 to Rs. 50, are taking Rs. 200 or Rs. 250 per document for the purpose of registration. In the entire district, many recruitment committees have been formed and they have been functioning for the purpose of school teachers, primary school teachers. The recruitment committee members are taking bribe at the rate of Rs. 10,000 to Rs. 15,000. In some places it is Rs. 25,000. This is the rate of bringing down the level of corruption in the State. More-over when the Department of Education becomes corruption, how can we expect that the welfare of the children and the students will be there? How they will function after getting their education and coming out from the respective high schools and colleges.

Coming to the problems of the minorities and Urdu language, no doubt the Hon. Chief Minister has made effort for establishing the Finance Corporation by granting a seed money of Rs. 1 crore for this corporation, this amount is not sufficient to meet the requirements of the minorities, of the State. Moreover for the Finance Development Corporation for the minorities no step is taken and the officers are appointed and it is not actually functioning. No doubt similar promise was made previously also, this time also I fear this will remain as a promise and it will not come into practice. As regards Urdu, Hon. Chief Minister is having much love and affection and in several public meetings he is praising the Urdu language. Whole problems of Urdu, in my humble opinion, are un-resolved till now. There is a saying in Urdu said by Ghalib as "Main ne mana ke Tagaful Na Karoge Laikin, Khak Ho jainge Ham Tum Ko Khabar Hone Tak." It says, I admit that you will not neglect me; when you take notice of my problems, but I will be no more in this world. This is the fate of Urdu, which is the most beautiful language and nearly 80 lakhs of population of Urdu are not having proper facilities. In this budget only a sum of Rs. 4 lakhs, or Rs. 5 lakhs or Rs. 6 lakhs has been included for the Urdu Academy as a planned budget and four times as a non-plan for the Urdu language, where this meagre amount will not be sufficient to meet out the demands of the Urdu language and that too in this world of soaring prices. I would like to request the Hon. Chief Minister, who is also Urdu lover and also proud of it, that he will certainly take interest in solving the problems of Urdu language. At this stage I would request the Hon. Chief Minister to provide more budget for the Urdu Academy and a separate Urdu Directorate should be established as he had promised in the past. Now, I come to the employment of the minorities in the Government and other public sectors. It is a sorry state of affairs to mention here that at the time of the re-organisation of the state, the percentage of the minorities in the government

departments was more than 14% and during the regime of Sri Devaraj Urs the percentage had come down to 7%. Now it is only 2.6% or 2.7% in the government. So, I request the Hon. Chief Minister that he is no doubt having all sympathies for the minority people, but the problem of employment of the minorities have to be solved on priority basis, because it is a right of the minority to get their due proportion in this body-policy and they should not be denied their legitimate rights. We want justice. We are not begging for any sort of mercy or sympathy. It is our legitimate right. We want that justice should be done in favour of the minorities. We are fully confident that the Janata Government, as it has promised in its manifesto, and it has been the claim of the Hon. Chief Minister and when the Assembly elections had taken place the minorities and other backward classes have exercised their franchise in favour of the Janata Government, it is done. This is mandate and also demand certain reciprocal treatment. I request the Hon. Chief Minister that the minorities should be given due proportion in the employment. Now I will tell about the plight of the persons who are already in employment. I would like to bring to your kind notice, whenever the muslim officers are there or the minority officers are there when they were holding the executive post, they have been removed from such executive post. In Police Department the persons who were Sub-Inspectors, Inspectors of Police, Superintendent or Dy. SP. have been removed and they have been dumped in either Reserve Police or C.O.D. This is the treatment which the minority people are getting from your Government. I humbly request that there should be equality before law and there should not be any sort of discrimination at the the postings or at the time of transfers also.

One more important thing which I would like to point out is that in district treasuries the registered stamp vendors take the stamps after depositing the amount in the district treasuries by way of challans. Even after depositing the amount the treasury people do not provide the court fee stamp and the revenue stamps to the stamp vendors. As a result of it the public is suffering great hardship and inconvenience for the purpose of registration or filing civil suits and getting relief. So, I request that sufficient number of stamps should be made available at the district treasuries taluk treasuries and sub-treasuries in order to remove this difficulty. Sometimes the stamps are not available for 2 or 3 or 4 days. In emergent matters particularly for filing suits, etc., stamps are quite necessary for the purpose of getting injunctions against the wrong doers. Moreover I would like to suggest that in the district treasuries there should be a separate

counter and the public or the stamp vendors should be able to purchase stamp duties by payment of the amount then and there only. If it is not possible at least sufficient number of stamp papers should be provided at these treasury offices and the stamps of each denomination should be made available. What is happening is that we require only Rs. 1 stamp paper; but it is not available. Then we have to go for Rs. 5 stamp paper. If we want Rs. 7 stamp paper we have to purchase a stamp paper of Rs. 10 denomination. All denomination stamp papers should be made available at district treasury.

Similarly in the matters of family pensions whenever the widows after the death of their husbands approach for the sanction of the family pension, it is the sad experience that the Accountant General's office always ask them to produce the succession certification. In case of widows having minor children if they want to get the gratuity amount and other benefits of family pension, they are subjected to undue hardship by asking them to produce the succession certificate from the court. I would like to request the Hon. Chief Minister that this condition of production of succession certificate should be removed and the widows should not be harassed without getting themselves the family pension sanctioned, particularly in the case of minor children. In case of muslim ladies when they approach for the family pension, the Deputy Commissioners are asking them that they should bring succession certificate from the court. This is an undue hardship which should be removed.

Now, one more subject regarding the Professional Tax. In case of advocates, particularly the mofussil advocates practising at the district level and taluk level have to pay the professional tax of Rs. 500/p.a. This professional tax is equal to the High Court advocates who are practising at the High Court in Bangalore. They are also paying Rs. 500 towards professional tax. Similarly at the district and taluk headquarters, the senior advocates having a practice of 10 years and junior advocates having a practice between 5 to 10 years are paying professional tax at the rate of Rs. 250 p.a. This is the rate. There are several representations to our Hon. Law Minister who had made tour of the mofussil areas and and district Bar Associations. Many other Ministers have also been to the Bar Association and they have promised that they will consider this and will try to give concession to the advocates who are practising at the taluk court and district court. In case of Government employees whose monthly salary without allowance is more than Rs. 1,200, up to that stage they are exempted. The persons who are

getting more salary apart from the allowance more than Rs. 1,200 are paying only Rs. 500 towards professional tax and persons below Rs. 1,200 are exempted. Similarly the merchants who are dealing with food-grains and other commodities whose incomes are not lakhs together, are also paying Rs. 500 towards professional tax. I would request the Hon. Chief Minister to bestow personal attention towards this, because the monthly income of the advocates at district and taluk level is not more than Rs. 500 or Rs. 600 or Rs. 800. Their monthly income is below Rs. 1,200. They should not be overburdened by imposing this high rate of professional tax;

Lastly, I request the Hon. Chief Minister to provide the voters, list in Urdu whenever the Urdu-speaking population is more than 10%. During the days of Hyderabad Government they had a circular that wherever there is a population of 10% of the Urdu living people, the voters, should be published in Urdu only. In Bidar, Gulbarga and Raichur, Hyderabad-Karnataka area and most of the places where the percentage of Urdu living people is more than 10% and 15% and 20% the voters list is not provided in Urdu.

5-00 P.M.

In Bidar district there are Marathi speaking areas. There, the voters list is provided in Marathi. But Where Urdu people are residing the voters list is not supplied in Urdu. I urge the Government to provide the voters list in Urdu in areas where Urdu people are residing. Lastly, I thank the hon. Chair for giving me an opportunity to speak a few words on this subject.

† ಶ್ರೀ ಬಾಬುರದ್ಡಿ ವೆಂಕಪ್ಪ ತುಂಗಳ್(ಬೀಳಗಿ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು, ಆರ್ಥಿಕ ಇಲಾಖೆ, ಸಚಿವ ಸಂಪುಟ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಇಲಾಖೆ, ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತ ಸುಧಾರಣಾ ಇಲಾಖೆಗಳ ಮೇಲೆ ತಂದಿರುವಂತಹ ಬೇಡಿಕೆ ಯನ್ನು ನಾನು ಸರ್ವಾರ್ಥಸುತ್ವಾ ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಸರಕಾರದ ಮುಂದಿಡಲಿಕ್ಕೆ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ವಿತಕ್ತಿಯಿಂದ ಇವತ್ತು ಈ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತ ಸುಧಾರಣಾ ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ವಿಶೇಷವಾದಂಥ ಗಮನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲಾ ರಂಗಗಳಲ್ಲೂ ಇವತ್ತು ಈ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತ ಸುಧಾರಣೆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಟೀಕೆಗಳು ಬರುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ವಿಶೇಷವಾದ ಗಮನಹರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಜನತಾ ಸರಕಾರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಜನರ ಹತ್ತಿರ ತರುವ ಸಲುವಾಗಿ ಅನೇಕ ಜನೋಪಕಾರಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದೆ. ನಿಮ್ಮ ಸರಕಾರ ಕೈಗೊಂಡಿರುವ ಕೆಲವು ತೀರ್ಮಾನಗಳು ಐತಿಹಾಸಿಕ ತೀರ್ಮಾನಗಳು ಎಂದು ಬಹಳ ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ವಿಧೇಯಕ ಆಗಿರಲಿ, ಇವತ್ತು ಹಿಂದೆ ಯಾರೂ ಮಾಡದಿರತಕ್ಕ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ ಆಯೋಗದ ರಚನೆಯ ವಿಷಯ ಇರಲಿ, ಹಿಂದೂಳದ ವರ್ಗಗಳ ಸಲುವಾಗಿ ಎರಡನೇ ಆಯೋಗವಾದ ವೆಂಕಟ ಸ್ವಾಮಿ ಆಯೋಗ ಇರಲಿ, ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂಡಲಿ ತೆರೆಯುವ ವಿಚಾರ, ಇರಲಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡದ ರಾಂಕ್ ವಿಚಿತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ನೌಕರಿಯನ್ನು ಕೊಡುವ ಸೌಲಭ್ಯ ಇರಲಿ, ಜಿಲ್ಲಾ ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳನ್ನು ಪುನರ್ ವಿಂಗಡಣೆ ಮಾಡುವ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಲು ನೇಮಕ ಮಾಡಿರುವ ಜಿಲ್ಲಾ ಪುನರ್ ವಿಂಗಡಣಾ

ಸಮಿತಿಗಳಲ್ಲಿ, ಈ ರೀತಿ ಹಲವಾರು ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕವಾದ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಆಡಳಿತ ಸುಧಾರಣೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ಎರಡೂವರೆ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಾವು ಏನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದೆ ಬಯಸಿದ ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಬರದಿದ್ದರೂ ಕೂಡಾ ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನೀವು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾದ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಸರಕಾರದವರು ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಪ್ರಶಂಸೆ ಮಾಡಲೇಬೇಕು ಕಳೆದ ೩೫ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವಂತಹವರು ಮಾಡಿರುವ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೊಲೆಯಲು ಮಾತ್ರ ೭೦ ವರ್ಷಗಳು ಬೇಕು. ಅವತ್ತು ಏನಾಗಿದೆ ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರು ಕೆಲವರು ಇಂದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಬಗ್ಗೆ, ನಿಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ, ವೇದಾಂತ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿರುವುದು ಇದೊಂದು ವಿಪರಾಸ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಸರಕಾರ ನೂತನವಾಗಿ ಆರಂಭಿಸಿರುವ ಹಲವಾರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಸಲುವಾಗಿ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ಅಭಿನಂದನೆಯನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಹಿರಿಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳ ವಿಭಾಗ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಹೇಳಿದಂಥ ಕೆಲವು ಅಂಶವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರೂ, ಸರಕಾರ ಏನು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಈ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ಇದು ಒಂದು ನೂತನ ಪ್ರಯೋಗ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಾನು ವಿಶ್ವೇಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ವಿಭಾಗ ಒಂದು ನೂತನ ಪ್ರಯೋಗ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಒಂದು ಹೊಸ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ಯಾರು ವೇದಾಂತ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಅವರು ಹಿಂದೆ ವಿಧಾನಸೌಧಕ್ಕೆ ಬೇಲಿ ಹಾಕಿದವರು. ಹಿಂದೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕಾಣಬೇಕಾದರೆ ನಮ್ಮ ಜನ ಆಕಾಶದ ಕಡೆ ಹೆಲಿಕಾಪ್ಟರ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಾಣಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಹಾರಾಡುವ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯನ್ನು ಕಾಣಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಇವತ್ತು ವಿಧಾನ ಸೌಧದಲ್ಲಾಗಲೀ, ಎಲ್ಲೆಡೆ ಆಗಲಿ, ಒಬ್ಬ ಬೀದಿ ಬಿಕಾರಿ ಕೂಡಾ ತನಗೆ ಏನು ಕುಂದು ಕೊರತೆ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನೇರವಾಗಿ ರಾಜಮಾರ್ಗವನ್ನು ಜನತಾ ಸರಕಾರ ತೆಗೆದಿಟ್ಟಿದೆ. ಇವತ್ತು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ವೆನೆಯ ಮುಂದಾಗಲೀ, ಕಛೇರಿಯ ಮುಂದಾಗಲೀ ಜನರು ಧರ್ಮ ದರ್ಶನದ ಮುಖಾಂತರ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿ, ತಪ್ಪಿರಬಹುದಾದ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾದ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನ ಅರ್ಜಿ ಕೊಟ್ಟಿರಬಹುದು, ಸಾವಿರಾರು ಜನ ಮನವಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಬಗ್ಗೆ ಆಗಿರುವಂತಹ ಇತ್ಯರ್ಥ, ಅವರನ್ನು ಇವತ್ತು ಉಪಚರಿಸುವಂತಹ ರೀತಿ, ಇಡೀ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಈ ರೀತಿ ಇದೆ. ಎಂದು ಬಹಳ ಅಭಿಮಾನದಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕುಂದು ಕೊರತೆಗಳ ನಿವಾರಣೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಏನು ನಮ್ಮ ಸರಕಾರ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಿದೆ ಅದನ್ನು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷಗಳೂ ಕೂಡಾ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಅದನ್ನು ಪ್ರಾಂಜಲ ಮೆನಿಸ್ಸಿನಿಂದ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಯೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಲದು ನಿಜ. ಇದು ನನಗೂ ಸಮಾಧಾನವಾಗಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾದ ಕ್ರಮಗಳೂ ಜಾರಿಯಾಗಬೇಕು. ಯಾರಿಗೆ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಇವೆ, ಹತ್ತಾರು ವರ್ಷಗಳ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಇವೆ ಅದನ್ನು ಬಿಡಿಸತಕ್ಕಂಥ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ, ಇನ್ನಷ್ಟು ಪ್ರಗತಿಪರವಾದ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗ ನಡೆಯಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಆಡಳಿತ ಸುಧಾರಣಾ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಐ. ಎ. ಎಸ್. ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಐ. ಎ. ಎಸ್, ಜನರ ಒಂದು ಗುಂಪು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿದೆ. ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಜನತೆಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಯಲಾರದ, ನಮ್ಮ ಸರ್ವೇಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ಆಶೋತ್ತರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಲಾರದ ಐ. ಎ. ಎಸ್. ಜನ ಬಂದು ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲಾ ಐ. ಎ. ಎಸ್. ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಹಾಗೇ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ ನಾನೂ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಪತ್ರಕರ್ತನಾಗಿ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತನಾಗಿ ಈ ಜನರ ಸ್ಥಭಾವ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಐ. ಎ. ಎಸ್. ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಹಾಗೇ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನಾವು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಚೌಡ ಎಂಬ ಒಬ್ಬರು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿದ್ದರು. ಅಂತಹವರು ಈ ಐ. ಎ. ಎಸ್. ಜನರಲ್ಲಿ ಸಿಗಬೇಕಾದರೆ ಕಂಡಿಲು ಹುಡುಕಬೇಕು. ಅಂತಹ ಜನ ಅವರು, ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಜನ ಕೈಬೆರಳ ಮೇಲೆ ಎಣಿಸುವಷ್ಟು ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಜನರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಲಾರದ, ಕಾರ್ಮಿಕರ

ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ತಿಳಿಯಲಾರದೆ ದೀನದಲಿತರ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಲಾರದೆ ಶೋಶಿತರ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ತಿಳಿಯಲಾರದೆ ಐ. ಎ. ಎಸ್. ಜನ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಜಾಸ್ತಿ ಇದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ ತಾವು ಎಲ್ಲರಲ್ಲೂ ಈ ಐ. ಎ. ಎಸ್. ಜನರನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೀರಿ? ಎಲ್ಲಿಗೆ ಐ. ಎ. ಎಸ್. ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಬೇಕೋ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹಾಕಿ ಕೆ. ಎಸ್. ಟಿ. ಡಿ. ಸಿ. ಯಲ್ಲಿ ಐ. ಎ. ಎಸ್. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಏತಕ್ಕೆ ಬೇಕು? ವಾರ್ತಾ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಐ. ಎ. ಎಸ್. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಏತಕ್ಕೆ ಬೇಕು? ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಐ. ಪಿ. ಎಸ್. ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತೀರಿ? ಅಲ್ಲೇನು ಬಂದೂಕ ಹಾರಿಸುವ ವಿಚಾರ ಇದೆಯೇ ಎಂಬುದು ತಿಳಿಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಐ. ಎ. ಎಸ್. ಐ. ಪಿ. ಸಿ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವಂತಹ ವಿಷಯ ಏನಿದೆ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಜನ ಪ್ರತಿಭಾಪಂತ್ರರಾಗಿರತಕ್ಕ ಸಮಾಜದ ಕಷ್ಟಸುಖಗಳನ್ನು ತಿಳಿದಿರತಕ್ಕ ಹಗಲಿರುಳೂ ಸಮಾಜದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆ. ಎ. ಎಸ್. ಜನ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಹೇಗೆ ಬೇಕೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಯಾರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ತಹಶೀಲ್ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಯಾರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಉಪ ವಿಭಾಗ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಯಾರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಳೆಬಿಸಿಲು ಎನ್ನದೇ ತಿಳಿದು ಸರಕಾರ ಹೇಳಿದ ಪ್ರಕಾರ ವರದಿ ಕೊಡುವವರು ಇವರು ಸರಕಾರ ಪರಿಹಾರ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಮನೆಗೆ ಮಂಚ ಸಂವತ್ಸಹ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವವರು ಈ ಕೆ. ಎ. ಎಸ್. ಜನ. ಆದರೆ ಇದರ ಹೆಸರು ಕೀರ್ತಿ ಮಾತ್ರ ಐ. ಎ. ಎಸ್. ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಐ. ಎ. ಎಸ್. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದ್ದರು. ಅವರು ನನ್ನಂಥ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ವಿಜಾಪುರದಲ್ಲಿ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ಕಟ್ಟಿಸತಕ್ಕಂಥ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಗುಳುಂ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ನೇರವಾದ ಆರೋಪವನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ಅವರನ್ನು ಈಗ ವಿಭಾಗಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ ಹಾಕುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ತಿಳಿದಿದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ಕೆ. ಎ. ಎಸ್. ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಪೂರೈಕೆಯೇ ನೀಡಿ ಮಾನ್ಯ ನೆವೇಗೌಡರು ಒಂದು ಹೊಸ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡಿ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನೀರಾವರಿ ಇಲಾಖೆಗೆ ಐ. ಎ. ಎಸ್. ಅಲ್ಲೋಲರಾವ, ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯನ್ನಾಗಿ ಹಾಕಿ ಒಂದು ಉತ್ತಮವಾದ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಐ. ಎ. ಎಸ್. ಜನ ಏನಿದ್ದಾರೆ ಅವರು ನಮಗೆ ಜನರ ಜೊತೆಗೆ ಸ್ಪಂದಿಸುವಂತಹ ಜನ ಅಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಜನರ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಅವರು ಚಿಕ್ಕದೆಯನ್ನೂ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಕೆ. ಎ. ಸಿ. ಜನರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರು ಕಾಯಕಲ್ಪ ಧಯಾಕಲ್ಪ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಕೆ. ಎ. ಎಸ್. ಜನರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರು ಕೊಡಬಲ್ಲರು ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿ ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಒಂದೇ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇನ್ನೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಅಗಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಬಹಳ ವೇದನೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಕನ್ನಡ ಅಡಳಿತ ಭಾಷೆ ಆಗಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ಸರಕಾರ ಬಂದಮೇಲೆ ಒಂದು ಫರ್ಮಾನ್ ಹೊರಟಿತು. ಆ ಫರ್ಮಾನ್ ಹೊರಟಮೇಲೆ ಅಂಭದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಉತ್ಸಾಹ ಇತ್ತು. ಎಲ್ಲರೂ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಶುರು ಮಾಡಿದರು. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪತ್ರಗಳು ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ಏನೇ ಆದರೂ ನಾಯಿ ಬಾಲ ಡೊಂಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಪುನಃ ನಾವು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಕನ್ನಡದ ಬಗ್ಗೆ ಅಭಿಮಾನ ಇಲ್ಲ. ಕನ್ನಡದ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರಿಗೆ ಅಭಿಮಾನ ಇತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಹಿಂದೆ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಗೆಜೆಟಿಯರ್‌ನ ಸಂಪಾದಕರಾಗಿದ್ದವರು ಯಾರು ಎಂದು ಒಂದು ನಿರ್ದೇಶನವನ್ನು ತಮ್ಮ ಮಂಡಿ-ಇಲಾಖೆಯ ಸುತ್ತೇನೆ, ನಿರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಗೆಜೆಟಿಯರ್‌ನ ಸಂಪಾದಕರಾಗಿದ್ದವರು ಕನ್ನಡದವಲ್ಲ. ಟಿ. ಜಿ. ಕ್ಲಾರ್ಕ್ ಎಂಬುವವರು ಸಂಪಾದಕರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ ಸರಕಾರಿ ಕಛೇರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡೇತನು ಯಾವುದೇ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಜಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅಂತಹ ಅರ್ಜಿಗಳಿಗೆ ತಾವು ಗಮನ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ ಎಂದು ನಿರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಟಿ. ಜಿ. ಕ್ಲಾರ್ಕ್‌ರವರು ಹೇಳಿದ ಮಾತು ಇವತ್ತು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ.

ಇವತ್ತು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಬೆರಳಚ್ಚು ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ಯಾರು ಶೋಧ ಮಾಡಿದರೂ, ಎಂದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಅನಂತ ಸುಬ್ಬರಾಯರು. ಇವರಿಗೆ ಇರಲಿಕ್ಕೆ ಮನೆ ಇಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಅವರು ಬೀದಿ ಭಿಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ಪುಲಗುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದಿದೆ. ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯತೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ನೀತಿಯನ್ನು ಕೆಲವು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ, ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅರ್ಜಿ ಬರೆದಿದ್ದರೂ ಸಹ ಅವರು, ಆ ಅರ್ಜಿಯ ಮೇಲೆ, ಎಕ್ಸಾಮಿನ್, ನೋಟ್ ಎಂದು ಬರೆಯತಕ್ಕ ಅಭ್ಯಾಸ ಇದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾಗಿ ಆಜ್ಞೆ ಇದೆ. ಈ ಆಜ್ಞೆಗೆ ನಿರಾಧರವಾಗಿ ಈ ಆಜ್ಞೆಗೆ ಯಾರು ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ತೋರಿಸುತ್ತಾರೋ ಅಂತಹವರ ಬಗ್ಗೆ ನೇರವಾದ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಕನ್ನಡದ ರಕ್ಷಣೆಗೋಸ್ಕರ ಕನ್ನಡ ಕಾವಲು ಸಮಿತಿ ಮತ್ತು ಗಡಿ ಸಮಿತಿ ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವೆರಡನ್ನೂ ವಿಲೀನಗೊಳಿಸಿ, ಇದಕ್ಕೆ ಪತ್ರಿಕಾ ಸಂಪಾದಕರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪಾಟೀಲ್ ಪುಟ್ಟಪ್ಪ ನವರನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿರುವುದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಅಭಿನಂದನೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಕುದುರೆ ಜೂಜು ಮತ್ತು ಲಾಟರಿ ಯೋಜನೆ ಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಈಗ ಗಿಣಿ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನೋಡಿದರೂ ಸಹ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಆದಾಯ ತೋರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ವೀರಣ್ಣನವರು ಸಣ್ಣ ಉಳಿತಾಯ ಖಾತೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ೧೯೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಉಳಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಸಣ್ಣ ಉಳಿತಾಯ ಯೋಜನೆಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡಬೇಕು, ಆಸಕ್ತಿವಹಿಸಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ಮಂಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದೇ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ತರಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಡುವಂತಹ ಮಸೂದೆ ಬಂದಿದೆ. ಈ ಮಸೂದೆಯಿಂದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಎಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದರೂ ಶಿಕ್ಷೆ ಆಗಬಹುದು. ವಿಶೋಧಪದ್ಧತೆವರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ರಜನಾತ್ಮಕ ಟೀಕೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಸುಪ್ರೀಡ್ ಮನೋಭಾವದಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕು. ಇಡೀ ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಐದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಮಂಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಒದಗಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ಅಶಿಸಿ, ನನಗೆ ಎರಡು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟ ತಮಗೆ ಪಂದಿಸಿ, ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್ (ರಾಜಾಜಿನಗರ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ. ಈಗಾಗಲೇ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗರತ್ನಮ್ಮನವರು ಬಹಳ ಮನಮುಟ್ಟುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿದರು. ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಯಾವರೀತಿ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳು ಇರಬೇಕೆಂದರೂ ಬಗ್ಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ವಿವರಣೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ವಿವರಣೆ ಕೇಳಿ ನನಗೂ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ೫೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಕೆಲಸ ಕೊಡಿಸಬೇಕು. ಏನೇನು ಅನಾನುಕೂಲಗಳೂ ಇವೆ, ಅವುಗಳು ಹೊರಗೇ ಕೆಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿಲ್ಲ. ಈಗ ಹಾಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಒಬ್ಬರಾಯನ ಕಾಲದ ಪದ್ಧತಿ ಹೋಗಬೇಕು. ಅವರು ಪೂರ್ವಿಯಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟು ದೂರದವರೆಗೆ ಮಾತನಾಡಿದರೋ, ಅದರಲ್ಲಿ ಇವತ್ತು ಯಾರು ದುಡಿಯುತ್ತಾರೆ, ಅಂತಹವರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದರೆ ಇನ್ನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಇದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಇವತ್ತು ದುಡಿಯುತ್ತಾರೆ, ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ದುಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವರು ದುಡಿಯದಿರುವವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಮೇಲ್ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರು. ಈ ದುಡಿಯತಕ್ಕ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಳಜಿ ಇರಬೇಕು. ಇವರ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಅವರು ಮಾತನಾಡಬೇಕಿತ್ತು. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮುಂದೆಯಾದರೂ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ನಂಬಿರುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತು ಹೇಳಿದರು. ಈ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದಿರುವುದು, ಸರ್ಕಾರ ಬದಲಾವಣೆ ಆಗುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಜನತಾ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದುವರೆಗೂ ನೋಡಿ, ನೋಡಿ ಸಾಕಾಯಿತು, ಹಿಂದಿನ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿಯನ್ನು, ಇದನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿ, ಜನತಾ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ತರಬೇಕೆಂದು ಜನತೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿ, ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೇ ಬಿಟ್ಟರು. ಏತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿದರು ಎನ್ನುವುದು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆ? ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿದ್ದು, ಆ ಸರ್ಕಾರ ಹೋಗಿ, ಜನತಾ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದಿದ್ದು. ಆ ಸರ್ಕಾರದ ಬಗ್ಗೆ, ಸರ್ಕಾರದ ರೀತಿ ಬಗ್ಗೆ ಅಸಮಾಧಾನ, ಅತ್ಯಪ್ಪಿ ಬಂದು, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಬರುವುದು ಬೇಡವೆಂದೂ, ಜನತಾ ಸರ್ಕಾರವೇ ಸರಿಯಾದುದೆಂದೂ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಜನ ಭಾರಿ ದೊಡ್ಡ

ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಮತ ಹಾಕಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಿಜ. ಇವತ್ತು ಇಲ್ಲದ್ದವರು, ಅಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನವರೂ ಜನತಾದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಏನು ಬರುತ್ತದೆಂದರೆ, ಜನತಾ ಪಕ್ಷದ ಸರ್ಕಾರ ಹೀಗೆಯೇ ಉಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಇದೇ ರೀತಿ ಮುಂದುವರಿದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ, ಇವರ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಜನತೆಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಇವತ್ತು ಇವರ ಮುಂದುವರಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ. ಜನತೆಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸದೇ, ಇನ್ನೂ ಉಲ್ಲಾಸವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇವರ ಆಡಳಿತ ವೈಖರಿ ಬೇರೆ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುವುದಾದರೆ, ಯಾವ ಜನ ಜನತಾ ಪಕ್ಷದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಪೋಟು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ, ಅದೇ ಜನ ಮುಂದೆ ಪೋಟು ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ. ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಜನತೆಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ದೃಷ್ಟಿ ಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಅವರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ಇದೆಯೇ, ಆ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಪಕ್ಷದ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಪ್ರಕಾರ, ಮತ್ತು ನಾವು ಅಂದಾಜಿಸಿದಂತೆ, ಅಷ್ಟು ದೂರ ಹೋಗುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂಬುದೇ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಇನ್ನೂ ಏನು ಮಾಡಬೇಕಿತ್ತು? ಈಗಿರುವ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ, ಈಗಿರುವ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ, ಸಂಧಾನದ ಅಡಿಕಡೆಯಲ್ಲಿ, ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೂ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೂ ಇರುವಂಥ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ, ಎಷ್ಟು ದೂರ ಅಧಿಕಾರ ಇರಬೇಕೋ ಅಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೂ ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಏನೂ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಪೂರ್ತಿಯಾದ ನಿಜಾಂಶ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ, ಸ್ವಲ್ಪವಟ್ಟಿಗೆ ನಿಜಾಂಶ ಇದೆ. ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಾ ಅಧಿಕಾರ ಇದೆ, ಎಲ್ಲಾ ಕಾನೂನು ಅವರೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟರೆ, ರಾಜ್ಯಗಳು ಮುಂದುವರಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಖಂಡಿತವಾದ ವಿಷಯ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ವಿಷಯ. ಕೇಂದ್ರದವರು ಹಣ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ, ಅವರು ಕೊಡದೇ ಹೋದರೆ ಏನೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಿರತಕ್ಕ ವಿಷಯ. ಈಗ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿರಬೇಕಾದರೆ ನನಗೆ ಕಂಡು ಬಂದಿರುವುದು, ಇಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡಿ. ಅದೊಂದು ರೀತಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂತು. ಮಾನ್ಯ ಗುಂಡೂರಾವ್‌ರವರೂ ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರು. ಅವರು ಒಂದುರೀತಿ ನಡೆಸಿದರು. ಮಾನ್ಯ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ತಪ್ಪು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಅವರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅವರ ಒಂದು ಆಡಳಿತ ವೈಖರಿ, ಅವರು ಯಾವಾಗ ಬೇಕಾದರೂ, ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ಯಾರಿಗೆ ಏನು ಬೇಕು, ಯಾರಿಗೆ ಏನು ಬಿಡಬೇಕು ಅದೇನಾದರೂ ಆಗಲಿ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬಿಡಲಿ ತಿದ್ದಿರು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಒಂದು ಡಬ್ಬಾಪಕ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟನ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ಹತ್ತಿರ, ಸ್ವಾಂತಿ ರೋಡ್ ಹತ್ತಿರ ಒಂದು ಚೌಡಯ್ಯ ಮೆಮೋರಿಯಲ್ ಹಾಲ್ ಅಂತ ಇದೆ. ಗುಂಡೂರಾಯರು ಆಪ್ತರ ದಿನವೆಂದು ಅದನ್ನು ಉದ್ಘಾಟನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದರು. ಚೌಡಯ್ಯ ಮೆಮೋರಿಯಲ್ ಹಾಲನ್ನು ಪ್ರೈವೇಟ್‌ನವರು ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರು ಸೇರಿ ಕಟ್ಟಿದ್ದರು. ಅವರು ಉದ್ಘಾಟನೆ ಮಾಡಲು ಬಂದಿದ್ದಾಗ ಆ ಜನ ಅವರನ್ನು ಕೇಳಿದರು ಏನೆಂದರೆ ನಾವು ಇದಕ್ಕೆ ೨೨ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಸಾಲ ಮಾಡಿಕಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಆ ಸಾಲವನ್ನು ಮನ್ನಾ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಂತಿ ರೋಡ್ ಅಂತ ಏನು ಇದೆ ಅದನ್ನು ಚೌಡಯ್ಯ ರೋಡ್ ಎಂದು ಹೆಸರು ಇಡಬೇಕು ಎಂದು ಅವರು ಕೇಳಿಕೊಂಡರು. ಅವಾಗ ಅವರು ಹೇಳಿದರೆ ಅದೇನು ಮಹಾ ಅಂತ ಹೇಳಿ ಅದಕ್ಕೆ ಚೌಡಯ್ಯ ರೋಡ್ ಎಂದು ಇಡಬೇಕೇ ಅಂತ ಕೇಳಿ ಅದರಂತೆ ಕೊನೆಗೆ ಚೌಡಯ್ಯ ರೋಡ್ ಎನ್ನುವ ಹೆಸರನ್ನೂ ಸಹ ಇಟ್ಟಾಯಿತು. ಇನ್ನು ೨೨ ಲಕ್ಷ ಪಚಾ ಮಾಡುವ ವಿಷಯ. ಇದನ್ನು ಹೇಗೆ ಪಚಾ ಮಾಡಬೇಕು? ಇದು ತಕ್ಕರಾನಲ್ಲಿ ಇತ್ತು. ಕೊನೆಗೆ ಇದನ್ನು ಪಚಾ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಆ ದುಡ್ಡನ್ನು ದಾವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟರು. ಈಪೂರ್ವ ದಿನವೆಂದು ಚೌಡಯ್ಯ ಮೆಮೋರಿಯಲ್ ಹಾಲ್ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ನಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲಿ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೇನೂ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯ ಇಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗ ತಕ್ಕಂಥಾ ದಾರಿ, ಆಡಳಿತದ ವೈಖರಿ ಏನು ಅಂತ ಹೇಳಿದೆ. ಅವರು ಇದ್ದಾಗ ಈ ತರಹದ ವೈಖರಿ ಇತ್ತು. ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಅವರು ಕಡತ ಯಜ್ಞ ಅಂತ ಶೂರು ಮಾಡಿದರು. ಹಳೇ ಪೈಲುಗಳನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಬೇಗ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ವಾರಕ್ಕೊಂದು ಸಲವೋ ಅಥವಾ ಒಂದು ದಿನವಕ್ಕೊಂದು ಸಲವೋ ಕಡತ ಯಜ್ಞ ಅಂತ ಮಾಡಿದರು.

ಆವಾಗಲೂ ಸಿಕ್ಕಾಪಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಮೇಲೆ ಧಾಳಿ, ರೈತರ ಮೇಲೆ ಧಾಳಿ ನಡೆದಿದೆ. ಈಗ ಇದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದರೆ ಈಗಲೂ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದೆ. ಈವಾಗಲೂ ಸಹ ಕಡತ ಯಜ್ಞ ಅಂತೆ ಮಾಡಿದರು. ಅದು ಒಂದು ತರಹದಲ್ಲಿ ಆಗಿದೆ, ಇರುವ ಕಡಿತವನ್ನು ಸಂಖ್ಯೆ ಹಾಕಿದರು. ಕಡತ ಯಜ್ಞ ದಿಂದ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಕಡತಯಜ್ಞ ಅಂದರೆ ಇರುವ ಕಡತವನ್ನು ಸಂಖ್ಯೆ ಹಾಕುವುದು, ಸುಡುವುದು, ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ನಿಮ್ಮ ಆಡಳಿತದ ವೈಖರಿಯಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಭಾವನೆ ಬಂದಿದೆ ಎಂದರೆ ಯಾವ ಕೆಲಸವೂ ಆಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ ಹಳೇ ಬಂಡೆಯೇ ಜಾಲ ಆಗುತ್ತಾ ಇದೆ, ಹಳೇ ದಾರಿಯಲ್ಲೇ ಇವರು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಬಂದಿದೆ. ನಾನು ಈ ಮಾತನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ ಯಾವುದೇ ಬಟ್ಟೆ ಎಂ.ಎಲ್.ಎ. ಪತ್ರವನ್ನು ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಬರೆದರೆ ಆ ರೀತಿ ಉತ್ತರ ಬರುತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮ ಪತ್ರ ಬಂದಿದೆ, ಅದನ್ನು ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಲಾಗುವುದು ಎಂದೂ. ನಂತರ ಅದು ಅಲ್ಲಿಗೆ ನಿಂತು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಮಂತ್ರಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆದರೆ ಅವರು ಏನು ಬರೆಯುತ್ತಾರೆಂದರೆ ನಿಮ್ಮ ಪತ್ರ ಬಂದಿದೆ, ಎಂದು ಬರೆದು ಅವರೂ ಇನ್ನೂ ಅದಕ್ಕೆ ಎರಡು ಸಾಲು ಜಾಸ್ತಿ ಸೇರಿಸಿ ಈ ರೀತಿ ಇದೆ, ಈ ರೀತಿ ಇದೆ, ಇದು ಸಮಂಜಸವಾಗಿದೆ, ಇದು ಸಮಂಜಸವಾಗಿಲ್ಲ. ಎಂದು ಬರೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಗರವರೂ ಏನು ಇದ್ದಾರೆ ಅವರು ಎಕ್ಸ್‌ಪೆರ್ಟ್, ಅವರು ಈಗ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಅವರು ಯಾವ ರೀತಿ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆಂದರೆ ನಿಮ್ಮ ಪತ್ರವನ್ನು ಸೂಕ್ತ ಪರಿಶೀಲನೆಗಾಗಿ ಇಂಥಾವರೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಎಂದು ಅಷ್ಟು ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅದಾದರಿಂದ ಈ ಪತ್ರವು ನಾನು ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಇದು ಮರಾಠಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಅಲ್ಲವೇ ಬಟ್ಟೆ ವಿಷಯ ಅದರ ಕೆಲಸದ ವಿಷಯವೋ ಅಥವಾ ಯಾವುದಾದರೂ ಅವನಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಕೇಳಿದರೆ ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡೋಣ. ಆದರೆ ದೊಡ್ಡ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೇಳುವಾಗ ಅಂದರೆ ಒಂದು ನೀರಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಲಿ ಒಂದು ಮನೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಲಿ ಒಂದು ತೆರಿಗೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಲಿ ಇಂತಹ ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಂದಾಗ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ, ಕೊಡುವ ಅಭ್ಯಾಸವೂ ಇಲ್ಲ. ಏನೋ ಬೇಕಾ ಬಿಟ್ಟಿಯ ಹಾಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ನಿಮ್ಮ ಆಡಳಿತದ ವೈಖರಿ ಈ ರೀತಿ ಇದ್ದರೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ತಾನೇ ಜನರಿಗೆ ನಂಬಿಕೆ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ? ತಾವು ಜನರಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಕಳೆದು ಕೊಳ್ಳುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಈಗೂ ಬಂದಿದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ಏನೆಂದರೆ ನನಗೆ ಒಂದು ಅನುಮಾನ ಬಂದಿದೆ. ಕೆಲವು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಳ್ಳೆಯವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಏನು ಇದ್ದಾರೆ ಅವರು ಫೈಲುಗಳನ್ನು ನೋಡುವ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ನನಗೆ ಬಂದಿರುವ ವರದಿ ಪ್ರಕಾರ ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಇಷ್ಟೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಭಾಗ ಜನರು ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿಕೊಂಡು ಅವರು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಅದೇ ವೇದವಾಕ್ಯ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನೇ ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಸರಿಯೋ ತಪ್ಪೋ ಎಂದು ಯಾವುದನ್ನೂ ಯೋಚನೆ ಮಾಡದೇ ಅವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇಂಥಾ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹಿಂದೆಯೂ ಇತ್ತು, ಈಗಲೂ ಇದೇ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ನಿಮಗೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಇದನ್ನು ಒಹಳ ದುಃಖದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಏನೆಂದರೆ ಬಿ.ಡಿ.ಎ.ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಹೋದಾಗ ಅವರು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಅದು ಬಿಡಿ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧವೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತು ಅವರು ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ, ಏನೋ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದು. ಕೊನೆಗೆ ಏನಾಯಿತು ಎಂದರೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರು ಬರೆದ ಕೊಟ್ಟಿರು, ಅಮೇಲೆ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿದರು. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿದೆ ನಿಮ್ಮ ಆಡಳಿತದ ವೈಖರಿ. ಜನಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ ನಿಮ್ಮ ಆಡಳಿತದ ವೈಖರಿ ಈ ರೀತಿ ಅದರ ಜನಗಳಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ನಂಬಿಕೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಇದೆ ಹೇಳಿ. ಇನ್ನು ಮೂರನೆಯದಾಗಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಬರಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಆಸೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇದೆ. ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಬಂದರೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಬರಬೇಕು, ನನಗೇನೂ ಆಸೆ ಇದೆ ಅದು ಸಹಕಾರೀ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕು ಎಂದು. ಅದು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಖಾಸಗೀ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮೊದಲು ಕೈಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಅವರಿಗೆ ನಿಮಗೆ ಇಂತಿಂಥ ಇನ್‌ಸೆಂಟೀವ್ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಅಮೇಲೆ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಕಂಡೀಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕು, ಆ ಕಂಡೀಷನ್

ನಲ್ಲಿರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಹೀಗಾದರೆ ಯಾವ ಕೈಗಾರಿಕೆ ತಾನೇ ಉಳಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಹೇಳಿ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ತಮಗ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಸೇಡನ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಿಮೆಂಟ್ ಕೈಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಮತಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗೆ ಬೇಕಾದಂಥ ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು ವಸ್ತು, ರೆತರುವುದಕ್ಕೆ ರೈಲು ಹಳಿ ಹಾಕಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಆಮೇಲೆ ರೈಲ್ವೆ ಲೆವೆಲ್ ಕ್ರಾಸಿಂಗ್ ಗೇಟ್‌ನನ್ನು ಸಹ ಹಾಕಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಇದನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಇದು ಒಂದು ಸಣ್ಣ ವಿಷಯ ಅಂತ ಹೇಳಿದರು. ಆಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದನ್ನು ಹಾಕುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆಮೇಲೆ ಇವರು ಅದನ್ನು ಹಾಕಬೇಕಾದರೆ 2½ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಬೇಕು ಅದಲ್ಲದೆ ಮುನ್ನೆಸಿಪಲ್ ಕೌನ್ಸಿಲರ್‌ಗೆ ಅಪಾಯಿಂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾರಲ್ಲ ಅಂದರೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಅಂತ ಕೋಟಾ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅಲ್ಲಿಗೆ, ಆ ಪ್ರಕಾರ ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಜೊತೆಗೆ 2½ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಆಮೇಲೆ ಮುನ್ನೆಸಿಪಾಲಿಟಿಗೆ ಇಂತಿಷ್ಟು ಅಂತ ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟರೆ ನಾಳೆ ದಿವಸವೇ ರೈಲ್ವೆ ಕ್ರಾಸಿಂಗ್ ಗೇಟ್‌ನ್ನು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಪರ್ಮಿಷನ್ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದು ನಿಮ್ಮ ಕೈಗಾರಿಕಾ ನೀತಿ. ಇದು ನಿಮ್ಮ ಆಡಳಿತದ ವೈಖರಿ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಇದೆ ಮತ್ತು ದುಡ್ಡು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶಗಳಿವೆ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಸರಿಯೇ? ಈ ತರಹ ನಿಮ್ಮ ಆಡಳಿತ ವೈಖರಿ ಆದರೆ ಯಾರಿಗೂ ಸಹ ಶೋಭೆ ತರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಆದರೆ ಇನ್ನು ಬಿರುಸಾಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಿಮ್ಮ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ಮುಂದು ವರೆದರೆ ಮುಂದೆ ಏನಾಗುತ್ತದೋ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಆಡಳಿತದ ವೈಖರಿಯನ್ನು ಈಗಲಾದರೂ ತಾವು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರೆಂದು ನಾನು ಅಂದು ಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ಆಡಳಿತದ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಒಂದು ಕಮೀಷನ್ ನನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದರು, ಅವರೂ ಸಹ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆಂಗಲ್ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಎಷ್ಟು ದೂರ ಆಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಕೆಲವೊಂದು ಆಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವನ್ನು ಈವೊತ್ತಿನ ದಿವಸವೂ ಸಹ ಆಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಇದೆ. ನಾನು ಇನ್ನು ಅದನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಈಗ ಕಾಲಾವಕಾಶ ಇಲ್ಲ. ನೀವು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಂದ ಬಂದಂತಹ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟು ಬೇಗ ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಎನ್ನುವುದು ಇಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಗ್ರಿವೆನ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಮೊದಲು ಈ ಖಾತೆ ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್ ಅವರಿಗೆ ಇತ್ತು. ಈಗ ಆ ಖಾತೆಯನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಖಾತೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಅವರ ವರದಿ ಪ್ರಕಾರ ಏನು ಇದೆ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ, ಅವರ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಇದೆ.—

During the year under review, the organisation has received 60,611 representations of which 42,401 were filed after classifying them as not grievances. Under the classification of grievances 18,988 representations were found which could be redressed. They were forwarded to different departments for necessary action. During the period, 13,002 replies were received out of which 1,047 were in favour of petitioners. It is only 1,047 Cases where you have got remedies. It is a very poor performance. Here, I would like to say that there must be expeditious follow up action and settlement of grievances. You should also streamline the procedure.

5-30 p.m.

ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಏನೆಂದರೆ, ಗ್ರೀವನ್ಸ್ ಅಂದರೆ ಏನು ? ಇವರು ಹೇಳಿರುವ ನಾಮ್ಸ್ ಸರಿಯಾಗಿ ಇದೆಯೇ ? ೧೮ ಸಾವಿರ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿದೆ, ಅದನ್ನು ಫಾರ್ವರ್ಡ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಟೆಲರ್ ಸೆಟರಾಗಿರುತ್ತದೆ. During the year under review they have received 60,611 representation of which 42,401 cases were not considered as grievances. After classification 18,988 cases found to be fit for redressal, and they were forwarded to different departments for taking necessary action. So far they have received 13,201 replies of which 1,047 were in favour of petitioners. Therefore, I feel it is a very poor performance. ಅದು ಆಗಿಲ್ಲ. ಎಂದು ಬಹಳ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಇದರಿನನಗಂತೂದ ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಸ್ಟ್ರೋಲೈನ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತು ಏನೆಂದರೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಬೇರೆ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಪೆಡ್ಯಾಲ್ ಕ್ಯಾಸ್ಕ್ ಮತ್ತು ಪೆಡ್ಯಾಲ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್ ರಿಸರ್ವೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ೨೦ ಮತ್ತು ೫೧ ಮಾಡಿರುವುದು ಸಂತೋಷದ ವಿಷಯ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಅಪಾಯಕರವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಬಂದಿದೆ ಅದು ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಶ್ನೆ. ರಿಸರ್ವೇಷನ್ ಇರಕೂಡದು. ಕೆತ್ತಹಾಕಿ ಎಂದು ಪಟ್ಟಿಬದ್ಧಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಗುಜರಾತಿನಲ್ಲಿ ಗೊಂದಲ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಜಗಳ, ಗೊಂದಲ ನಡೆದು ಕೊನೆಗೆ ಒಂದು ಮುಖ್ಯಂ ಗಲಾಟೆ ನಡೆದು, ಅನೇಕ ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚಿದ್ದಾರೆ, ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕೊಂದು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಇದೆಲ್ಲಾ ಗುಜರಾತಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದಿದೆ, ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿದ್ದ ನಡೆದಿಲ್ಲ, ನಡೆಯುವಂಥ ಸೂಚನೆಗಳು ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿವೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ಕೆಳಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿರಿ. ಆದರೆ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಡಬೇಡಿ. ಈಗಾಗಲೇ ಮಲ್ಟೀತ್ಯರನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಿಷಿಂಗ್ ನಡೆಯಿತು. ಆ ಮಿಷಿಂಗ್ ನಡೆಯುವಾಗ ನಾನು ದೂರದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಕೇಳಿದೆ, ಕೇಳಿದಾಗ ನಾವು ಯಾವ ಯಾಗದಲ್ಲಿರುವೆ ಎಂದು ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯವನ್ನೇ ಅಲ್ಲೋಲ ಕಲ್ಲೋಲ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಗಾಧಿ ರಕ್ತಿಗಳು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವಂಥ ದಾಷವನ್ನೇ ಶಕ್ತಿಗಳು ತಲೆ ಎತ್ತುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತಿದೆ ರಿಸರ್ವೇಷನ್ ಇರಬೇಕು ಎನ್ನುವವರು ನಾವು. ದಿವಂಗತ ಬಾಬಾ ಸಾಹೇಬ್ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರವರು ೧೦ ವರ್ಷಗಳು ಸಾಕು ಎಂದಿದ್ದರು. ಅವರನ್ನು ಇನ್ನು ನಾವು ಮುಂದೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ರಿಸರ್ವೇಷನ್ ಇರಕೂಡದು ಎಂದು ಯಾರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಬಂದೋಬಸ್ತ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಮ್ಮ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ನಾನು ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ವೆಕೆನ್ಸಿಸ್ ಇದೆ. ಅದು ವೆಲ್ಯುಟೈಡ್ ಅಂಡರ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ, ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ವೆಕೆನ್ಸಿಸ್ ಇದೆ. ಈ ವೆಕೆನ್ಸಿಸ್‌ನ್ನು ಫಿಲಿಅಪ್ ಮಾಡಬೇಕೋ ಬೇಡವೋ ಎಂದು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಮಾಡುವವರು ನೀವು. ಅಂಡರ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳು ೪, ಸೀನಿಯರ್ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ೭, ಜೂನಿಯರ್ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ೮೨, ಟೈಪಿಸ್ಟ್ ೧೭೨. ಇಷ್ಟು ವೆಕೆನ್ಸಿಸ್ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಇಷ್ಟು ವೆಕೆನ್ಸಿಗಳನ್ನು ಫಿಲಿಅಪ್ ಮಾಡದೆ ಕೆಲಸ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ? ಇದಕ್ಕೆ ಏನು ಕಾರಣ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕು. ವೆಕೆನ್ಸಿ ಇರುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟ. ಇದರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಮೋಷನ್ ವಿಷಯ ಎಲ್ಲಾ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ತಕ್ಷಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಮಾನ್ಯ ಲೈಕುಡ್ಲೀನರವರು ಹೇಳಿದರು. ಅದನ್ನು ನಾನು ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸಿ ವಾತನಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮೈನಾರಿಟೀಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಮೈನಾರಿಟೀಸ್ ಕಮಿಷನ್ ಗೂಡ್‌ವಾಲ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಸಹ ಬಂದಿದೆ. ಆ ವರದಿಯ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟು ದೂರ ಇಂಪ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಅವರು ಉದ್‌ಘಾಟನೆ ಸರಿಯಾದ ಮಾನುತೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದರು, ಅದು ಸರಿಯಾದ ಮಾತು. ಮೈನಾರಿಟೀಸ್‌ಗೆ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ, ೨.೭ ಪರ್ಸೆಂಟ್. ಅದನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಟಿ ರಿಸರ್ವೇಷನ್ ಎಂದು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದೆ. ಕೋಮುಮಾರು ಗಲಭೆ ಬಂದಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಎಲ್ಲಾ ಗಡಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸ್ ಫೋರ್ಸ್, ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್ ಫೋರ್ಸ್ ಸಿದ್ಧವಾಗಿರಬೇಕು ಎಂದು ಇದೆ. ಇಂತಹ ಫೋರ್ಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕ ಒಂದೇ ಒಂದು ಕೋಮಿನ್ ಜನ್ ಇದ್ದುದರಿಂದ

ವಿಷಜ್ಞಾಲೆ ಹರಿಯಿತು, ಆನೇಕ ಅನಾಹುತಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶವಾಯಿತು ಎನ್ನುವುದು ಚರಿತ್ರೆ. ಈಗ ಗೂಡ್‌ವಾಲ ಕಮಿಷನ್ ಹೇಳಿದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಕಮಿಷನ್ ಹೇಳಿದೆ. ಏನೆಂದರೆ, ಆರೀತಿ ಸಂದರ್ಭ ಬಂದಾಗ ಅಥವಾ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಪೋಲೀಸ್, ಹೋಂ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಾಯ್ದಾ ಕೊಂಡಿರಬೇಕು. ಅದಷ್ಟು ಮೈನಾರಿಟೀಸನ್ನು ಒಂದು ಕಡೆ ಸೇರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಪೋಲೀಸ್ ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್, ಸಬ್ ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್, ಕಮಿಷನ್, ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಮೈನಾರಿಟೀಸ್ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಬರದೇ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ? ಮಾನ್ಯ ರಾಜಯ್ಯನವರು ಇದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡದೇ ಹೋದರೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಒತ್ತಾಯ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಗೂಡ್‌ವಾಲ ಕಮಿಷನ್ ರೆಕಮೆಂಡೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಮೈನಾರಿಟೀಸ್‌ಗೆ ರೆಪ್ರೆಸೆಂಟೇಷನ್ ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕೋಮುವಾರು ಗಲಭೆಗಳನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕಾದರೆ ಇದು ಒಂದು ಸಾಧನವಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಕಮಿಷನ್‌ನವರು ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಆಮೇಲೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ, ಒಹಳ ಸಂತೋಷ. ಮೊದಲಿಗಿಂತ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅದ್ಭುತ ಸಿಕ್ಕಿರುವುದು ಸಂತೋಷದ ವಿಷಯ. ಅದೇ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಅದ್ಭುತ ಸಿಗಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಲೇಬರ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಡಿಪ್ಯೂಟಿ ಬಂದಾಗ ವಿವರವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಲೇಬರ್ ಕೋರ್ಟ್, ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಕೂಡ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ವಯಾ ಇದೆ, ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅರ್ಜಿ ಹಾಕುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಕೇಳಿದರೆ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಶಾಸನಗಳೂ ಇನ್ನೂ ಕೂಡ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಎರಡನೆಯದು, ಇವರು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಏನು ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಇಡುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಅರ್ಥಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುವ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೇ ಇರುವ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ ಅಭಿಯಂತರರು, ಆಯುಕ್ತರು, ಅಡೀಷನಲ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಅಪರ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಎಂದು ಏನೇನೋ ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಇವತ್ತಿನ ಕನ್ನಡ ಕಬ್ಬಿಣದ ಕನ್ನಡವಾಗಿದೆ. ಪೋಲೀಸ್ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಅರಕ್ಷಕ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ, ಪೋಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್‌ಗೆ ಅರಕ್ಷಕ ಠಾಣೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ, ಈರೀತಿ ಎಲ್ಲಾ ಇದೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದರೆ ಒಂದು ಸಮಿತಿ ಮಾಡಿ, ಸಿಂಪ್ಲಿಫೈ ಮಾಡಿ, ಅರ್ಥವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪದಗಳು ಇರಲಿ, ಸುತ್ತೋಲೆಗಳು ಬರಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದು ಒಂದು ರಾಜಕೀಯದ ವಿಷಯ. ಗವರ್ನರ್ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಗವರ್ನರ್ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ, ಅವರು ಒಳ್ಳೆಯವರೂ, ಕೆಟ್ಟವರೂ ಎನ್ನುವುದು ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತು, ಏಕೆಂದರೆ ಅಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಬೆಳೆಸಿ ನೀವು ಮಾತನಾಡುತ್ತೀರಿ, ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್ ಏಕೆ ಇರಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಇದು ಇರುವುದರಿಂದ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆಯೇ ಅಥವಾ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆಯೇ ಎಂದರೆ ಹೆಚ್ಚು ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆಯೇ ವಿನಹ ಅನುಕೂಲವಾಗಿಲ್ಲ ಇದು ಭೂಷಣಪ್ರಾಯವಾದ ಸಂಸ್ಥೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಚಾರಪೂರ್ಣವಾದ ಲೇಖನವನ್ನು ಡೆಕ್ಕನ್ ಹೆರಾಲ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ೧೪-೪-೧೯೮೨ರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವಂರವರು ಬರೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಮೊನ್ನೆ ಗವರ್ನರ್‌ಗಳ ಸಮ್ಮೇಳನ ನಡೆಯಿತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಬರೆದಿರುತ್ತಾರೆ.

Deccan Herald Dated 14-4-1983

“Devalued institution by S. Viswam

Conferences of Chief Ministers and Governors are intended to provide an opportunity to the participants to exchange views, and subject policies and decisions to the utmost critical scrutiny. Leave alone exchange of views among one another, it seldom happens that the participants are

provided with the opportunity to examine policies in depth.

Welcome Trend

However, the more relevant point is that by acting as political agents of the Centre, Governors have helped in the erosion of credibility in the high office. The institution itself is tending to become highly ornamental."

ಇದನ್ನು ನಾನು ಏಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ, ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಸಾರಿ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಆಂಡ್ ಸ್ಟೇಟ್ ರಿಲೇಷನ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮೆಮೋರಾಂಡಮ್ ಕೊಟ್ಟರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯ ಮತ್ತು ಬೇರೆ ವಿಷಯ ಸೇರಿ ಬಹುದು. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುವಂತಹ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೆವೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆ ವಿಷಯ ವಾಗ್ತವಲ್ಲ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಆಂಟಿ ಸೆಂಟರ್ ಸ್ಟಾಂಡ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಮಂಗಳೂರು ರಿಫೈನರಿ ಬರಲಿಲ್ಲ. ವಿಜಯನಗರ ಸ್ಟೀಲ್ ಪ್ಲಾಂಟ್ ಬರಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅಟಾಮಿಕ್ ಪವರ್ station ಬರಲಿಲ್ಲ. ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಹಣ ಸಹಾಯ ಬಂದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಅದೇನೂ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ಹೇಳಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಬರೀ ಹೇಳಿದರೆ ಸಾಲುವುದಿಲ್ಲ. ಹೇಳಬೇಕಾದುದು ನಿಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ಜೊತೆಗೆ ಅದನ್ನು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಒತ್ತಾಯವನ್ನು ಎಷ್ಟು ತರುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ? ಒತ್ತಾಯ ತರುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಬರುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ? ಮುಂದೆ ಏನು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ? ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಇನುಕೂಲವಾಗುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕು. ವಂತು ಸರಿಯಾದಂತಹ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೀರೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಗವರ್ನರ್ ಸಂಸ್ಥೆಯಾವರೀತಿ ಹೋಗಬೇಕೋ, ಅದೇ ರೀತಿ ಲಿಜಿಸ್ಲೇಟೀವ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಹೋಗಬೇಕು. ಅಪ್ರೆಂಡಿಸ್ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಅದು ಅರ್ಥವಿಲ್ಲದ್ದು. ಅಲ್ಲಿನ ಜನ ಒಳ್ಳೆಯವರು ಇದ್ದಿರಬಹುದು. ಮಾರ್ಚೆ ಚತುರ್ದಶಿ ಮತ್ತು ವಿಚಾರಪೂರಿತರೂ ಇರಬಹುದು. ಅದು ಬೇರೆ. ಆ ಮನೆ ಇರಬೇಕೆ, ಬೇಡವೇ ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಿದರೆ, ಇರಬಹುದು ಎನ್ನುವ ಉತ್ತರವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಚುನಾವಣೆ ಯಾದಂತಹ ಜನ ಆಲಿಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಗ್ರಾಜ್ಯುಯೇಟ್ ಕಾನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟಿಯಿಂದ ಇನ್ ಡೈರೆಕ್ಟ್ ಆಗಿ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಲೋಕಲ್ ಅಥಾರಿಟಿ ಬಿಟ್ಟು, ಮಿಕ್ಕವರೆಲ್ಲಾ ನಾಮಿನೇಷನ್ ನಿಂದ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಮೇಧಾವಿಗಳು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಮಹತ್ವದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡವರಿಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಸಮಯ ಸಿಕ್ಕಿದಾಗ ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾತನಾಡಬಹುದು. ನಾನು ಮೇಲ್ಕುನೆಗೆ ಅಗೌರವ ತರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆ ಸಂಸ್ಥೆ ಇರಬೇಕಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕಾನೂನು ಇಲ್ಲೇ ಮಾಡು ವಂತಾದ್ದಾಗಿದೆ. ನನಗಿನ್ನಿತದೆ, ಈ ಮನೆ ಡೌನ್ ಗ್ರೇಡ್ ಆಗಿದೆಯೆಂದು. ಅನೇಕ ವಿಷಯ ಗಳಲ್ಲಿ ಡೌನ್ ಗ್ರೇಡ್ ಆಗಿದ ಹಾಗೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಸರಿಯಾದ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಈ ಮನೆ ವಹಿಸ ಬೇಕು. ಮೇಲ್ಕುನೆ ವಿಸರ್ಜಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನೂ ಹಾಕಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನನಗಿನ್ನಿತದೆ. ತಾವು ಇದನ್ನು ಇನ್ ಸೈಯೇಟ್ ಮಾಡಿ, ರೆಸಲ್ಯೂಷನ್ ಪಾಸ್ ಮಾಡಬಹುದು. ಆಂಧ್ರ, ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ ಮತ್ತು ಕೇರಳದಲ್ಲಿನ ಹಾಗೂ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ಕುನೆ ಇಲ್ಲ. ನಾವೇಕೆ ಇದನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ತೊಂದರೆ ಪಡಬೇಕು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಯೋಚನೆಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡ ತ್ತೇನೆ. ಎಮ್.ಜಿ.ಪಿ. ಬಗ್ಗೆ ನಾನ್ ಗೆಟೆಡ್ ಅಫೀಸರ್ಸ್ ಯಾರಿದ್ದಾರೆ, ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಯಿಂಟ್ ಕನ್ ಸಲ್ಟೇಟೀವ್ ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಸಂತೋಷ. ಅದರ ಅರ್ಥವೇನೆಂದರೆ ಮಾತುಕತೆ ನಡೆಸುವ ಮೂಲಕ ಇತರರೂ ಮಾಡುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಸ್ಟೇಟ್ ಲೆವೆಲ್ ನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಡಿಪಾರ್ಟ್ ಮೆಂಟ್ ಲೆವೆಲ್ ನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ನನಗೆ ವರ್ತಮಾನ ಬಂದಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ಜಾಯಿಂಟ್ ಕನ್ ಸಲ್ಟೇಟೀವ್ ಕಮಿಟಿಯು ಎಷ್ಟು ದೂರ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಇತರರವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಇನ್ನೂ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆಯೆಂದು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಷಯಕ್ಕೂ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಬರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಸೆಲ್ಫ್ ಆಗಿ ಮಾಡುವಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆಯೆಂದು ನಮಗೆ ಬಂದಿರುವ

ವರದಿ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಅತ್ಯಲ್ಪ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗಿದೆ. ಜಾಯಿಂಟ್ ಕನ್‌ಸಲ್ಟೇಷನ್ ಕಮಿಟಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡೂ ಸಹ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಬಾರದು. ಸೀರೆ, ತಾಳಿಭಾಗ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬಿಟ್ಟು, ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ ಸವರು ಹೇಳಿದರು. ಅದು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ವಿಷಯಗಳು ಇರಲಿ. ಮೂಲ ಭೂತವಾದಂತಹ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ತಲೆ ನೋವಿಗೆ ಔಷಧಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ. ಆಗ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ತಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಡಿ. ಮೂಲಭೂತದಂತಹ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಲು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಮಂಚಿ ಹೋಗಿದೆ. ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬಂದಾಗ ನಾನು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿಲ್ಲ. ಟೆಕ್ಸೈಟ್ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದೂ ಮಂಚಿಹೋಗಿದೆ, ನರಗುಂದ, ಬಿಜಾಪುರ, ದಾವಣಗೆರೆ ಮತ್ತು ಕೆ.ಆರ್.ಖಿಲ್ ಮೈಸೂರು ಇಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂತಹ ಸಾವಿರಾರು ಕಾರ್ಮಿಕರು ಬೀದಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಅನೇಕ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗಳು ಮಂಚಿ ಹೋಗಿದೆ. ಗೌರಿ ಬಿದನೂರು ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಮಂಚಿ. ಇದನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಲು ಮತ್ತು ಇತ್ಯರ್ಥ ಮಾಡಲು ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ತೋರಿಸಿದೆಯೇ? ಕೆಲವರು ಮೆರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಾರೆ, ಕೆಲವರು ಫೋಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಧರಣಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಹಾಗೂ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವರು ಹೋರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಇದು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಇದುವರೆಗೂ ಏನೂ ನಡೆದಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆಂದೂ ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕಂಡು ಬರಲಿಲ್ಲ. ಬಹುಶಃ ಆರ್ಥಿಕ ಮಂಚಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದ್ದರೂ, ಬಂದಿರಬಹುದು. ಆರ್ಥಿಕ ಮಂಚಿಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಕೂಡ, ಸರ್ಕಾರ ದಿಟ್ಟ ತನದಿಂದ ಕಾರ್ತವ್ಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಏಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ? ಸರ್ಕಾರ ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟರೂ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ ತೆಗೆಯುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಯನ್ನು ತೆಗೆಸುವಂತಹ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರ್ಕಾರ ಕೈಲವೇ? ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಟಿ ಕೊಟ್ಟರೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಿಮ್ಮ ಆಡಳಿತ ಏನಾಗಿದೆ, ಇದು ಬಬ್ಬರ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲ. ಸಾವಿರಾರು ಜನ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ನಾರಾಯಣರಾವರವರು ಹೇಳಿದ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡಬೇಕು. ಪೊಪ್ಪನಲ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಕೆತ್ತು ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ: ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಇದು ಇರಕೂಡದೆಂದು ನಾವು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಹೋದಸಾರಿ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಅದು ಸಮಂಜಸವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಪುನರ್ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಬ್ಯಾರೋ ಆಫ್ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಎಂಟರ್‌ಪ್ರೈಸಸ್ ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ನೂದಿರುವುದು ಸಂತೋಷವೇ. ನಿಜವಾಗಲೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಉಳಿಸುವಂತಹ ಜನ ಇದ್ದಾರೆಯೇ? ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಉಳಿಸಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇದೆಯೇ ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಿದರೆ, ಇದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬ ಅನುಮಾನ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಪಟೇಲ್‌ರವರ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಅದನ್ನು ಪರಿಭಾರೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇದೆಯೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಉಳಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಪುನರ್ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಬೇಕು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎನ್.ಜಿ.ಇ.ಎಫ್ ಮತ್ತು ಇತರ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳೂ ಇವೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಕರೆಸಿ ಸ್ಪೆಷೀ ಮಾಡಿದರೆ, ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಷಯ ಗೊತ್ತುಗುತ್ತದೆ. ನಗರ ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಅಥವಾ ನಗರ ಮಾಲಿನ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು ಸರಿಯಾದ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂತಹ ೧೭.೬೮ ಲಕ್ಷ ಸಾಲುವುದಿಲ್ಲ. ಪಾರ್ಥೇನಿಯಂ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ, ಡಾ. ಪರಮೇಶ್ವರ್‌ರವರು ಅಷ್ಟಮಾ ಬರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದಿಯೋ ಅಂಡ್ ವಿಡ್ಯಯಲ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂನಲ್ಲಿ ಸ್ಪೆಷೀ ಸಾಗಾ ಆಫ್ ಮ್ಯಾನ್‌ಕ್ಯೆಂಡ್ ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ತಾವು ಏನು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ? ಮಂವಿಮಂತ್ರಿಗಳು ಅದನ್ನು ನೋಡಿದ್ದಾರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ನೋಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ

Origin and Development of Mankind Sag of mankind does not really show how mankind developed. It is not very scientific ಆದರೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. That is why it is erroneous ದಯವಿಟ್ಟು ತೋರಿಸಿಕೊಡಿ Science and Technology, mass media ಕೆಲವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತ ಮಾಡಬೇಡಿ.

ಜನತಾ ಪಕ್ಷದ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದ ಮೇಲೆ. About Science and Technology, they have given more importance than the previous Government. Scientific temperament ಅಂದರೆ ಶಾಸ್ತ್ರ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಪರಿಷತ್ತು ಎಂದು ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಮಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಸೈಂಟಿಕ್ ಟೆಂಪರ್‌ಮೆಂಟ್ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮೊದಲ ನಂಬಿಕೆಯಿಂದ ಬೆಳೆಗೆ ಯಿಂದ ರಾತ್ರಿಯವರೆಗೂ ಪೂಜೆ ಪುರಸ್ಕಾರ ಮಾಡುವವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಮೊದಲ ನಂಬಿಕೆ ಇದ್ದವರು ಅವರವರ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಹೋಗಲಿ, ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರಬೇಡಿ. ಸೋಮವಾರ ಆದರೆ ಪೂಜೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದು. ಹೆಂಡೂಗಳು ಅವರ ಪೂಜೆ ಅವರು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿ. ಅಲ್ಲಿ ನೀರು ಬರುತ್ತದೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್ ಅವರು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರೆ ಪ್ರಯೋಜನ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮೂಲಭೂತ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಗ್ಗೆ ಹರಿಸುವಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು ಆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಟ್ಟರೆ ಜನರು ಕೂಡ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೆಂದು ಹೇಳಿ ಇಷ್ಟು ಕುಲ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮೆಗಿಸುತ್ತೇನೆ,

† ಶ್ರೀ ಬಿ. ಜಿ. ಕೊಟ್ಟಪ್ಪ (ಹರಿಹರ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ. ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ವಂದಿಸಿರತಕ್ಕ ಡಿಮಾಂಡ್ ನಂಬರ್ ೧೫, ೧೬, ೧೭, ೧೮, ೨೦, ೨೪, ೨೬, ೪೦, ೪೧, ೪೨ ಮತ್ತು ೪೩ ಇವುಗಳನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಿ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಡಿಮಾಂಡ್ ನಂಬರ್ ೧೫ರಲ್ಲಿ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ಸ್ ಆನ್ ಇನ್‌ಕಮ್, ಪ್ರೊಫೆಷನ್ಸ್, ಸೇಲ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಸರ್ವಿಸಸ್ ಎಂದು ಇದೆ. ಇವೊತ್ತು ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ಸ್ ಇದೆ. ಎಕ್ಸಿಸೈಜ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕು ಅಂದರೆ ನಾವು ಏನೋ ಗಾಂಧೀವಾದಿಗಳು. ಲಿಕ್ವರ್, ವೆಗೈರೆ ಮಾರಾಟ ಆಗಬಾರದೆಂದು ತತ್ತ್ವ ಇದೆ ರೂ ಈಗ ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗಿ ಇಂಟ್ರಡ್ಯೂಸ್ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ, ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸದೇ ಇದ್ದಾಗ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಒಂದು ಭಾವನೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮೋಲಿಯು ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಅದು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿದೆ :—

“ Vices are very good patriots. The love of Brandy brought him five million francs every year and questioned which virtue contributed so generously to the public exchequer.”

ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಈ ಎಕ್ಸಿಸೈಜ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಪನ್ನ ಬರತಕ್ಕ ಬಾಬು ಇರುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಜನ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಆಕರ್ಷಣೆ ಇರುವುದರಿಂದ, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಲಾಭ ಬರುತ್ತದೆ. ಜನರ ಆರೋಗ್ಯದ ಮತ್ತು ಇತರ ವಿಷಯದ ಕಡೆ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟರೂ ಕೂಡ ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಾಕಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಜೊತೆಗೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಸೆಕೆಂಡ್ಸ್ ಎಂದು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ಇರುತ್ತದೆ, ಅದು ಸೆಕೆಂಡ್ಸ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಯಿಂದಲೇ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಾಕಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಪನ್ನ ಬರತಕ್ಕ ಮಾರ್ಗ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಾಕಿದರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಪನ್ನ ಬರುತ್ತದೆಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಈ ಸೇಲ್ಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ಇದರ ವಸೂಲಾತಿ ಕ್ರಮ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮ್ಯಾಪಾರಸ್ಕರಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ಸುಲಭವಾದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ, ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದರೆ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಜಾಸ್ತಿ ಬರುತ್ತದೆಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಈಗ ಬಹಳ ಕಾಂಪ್ಲಿಕೇಷನ್ ಇದೆ, ಒಂದು ಸಾರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಾಕುವುದು, ಅದರ ಮೇಲೆ ಮಲ್ಟಿ ಪಾಯಿಂಟ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಾಕಿದರೆ ಉತ್ಪನ್ನ ಜಾಸ್ತಿ ಬರುತ್ತದೆಂದು ತಮ್ಮ ಆಭಿಪ್ರಾಯ ಇದ್ದರೂ ಸಹಾ

† ಈ ಚಿಹ್ನೆಯೂ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟ ಸದಸ್ಯರು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಅಥವಾ ಭಾಷಣವನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಇದರಿಂದ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಅವಾಯ್ಡ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಆಗ ಅವರಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಕೊಡಬೇಕೆನ್ನುವುದು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಸರಿಯಾದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿರುವಂಥ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಕಟ್ಟಲಿಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರತಕ್ಕ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಸೋರಿ ಹೋಗುವಂತಾದ್ದು ತಪ್ಪಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಪ್ರಾಪರ್ಟಿ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ಯಾರು ಮನೆಮನನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ, ರೆಂಟಿಡ್ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು, ಬಿಸಿನೆಸ್ ಪ್ರಿಮಿಸಸ್, ಇಂಥ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆದಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಾಕಿದರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉತ್ಪನ್ನ ಬರತಕ್ಕಂತಾದ್ದು ಆಗುತ್ತದೆಂದು ನನಗನಿಸುತ್ತದೆ. ಆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಕಲೆಕ್ಷನ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕ್ರಮ ಏನಿದೆ ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿ ಇಲ್ಲ. ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ರಿವಿಜನ್ ಮಾಡುವಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ತಪ್ಪಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವಂಥ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ಇವೆ. ಇಲ್ಲಿಗಲ್ಲ ಆಗಿ ಹೋಗಿರತಕ್ಕ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ಇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದರ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಸಹ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಜನರನ್ನು ತಹಬಂದಿಗೆ ತರಬಹುದು ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಸಹ ಹೆಚ್ಚಿನದಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಪ್ರೊಫೆಷನಲ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕ ಆಸೋಸಿಯೇಷನ್‌ನವರು, ಲಾಯರ್‌ಗಳು, ಅಕೌಂಟೆಂಟ್‌ಗಳು ಈ ತರಹ ಎಲ್ಲರೂ ಈ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಲೇ ಬೇಕಾದಂಥ ಪ್ರಸಂಗ ಇದೆ. ಅವರು ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟರೂ ಸಹಿತ ಅವರಿಗೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗ ಅವರಿಗೆ ಹಾಕಿತಕ್ಕ ಪ್ರೊಫೆಷನಲ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದರೆ ಜನರಲ್ಲಿ ನಾವು ಈ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಉತ್ಸಾಹ ಬರುತ್ತದೆಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ ಇದೆ. ಇನ್ನು ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಸ್ಟ್ಯಾಪ್ ಅಂತ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೊರಗಿನ ಸ್ಟೇಟ್‌ನವರು ಹರಾಜಿನಲ್ಲಿ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ಅವರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ತರಹದ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಕರ್ನಾಟಕದವರೇ ಹರಾಜಿನಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ನಾಲ್ಕರಿಂದ ಆರೂಪರ್‌ಸೆಂಟ್‌ವರೆಗೆ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಸ್ಟ್ಯಾಪ್ ಹರಾಜು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಡ್ ಆಗಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಆದ್ದರಿಂದ, ಸ್ಟ್ಯಾಪ್ ಹರಾಜು ಮಾಡುವಾಗ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಬಂದ ಬಿಡ್ ಮಾಡತಕ್ಕವರಿಗೆ ಸೇಲ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಾಕಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೆ ಲಕ್ಷಾಂತರಗಟ್ಟಲೆ ಹಣ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ, ಈಗ ಏನಾಗುತ್ತಿದೆ ಅಂದರೆ ಬೇರೆ ಯಾವರು ಸ್ಟ್ಯಾಪ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಪ್ರೊಡಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿ ಲಾಭ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದವರಿಗೂ ಸಹ ಸ್ಟ್ಯಾಪ್ ಮೇಲೆ ಹಾಕತಕ್ಕ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದರೆ ಕಾಂಪಿಟೇಷನ್ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟೇಷನ್ ಚಾರ್ಜಸ್ ಫರ್‌ಸೆಂಟ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಾಕಿದರೆ ಅದರಿಂದಲೂ ಬಹಳ ಲಾಸ್ ಆಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ನ್ಯಾಯವಾದ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

6-00 p. m.

“ Life insurance is not simply a business proposition. It is not just a question of mobilisation of resources for development. It is a question of citizens' well being and sense of security. It provides a link between the present and the future. ”

ಈ ರೀತಿ ವೀರಣ್ಣ ಸವರು ಏನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ ಅದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಇದೆ. ಆ ಒಂದು ಭಾವನೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್ಸೂರೆನ್ಸ್ ಪಾಲಿಸಿಯ ಮೇಲೆ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ಸೂರೆನ್ಸ್ ಪಾಲಿಸಿಯ ಮೇಲೆ ಇನ್‌ಪುಟ್‌ಗಳನ್ನು ಗೊಬ್ಬರ ಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಪಾಲಿಸಿ ಬಾಂಡ್‌ಗಳನ್ನು ಅಡವಿಟ್ಟು ಹಣ ಪಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ರೈತರು ಮುಂದೆ ಬರುವುದರಿಂದ ಅದು ಒಂದು ರೀತಿ ಸೆಕ್ಯೂರಿಟಿ ಬಾಂಡ್ ರೀತಿ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೆ ಎಲ್ಲ ಕಡೆ ಅಂತಹ ಒಂದು ಮನೋಭಾವನೆಯನ್ನು ರೈತರಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಿದರೆ ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಲಾಭ ಬರುತ್ತದೆ. ರೈತರಿಗೆ ಇನ್ಸೂರೆನ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಇರತಕ್ಕಂತಹ ಭಾವನೆ ಹೋಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ರೈತರ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹಾರ

ಮನೋಭಾವ ಉಂಟಾಗಿ ರೈತರೂ ಕೂಡಾ ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಸೆಕ್ಯೂರಿಟಿ ಬಾಂಡ್ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲಮಾಡಿಕೊಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಈಗ ಇನ್ಸೂರೆನ್ಸ್ ಪಾಲಿಸಿಯ ಮೇಲೆ ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ನಾವು ಕಟ್ಟಿದಂತಹ ಹಣದ ಮೇಲೆ ೧೨, ೧೩ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಬಡ್ಡಿ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಹಣಕ್ಕೆ ನಾವೇ ಬಡ್ಡಿ ಕೊಡಬೇಕು. ರೈತರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಂತಹ ಸಾಲಕ್ಕೆ ಬಡ್ಡಿ ಮನ್ನಾ ಮಾಡಿ ಕಡಿಮೆ ಬಡ್ಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಲ ಕೊಡತಕ್ಕಂತಹ ಒಂದು ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದರೆ ಇದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ತುಂಬಾ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸಿಕ್ ಇನ್ಸೂರೆನ್ಸ್ ಮತ್ತು ಲೈಫ್ ಇನ್ಸೂರೆನ್ಸ್ ನಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೂ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟಿವ್ ಪಾಲಿಸಿ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಇವತ್ತು ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಲಾಕೌನ್ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಸೆಕ್ಯೂರಿಟಿ ಪೋರ್ಸ್ ರೀಡಿ ರಿಂದ ಮಾಡಿದರೂ ಅದು ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿದಿದೆ ಅದನ್ನು ಯಾರೂ ಪಾಲಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಬೇರೆಯವರು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಏಜೆನ್ಸಿಗಳ ಮೂಲಕ ಕೆಲಸಗಾರರನ್ನು ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗಳಲ್ಲಿ ಇಡುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ೫೦೦, ೬೦೦ ಜನ ಬಾಗಿಲು ಕಾಯುವಂತಹ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಬೆಳೆದಿದೆ. ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಸೆಕ್ಯೂರಿಟಿ ಪೋರ್ಸ್‌ನ್ನು ಕಟ್ಟುವಿಟ್ಟು ಜಾರಿಗೆ ತಂದರೆ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗೂ ಕೂಡಾ ಇದರಿಂದ ವರಮಾನ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬಹುದು. ಇನ್ನೂ ಸಿ. ಓ. ಡಿ. ಇಲಾಖೆಗೆ ಕೆಲವು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಏನು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬಂದಿದೆಯೆಂದರೆ It is a sort of a punishment transfer ಸಿ.ಓ.ಡಿ. ಇಲಾಖೆಗೆ ಮತ್ತು ಎಸ್.ಎ.ಡಿ.ಗೆ ಬರತಕ್ಕಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಜಾರಾಗಿರದಿದ್ದರೆ, ಇಲಾಖೆಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಸರು ತರತಕ್ಕಂತಹ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕು, ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡದಾಗಿದ್ದು ಜನತೆಗೆ ಈ ಇಲಾಖೆಯ ಮೂಲಕ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನಸಿಕವಾಗಿರತಕ್ಕ ಅವನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಇನ್ನು ಚುನಾವಣೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಶಾಸಕರಾದ ನಾವು ಕೈಹಾಕುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನೋಟೀಸ್ ಕೊಡಬೇಕು ಟೌನ್ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸಿಟಿ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳಲ್ಲಿ ನಾಮಿನೇಷನ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಓಟು ಹಾಕುವ ಅಧಿಕಾರ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಕೂಡಾ ಅಲ್ಲಿ ನಡೆಯತಕ್ಕಂತಹ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವರದಿಮಾಡತಕ್ಕ ಅವಕಾಶವಾದರೂ ಇರಬೇಕು. ಇವತ್ತು ಅನೇಕ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂತಹ ಸದಸ್ಯರುಗಳೇ ಸೈಟಿಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಇವತ್ತು ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲ. ಜನ ಆರಿಸಿದಂತಹ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ಬೇಕಾದ ಹಾಗೆ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟರೆ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಶಾಸಕರನ್ನು ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಕತಕ್ಕಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲೂ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಂತಹ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಮಂದಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಂಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಸಭೆಯು ಈಗ ಎದ್ದು ನಾಳೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ೧೦ ಗಂಟೆಗೆ ಸಮಾವೇಶಗೊಳ್ಳುವುದು, (ಸಭೆಯು ಆರು ಗಂಟೆ ಎಂಟು ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ ಮುಂಕಾಯವಾಗಿ, ಪುನಃ ನಾಳೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ೫ನೇ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ೧೯೮೫ನೇ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಗುರುವಾರದಂದು ಹತ್ತು ಗಂಟೆಗೆ ಸಮಾವೇಶಗೊಳ್ಳಲು ನಿಶ್ಚಯಿಸಲಾಯಿತು.)